

**T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
İŞLETME PROGRAMI**

**TERÖRİZMİN FİNANS KAYNAKLARI
"NARKOTERÖR"**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Yasin TOKSOY**

**Danışmanı
Prof. Dr. Yaşar ONAY**

İstanbul – 2013

ÖNSÖZ

“Terörizmin finans kaynakları "Narkoterör" konulu araştırma Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı'nda tez olarak hazırlanmıştır.

Ülkemizde ve dünyada terörizm faaliyetlerini yürüten terör örgütleri, varlıklarını devam ettirebilmek büyük finansman kaynaklarına ihtiyaç duymaktadırlar. Bu finansman kaynaklarının hem ihtiyacı kısa sürede karşılaması, hem sürede elde edilmesi, hem de ihtiyacın tümünü karşılayacak kadar büyük olması gerekmektedir. Dolayısıyla faaliyet gösterilecek alanın kontrol altında tutulabilecek ve dışarıdan müdahale olmayacak bir alan olması, riskinin az olması ve asgari düzeyde eleman kullanılarak hareket edilebilecek alan olması gerekmektedir.

Bu araştırmada ki amaç Türkiye'de ve Dünya'da toplumların maddi ve manevi unsurlarının yıkılmaya çalışılmasının hedef alındığı terörizm faaliyetlerinin, uyuşturucu madde ticareti yapılarak finanse edilmesinin incelenmesine dairdir.

Çalışmanın her aşamasında benden desteğini esirgemeyen danışmanım Haliç Üniversitesi öğretim üyesi Hocam Prof.Dr.Yaşar ONAY'a ve Haliç Üniversitesinin değerli öğretim üyelerine, çalışma arkadaşlarıma, aileme, abime, bu süreçte benden sabrıyla anlayışını esirgemeyen eşime şükranlarımı sunarım.

İstanbul, 2013

Yasin TOKSOY

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

KISALTMALAR LİSTESİ	V
ŞEKİLLER LİSTESİ	VI
TABLolar LİSTESİ	VII
ÖZET	VII
ABSTRACT	IX
1.GİRİŞ	1
2. NARKOTERÖR	3
3.UYUŞTURUCU MADDE KAVRAMI	13
3.1. Uyuşturucunun tanımı.....	13
3.2. Geçmişten Günümüze Uyuşturucu Maddeler ve Uyuşturucu madde Kaçakçılığının Tarihsel Gelişimi	13
4. UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDELERİN ÇEŞİTLERİ VE ETKİLERİ	19
4.1. MERKEZİ SİNİR SİSTEMİNİ YAVAŞLATANLAR	20
4.1.1. TABİİ UYUŞTURUCU VEYA UYARICILAR	20
4.1.1.1. Afyon	20
4.1.1.2. Morfin	21
4.1.1.3. Eroin.....	21
4.1.1.4 Kodein.....	23
4.1.2. SENTETİK UYUŞTURUCULAR	23
4.1.2.1. Barbüratlar	24
4.1.2.2. Trankizanlar	24
4.1.2.3. Sedatifler	24
4.2. MERKEZİ SİNİR SİSTEMİNİ UYARANLAR (STİMÜLANLAR) .	25
4.2.1. TABİİ UYARANLAR	25
4.2.1.1 Koka Yaprağı	25
4.2.1.2 Kokain.....	25
4.2.1.3.Crack (Roch).....	26
4.2.2. SENTETİK UYARANLAR	27

4.2.2.1. Amfetamin	27
4.2.2.2. Metamfetamin	27
4.2.2.3. Ecstasy	27
4.2.2.4. Captagon	28
4.2.3 HALİSİNOJENLER (HAYAL GÖSTERENLER)	30
4.2.3.1 Esrar	30
4.2.3.2 Lsd (LiserejikSoreDietilamid Asit).....	31
4.2.3.3 Sentetik Kannabinoid (Bonzai).....	31
5.DÜNYA ÜZERİNDE UYUŞTURUCU ÜRETİMİNİN YOĞUN OLARAK YAPILDIĞI ALANLAR.....	32
5.1.Afyon ve Türevleri,.....	32
5.2.Koka ve Türevleri	32
5.3.Kenevir ve Türevleri	32
5.4.Sentetik Uyaranlar.....	32
5.5.Kimyasallar	33
6. UYUŞTURUCU KAÇAKÇILIĞI ROTALARI.....	33
6.1. Balkan Rotası	34
6.2.Kuzey Karadeniz Rotası.....	36
6.3.Doğu Akdeniz Rotası.....	36
7. UYUŞTURUCUYLA MÜCADELE ALANINDA ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ.....	38
8.UYUŞTURUCU KAÇAKÇILIĞININ ROTA ÜZERİNDEKİ ÜLKELERE ETKİSİ.....	39
9.UYUŞTURUCUDAN ELDE EDİLEN GELİR.....	40
10. UYUŞTURUCU ARZI, BULUNURLUĞU VE VERİ KAYNAKLARI	40
11.TÜRKİYE’DE ÜRETİMİ YAPILAN UYUŞTURUCU MADDELER..	41
12.UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI YAPAN ORGANİZASYONLARIN YAPILARI.....	42
13. 2012 YILI İTİBARI İLE KOM BİRİMLERİNCE YAPILAN OPERASYONLARIN VE ŞÜPHELİLERİN GENEL DAĞILIMI.....	43
14.KAÇAKÇILIK RAPORLARINA GÖRE TÜRKİYE’ DE UYUŞTURUCU YAKALAMA ORANLARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI.....	51

15.TÜRKİYE’DE YAKALANAN UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILARININ ÜLKELERİNE VE UYRUKLARINA GÖRE DAĞILIMI	55
16.TÜRKİYE’DE Kİ ESRAR TARLALARI	56
17. KARAPARA AKLAMA	59
18.FİNANS KAYNAĞI OLARAK UYUŞTURUCUYU KULLANAN BAZI TERÖR ÖRGÜTLERİ	62
18.1.Pkk Kongra Gel terör örgütü.....	62
18.2 Meksikalı uyuşturucu kartelleri	64
18.3. El Kaide (Afganistan)	66
18.4.FARC (Kolombiya Devimci Ordusu)	67
19.UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMA İSTATİSTİKLERİ	77
20.SONUÇ	83
21.KAYNAKÇA	88
22.ÖZGEÇMİŞ	92

KISALTMALAR

AUC	: Kolombiya Birleşik Savunma Gruplarını
DEA	: ABD Uyuşturucu ile Mücadele Birimi
ELN	: Ulusal Özgürlük Ordusunu
ETA	: Bask Vatan Ve Özgürlük
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
EMCDDA	: Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi
EUROPOL	: Avrupa Polis Teşkilatı
FARC	: Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri
INCB	: Uluslararası Narkotik Kontrol Kurulu
INTERPOL	: Uluslararası Polis Teşkilatı
İEM	: İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü
KİT	: Kitle İmha Silahı
KOM	: Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele
MASAK	: Mali Suçları Araştırma Kurulu
M.Ö.	: Milattan Önce
M.S.	: Milattan Sonra
NATO	: Kuzey Atlantik Antlaşması örgütü
OECD	: İktisadi İşbirliği ve Gelişme Teşkilatı
OFAC	: Yabancı Varlıkların Kontrolü Ofisi
PKK	: Kürdistan İşçi Partisi
S.	: Sayı
s.	: Sayfa
SAK	: Stratejik Araştırmalar Kurulu
SOCA	: İngiliz (Birleşik Krallık) Ağır Organize Suçlar Birimi
TADOC	: Türkiye Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TEM	: Terörle Mücadele
TSK	: Türk Silahlı Kuvvetleri
TUBİM	: Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi
UNODC	: Birleşmiş Milletler Uyuşturucu ve Suç Ofisi
UTSAM	: Uluslararası Terörizm ve Sınırşan Suçlar Araştırma <u>Merkezi</u>

TABLO LİSTESİ

Sayfa No.

Tablo 1 : Sokak Satıcılarıyla Mücadele Kapsamındaki Yakalamalar.....	44
Tablo 2 : Türkiye’deki 2011 ve 2012 yıllarına KOM istatistikleri	44
Tablo 3 : Türkiye’de 2006 yılı ile 2010 yılları arasında bazı uyuşturucu türlerine ait yapılan yakalama miktarları	49
Tablo 4 : Bölgesel Eroin yakalamaları.....	78

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1 : Balkan Rotası	35
Şekil 2 : Kuzey Karadeniz Rotası	36
Şekil 3 : Doğu Akdeniz Rotası	38
Grafik 1 : 2012 Yılı Esrar Yakalamaları Miktar Sıralaması İlk 20 İl	47
Grafik 2 :2012 yılı Ecstasy yakalama oranları	49
Grafik 3 :2012 Yılı Eroin Yakalamaları Olay ve Miktar Sıralaması İlk 20 İl ..	51
Grafik 4 :2012 Yılı Kokain Yakalamaları İlk 10 İl	52
Grafik 5 :2012 Yılı Captagon Olay Sıralamaları İlk 10 İl	53
Grafik 6 :2012 Yılı Metamfetamin Yakalamaları İlk 10 İl	54
Grafik 7 :Türkiye’de Uyuşturucu Madde Kaçakçılık Olayları Karışan Yabancı Uyruklu Şahısların Ülkelerine Göre Dağılımı	56
Grafik 8 :Bölgesel Eroin yakalamaları	78

GENEL BİLGİLER

Adı ve Soyadı : Yasim TOKSOY
Anabilim Dalı : İşletme
Programı : İşletme
Tez Danışmanı : Prof.Dr.Yaşar ONAY
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans –Temmuz 2013

TERÖRİZMİN FİNANS KAYNAKLARI "NARKOTERÖR"

ÖZET

Terör örgütleri varlıklarını devam ettirebilmek ve faaliyetlerini sürdürebilmek için gereksinim duydukları finans kaynağını bulmak için çeşitli yöntemler kullanmaktadırlar. Bu yöntemler uyuşturucu ticareti, adam kaçırma, fidye, yolsuzluk, devlet yardımı vs. olabilmektedir. Bu yöntemlerin içerisinde hem devamlılık hem de örgütler açısından minimum düzeyde risk taşıyan uyuşturucu kaçakçılığıdır. Uyuşturucu madde ticareti günümüzde yaygınlaşarak artmaktadır, buna bağlı olarak da terörizm faaliyetleri yoğunlaşmaktadır. Uyuşturucu madde kaçakçılığını, belli bir ideolojisi olan zamanla terör örgütlerini zamanla kendine esir etmekte ve bu örgütleri birer Narkoterör örgütüne dönüştürebilmektedir. Bu çalışmada Dünya üzerinde birçok ülkenin sorunu olan terörizm tehlikesinin boyutları açısından uyuşturucu madde kaçakçılığı ile olan ilişkisi ortaya konulmaya çalışılmıştır. Ayrıca çalışmaya Türkiye, Avrupa ve komşu ülkelerde yapılan yakalama oranları da dahil edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Terörizm, Narkoterör, Terörizmin Finans Kaynağı, Uyuşturucu, Eroin

GENERAL KNOWLEDGE

Name and Surname : Yasin TOKSOY
Field : Management
Program : Management
Supervisor : Prof.Dr.Yaşar ONAY
Degree Awarded and Date : Master – July 2013

FINANCIAL SOURCES OF TERRORISM “NARCOTERRORISM”

ABSTRACT

Terrorist organizations, in order to sustain their existence and activities alive, they use a variety of methods while finding adequate source of financing for their organizations. Some of these methods are drug trafficking, kidnapping, ransom, corruption, state aid, etc. Among mentioned, drug trafficking stands out in both terms of continuity and relative low risk compared to other methods. Nowadays as drug trafficking becomes widely increasing, consequently terrorist activities in the area gets concentrated in similar fashion. As the frequency of these drug trafficking operations get denser and more often, terrorist organizations become captive to this trade and eventually evolve them into being "Narcoterror organizations". With this work, put forth for consideration, unforeseen ties and deep relations of world wide spreading terrorism danger and drug trafficking trends. Furthermore, research includes actual percentages of interception operations in Turkey, Europe and neighboring countries and regions.

Key Terms: Terrorism, Narcoterror, Financial Sources of Terrorism, Drug, Heroin

GENEL BİLGİLER

1.GİRİŞ

Uyuşturucu veya uyarıcı madde suçları temeli itibari ile sınır aşan suçlar arasına girmektedir. Uyuşturucu madde ticaretinden elde edilen gelirlerin ise uluslararası organize suç örgütleri ve terör örgütlerinin finansmanında kullanıldığı birçok uluslar arası raporlarla belgelenmiştir. Uyuşturucu madde suçları toplumların temelini kökünden sarsan, cinayet, hırsızlık, gasp, terörizm anarşi ve organize suçlarının doğuşuna zemin hazırlamaktadır. Bu konuda mağduriyet yaşayan ülkeler, genel olarak bu suçlarla mücadeleyi tek başına yapmaya çalışmaktadırlar. Ancak bu mücadele yenedünya düzeni içerisinde profesyonelleşen uyuşturucu kartelleri ve terör örgütlerinin ellerini güçlendirmektedir.

Çalışmada Narkoterör, uyuşturucu maddelerin tarihi süreç içerisinde geçirmiş olduğu evreler, genel hatlarıyla uyuşturucu madde kavramı, uyuşturucu madde türleri, uyuşturucu maddelerin etkileri, uyuşturucu maddelerin Türkiye'deki üretim alanları,Türkiye'de görülen uyuşturucu madde türleri, uyuşturucu madde ticaretinin yoğun olarak görüldüğü ülkeler, uyuşturucu güzergahı üzerinde bulunan ülkeler, bu ülkelerdeki ekonomik durum ile terörizm faaliyetleri ve kara para üzerinde durulmuştur.

Çalışmanın sonuç kısmında ise terör faaliyetleri nedeniyle sosyal, siyasal ve ekonomik alanda geri kalmış ülkelerin uyuşturucu ile mücadelesinin ne kadar önemli olduğu, uyuşturucunun terör örgütlerinin finansmanında ne derece de önemli rol oynadığı, uyuşturucu ile mücadelenin aynı zamanda terör örgütleri mücadele anlamına geldiği konularında genel değerlendirmeler yapılmıştır.

ÇALIŞMANIN KONUSU VE AMACI

Terörizm faaliyetleri devamlılık gerektiren faaliyetlerdir. Dünya üzerinde bulunan birçok terörist örgüt bulunmaktadır. Bunun yanında hem transit hem de dolaylı olarak Türkiye'yi etkileyen, uyuşturucu üreticisi ve merkezi konumundaki ülkelerde ki terör örgütleri incelenmiştir. Terörizm faaliyetlerinin devam ettiği ülkelerdeki uyuşturucu üretimi ve uyuşturucu ticareti bu ülkelerde terörizm faaliyetlerinin devam etmesine neden olmaktadır.Bu araştırmanın amacı Terörizmin finansal kaynak olarak uyuşturucuyu kullanması, uyuşturucu ticaretinin de terörizm

desteği olmadan devamlılık sağlayamaması konusunda elde edilen veriler ışığında değerlendirme yapmaktır.

VERİ TOPLAMA TEKNİĞİ

Araştırma modelinde bilgiler, konuyla ilgili mevcut kayıt ve belgelerin veri kaynağı olarak sistemli incelenmesi olarak ifade edilen belge tarama yöntemiyle elde edilmiştir. Bu çalışmada geniş bir literatür taraması kullanılmış ve içerik özömlmelerine de gidilmiştir. Ayrıca alışmada Emniyet Genel Müdürlüğü kütüphanesinden, özellikle Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı tarafından her yıl hazırlandıktan sonra kamu oyuna duyurmak suretiyle yayınlanan yıllık faaliyet raporlarından veriler kullanılmıştır.

İstatistikler veriler Türkiye örneği üzerinde yoğunlaşmıştır. Terörizmle Mücadele anlamında yaklaşık 30 yıllık mücadele geçmişi olan Türkiye’de, terörist faaliyetlerin bu kadar uzun süre nasıl devam edebildiği sorusunun uyuşturucuyla olan bağlantısı gözler önüne serilmeye çalışılmıştır.

ARAşTIRMANIN SINIRLILIĞI

Araştırma verileri ulusal ve uluslar arası uyuşturucuyla mücadele birimlerinin hazırlamış olduğu yıllık faaliyet raporlarından baredir.

Uyuşturucu ekim ve üretim alanlarına ulaşma ve izlenmesindeki güçlüklerle bağlı sınırlılık bulunmaktadır.

Terörist örgütlerin finansal kaynaklarının resmi verilere dayanmaması, bu kaynakların gayri yasal yöntemlerle transferlerinin yapılması dolayısıyla gerçek verilere ulaşma konusundaki güçlüklerden nedeniyle veriler sadece güvenlik birimlerinin raporlarıyla sınırlı kalmıştır.

Araştırmada kullanılan rapordarda sunulan veri ve tahminler mevcut en yaklaşık tahminler olması nedeniyle kesinlik arz etmemektedir.

2. NARKOTERÖR

Narkoterörizm kavramı ilk olarak 1983 yılında, eski Peru Devlet Başkam Fernando Belaunde Terry tarafından, Peru narkotik polislerine yöneltilen terörist eylemler ile uyuşturucu tacirlerinin devlet politikaları veya toplumu etkilemek amacıyla yaptıkları eylemleri tanımlamak için kullanılmıştır. Günümüzde değişerek daha da geniş bir boyut kazanmıştır. (Doğan, 2007, aktaran Gül, 2012: 43)

Narkoteröristlerin amacı, yasaların uygulanmasını zorlaştırmak ve şiddet kullanarak ya da tehditle oluşan hakimiyetin yönetimidir. Bu terim uyuşturucu kaçakçılığı yapan terörist gurupların faaliyetleri, finansları ve eleman toplamaları için kullanılmaktadır. (Barnaby, 2007:149, aktaran Gökbunar ve Ulsan, 2010: 16)

Uyuşturucuyu sadece terörün finansmanın da kullanılmamıştır. Uyuşturucu türlerinden birisi olan LSD; 1950 ile 1966 yılları arasında casuslar, gizli servisler ve yeraltı örgütleri tarafından karşı tarafın düşüncelerini anlamak ve değiştirmek için kullanmıştır. 1964'de Helsinki Anlaşması ile insanlar üzerinde böyle deneyler yapılmasının yasaklanması sonucu resmi çalışmalar yapılmamıştır. Karşı tarafın casus ve ajanlarının içeceklerine katılarak daha sonra elde edilen konuşmalara dayanılarak yorumlar yapılması ve kararlar verilmesi bilimsel olarak onaylanmayacak eylemlerdir. Fakat bazı insanlara bir kampta her gün LSD verip beynini yıkarken bazı telkinlerde bulunmak ve onu hedefe yönelik yetiştirip intihar komandosu yapmak bin yıl önceki Hasan Sabbah tarafından kurulan Haşhaşiler denilen örgütün yöntemini hatırlatmaktadır. (Tarhan, 2012: 304, 305)

Başlı başına bir suç olan uyuşturucu kaçakçılığı ve ticaretinin her türlü adi suçu da beraberinde getirdiği şüphesizdir. Nitekim adam öldürme, ırza geçme ve zorla fuhuş bu sektörle anılan başlıca suçlar olmakla birlikte, özellikle uyuşturucu üretimi yapan narkoterör örgütlerinin insanları kaçıracak ve alıkoyarak köleleştirdiği, gerek üretimde gerekse bu kapsamda sayılabilecek diğer işlerde zor altında çalıştırdığı bilinmektedir. (Doğan, 2012)

Terör örgütlerinin en önemli finans kaynağını uyuşturucu madde ticaretinden elde edilen milyar dolarlık gelirler oluşturmaktadır. Uyuşturucu trafiğini elinde bulunduran terör örgütleri uluslar arası pazarlama şirketleri gibi çalışmaktadırlar. Örgütlerin yönetici konumundakiler büyük sevkiyatları organize ederken militanlar dağıtım, sempatanlar ise en riskli iş olan perakende satışı gerçekleştirilmektedir. Hem terörizme hem de uyuşturucuya karşı olan Avrupa Birliği ülkelerinin gözlerinin

önünde, kendi topraklarında süren bu ticarete göz yummaları düşündürücüdür. Türkiye'yi uyuşturucu ticaretine köprü olmakla suçlayan Avrupalı devletler, terör örgütlerine pazar olmanın yanı sıra uyuşturucu imalatı için ham madde sunmaktadırlar. Uyuşturucu denince akla ilk gelen haşhaştır. Ancak haşhaştan elde edilen afyon sütü, kaymağı veya sakızının uyuşturucuya dönüştürülebilmesi için kimyasal bir madde olan asetik anhidrit gereklidir. Bu madde belli ülkelerde üretilmektedir. Jandarma kayıtlarında yapılan uyuşturucu operasyonlarında ele geçen asetik anhidrit maddesinin etiketlerinde üç ülkenin adı yer almaktadır. Bu ülkeler Almanya, Avusturya ve İtalya'dır. 2003 yılının aralık ayında Amerikan jetlerince batırılan bir teknede El Kaide' ye ait 1800 ton uyuşturucu madde bulunması, terör örgütleri ile uyuşturucu bağlantısının en çarpıcı örneğidir. (Akmaral, 2004: 40, 41)

Terör örgütlerinin eylemlerinin devam etmesi finansal kaynaklarının yeterliliği ve devamına bağlıdır. Örgütlerin silah, barınma, beslenme, iletişim, propaganda vb. ihtiyaç ve faaliyetleri büyük çapta finansal kaynak gerektirmektedir. Yıllık küresel getirisi 350-400 milyar doları bulan uyuşturucu kaçakçılığı hem dünyada hem de Türkiye'de terör örgütleri için çok cazip bir ekonomik kaynaktır. Türkiye stratejik konumu doğrultusunda Asya, Avrupa, Afrika ve Amerika kıtaları arasında yapılan uyuşturucu trafiğine yoğun bir şekilde sahne olmaktadır. Türkiye'den geçen uyuşturucunun önemli bir kısmı PKK/KONGRA-GEL ve diğer terör örgütlerinin finansmanında kullanılmaktadır.(KOM, 2012)

ABD ekonomik kontrol mekanizmalarını terörle mücadele ederken de kullanmaktadır. Genel olarak, ekonomi terörle ilgili iki şekilde devreye girmektedir. Birincisi, terör örgütlerine ve onlara destek olan ülkelere ait olduğu ispat edilen para kaynaklarının dondurulmasıdır, İkincisi ise, bu türden kişi veya örgütlere maddi desteğin yasaklanması şeklinde gerçekleştirilmektedir. ABD' de Hazine Bakanlığı terör örgütlerine veya onlara destek olduğu düşünülen ülkelere ait her türden hesabı dondurma yetki ve sorumluluğuna sahiptir. (Cinoğlu ve Özeren, 2010: 361)

Sonuçta, bunları teröre destek olduğu düşünülen ülkeler aleyhine yaptırımlar olarak niteleyebiliriz. Eğer yaptırımlar uygun bir şekilde doğru hedefler üzerinde kullanılırlarsa, terörle mücadele çabalarında oldukça faydalı olabilmektedirler. Burada yapılması en çok istenen şey, bu yaptırımların çok dikkatli çalışmalar ve tüm alternatiflerin bitmesinden sonra yetkili uluslararası kurumlar nezaretinde kontrollü

bir şekilde uygulanmasıdır. Yaptırımların devlet tarafından desteklenen terör örgütleri üzerinde etkin oldukları ispat edilmiştir. ABD her türden yaptırımı uygularken uluslararası kamuoyunun desteğini aramalıdır. Bu destek yaptırımların etkin bir şekilde hedeflerine ulaşması noktasında bir zorunluluktur. (Cinoğlu ve Özeren, 2010: 361)

Günümüzün teknolojik yöntemlerini kullanan terörist gruplar, eskiye oranla daha büyük zarar vermektedirler. Bu çerçevede devlet karşıtı düşmanlara karşı uluslararası işbirliği zayıf kalmaktadır. Terörist desteğin üç ana kaynağı vardır: Birincisi, finans kaynaklar; İkincisi, cezaî sorumluluğun olmayışı ve rüşvet/yolsuzluk; üçüncüsü ise vatandaş desteği/pasif kabul. Teröristler, kendi günlük masraflarını karşılamak için bir takım çabalar içindedirler ve bu bağlamda, önemli mali kaynaklar yaratmayı başarmışlardır, (sahtecilik, şantaj, uyuşturucu ve silah kaçakçılığı, kitle imha silahlarının ticareti gibi yollarla büyük kaynak sağlamışlardır ve halen sağlamaktadırlar.) Günümüzde terör örgütlerinin çok yüksek miktarlarda finans kaynaklara ulaştıkları bilinmektedir. Özellikle uyuşturucu ticareti, silah ticareti, insan kaçakçılığı ve ticareti, Kitle İmha Silahı (KİT) kaçakçılığı suç teşkil eden faaliyetlerden elde edilen kazanç oldukça önemlidir. ABD'nin Dışişleri Bakanlığı'na göre, dünyanın en büyük 25 terörist grubunun dünya çapındaki uyuşturucu ticaretiyle bağları vardır. Bu terörist grupların bazıları, Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri (FARC), Kolombiya Birleşik Savunma Gruplarını (AUC), Ulusal Özgürlük Ordusunu (ELN), Parlayan Yol, Filistin İslamî Cihat, ElKaide, Özbekistan İslami Hareketi, Hizbullah, Kürdistan İşçi Partisi (PKK), Bask Vatan Ve Özgürlük (ETA) Tamil El-amin Özgürlük Kaplanları ve Abu Sayyaf'dır. (Onay, 2009; 193)

Terör örgütleri büyüyüp geliştikçe barınma, beslenme, giyecek, tedavi, ulaşım, haberleşme, silah ve mühimmat ihtiyaçları daha da çoğalmaktadır. Bu ihtiyaçların sürekli karşılanması gerekmektedir. Güvenlik güçlerinin teknolojiyi en iyi şekilde kullanmaları ve denetimlerini artırmalarından dolayı örgütlerin ticari faaliyetlerle bu ihtiyaçları gidermeleri mümkün görülmemektedir. Gelir temin etmek için yapılan gasp, soygun, hırsızlık, aidat, haraç toplama vb. faaliyetler de örgütlerin artan ihtiyaçlarını karşılamaya yetmemektedir. Bu çerçevede örgütler, az emekle büyük para kazanabilecekleri finans kaynaklarına ihtiyaç duymaktadırlar. Uyuşturucu madde kaçakçılığı bu açıdan örgütlerin ihtiyaçlarını fazlasıyla

karşılmaktadır.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı örgütlere birçok kolaylıklar sağlamaktadır. Bunlar şöyle ifade edilebilir;

1-) Uyuşturucu maddelerin bir yerden bir yere taşınması, depolanması ve saklanması kolaydır.

2-) Her zaman çok kısa sürede nakit paraya çevrilebilir.

3-) Üretimi kolay, kar oranı yüksektir.

4-) Pazarlama ağı uluslararası bağlantıları olan örgütler açısından çok kolaydır.

5-) Büyük paraların döndüğü bu pazarda örgütlerin, yüksek teknolojiyen faydalanarak kendilerini gizlemeleri ve güvenlik güçlerinin operasyonlarına, karşı önlemler geliştirmeleri mümkündür. Örgütler uyuşturucu madde kaçakçılığı ile ilgili faaliyetlerini; kaynağından uyuşturucu temini, kaçakçılığı ve dağıtım safhalarında aktif rol alarak yürütmektedirler.(Onay, 199: 200)

Günümüzde terör örgütleri ile organize suçların, özellikle de uyuşturucu kaçakçılığı boyutuyla değerlendirildiğinde birçok alanda birlikte ele alınması gerektiği ortaya konmuştur. Terörizmin finansmanı konusunda yapılan çalışmalar, güvenlik kuvvetlerini ve istihbarat örgütlerini organize suçlar bağlantısına kadar götürmüş, birçok olayda terör örgütlerinin artık organize suç grupları gibi hareket etmeye başladığı görülmüştür. (Aydın, 2007: 49)

Terör örgütlerinin finansmanı da günümüzde hükümetleri ve kanun uygulayıcı birimleri zor durumda bırakan bir sorun haline gelmiştir. Bu olgunun büyümesinde, ekonominin globalleşmesi, yönetsel engellerin kalkması, sermayenin serbest dolaşım imkanına kavuşması, bilgisayar ağının geniş imkanlar sağlaması ve bu gelişmelere paralel olarak yeterli önlemlerin alınamaması rol oynamıştır. (Aydın, 2007: 49)

11 Eylül saldırılarından sonra terörizme karşı savaş, basta Amerika olmak üzere, uzun vadeli olarak mercek altına alınmış ve dünya çapında terörizme destek verdiği tespit edilen tüm ülkeler hedef kapsamına alınmıştır. Bu konuda uluslararası kamuoyunun yanında başta Birleşmiş Milletler olmak üzere uluslararası kuruluşlar nezdinde de ciddi kararlar alınması sağlanmıştır. Bu savaş, terörizmin finans kaynaklarını kurutma çabalarını da beraberinde getirmiştir. Terörizmi destekleyen ülkelere karşı uluslararası kamuoyu tarafından bir kınama kampanyası başlatılmıştır. Bu kampanyadan Basta PKK/KONGRA-GEL olmak üzere Türkiye'de faaliyet

gösteren terör örgütlerini destekleyen diğer ülkeler de nasibini almıştır. Kınanan bu ülkeler uluslararası kamuoyundaki kötü imajlarını düzeltmek için bu örgütleri artık desteklememe de dahil birçok önlem almak zorunda kalmışlardır. (Aydın, 2007: 52)

Bu süreçten sonra, devlet yardımı kesilen örgütlerin gerekli finansmanı sağlayabilmek amacıyla, basta uyuşturucu suçları olmak üzere kar getiren tüm kriminal faaliyetlere karışabileceği öngörülebilir. Ayrıca terörist organizasyonları legal yapılarını destekleyen sivil toplum kuruluşlarının terör olaylarının toplumda aşırı rahatsızlık uyandırması nedeniyle mali yardımlarını kesmesi ve uluslararası alanda terörist organizasyonların mal varlıklarına karşı etkili yasal önlemler alınması da terör örgütlerinin önümüzdeki dönemlerde uyuşturucu kaçakçılığına daha fazla karışması sonucunu da beraberinde getirecektir. (Aydın, 2007: 52, 53)

Terör örgütlerinin giderek organize suç örgütü, mafya organizasyonları haline dönüşmeleri ellerinde bulunan kara paranın aklanmasında uyuşturucu kaçakçılarının yöntemleri ve yeteneklerini kullanmaları şeklinde ortaya çıkar. Böylece başta uyuşturucu kaçakçılığı olmak üzere tüm yasadışı faaliyetler örgütlerin en önemli düzenli gelir kaynakları haline gelir. Bu dönüşümde örgütün ideolojisi ve gücü önemli bir rol oynar. Güçleri sınırlı, adları fazla duyulmamış olan örgütler doğal olarak bu paylaşımından daha az pay alırlar. BM kaynaklarına göre uyuşturucu kaçakçılığının yıllık küresel getirisi 500 milyar doları bulmakta. Ortada bu kadar büyük bir paranın dolaşımı söz konusu olduğunda tüm terör örgütlerinin kendi aralarında zaman zaman ittifak yapmaları da doğaldır. Terör örgütlerini organize suç örgütlerine dönüştüren nedenlerin başında, söz konusu örgütlerin finansal kaynaklanan uluslararası alanda yoğun bir inceleme altına alınması ile terörizmi destekleyen ülkelere ve sivil toplum örgütlerine karşı başlatılan kınama kampanyaları gelmekte. Böylece terör örgütlerinin mal varlıklarına karşı etkili yasal önlemler alınmaya başlanmış ve bu örgütler de kaynak arayışlarına girmişlerdir. (Onay, 2009: 97-98)

Bu konuyla ilgili Avrupa birliği uyum yasaları çerçevesinde Türkiye’de de Terörizmin Finansmanı ile ilgili yasa çalışmaları başlamıştır. Bu çalışmalar 16 şubat 2013 tarihinde meyvesini Terörizmin finansmanı yasası olarak vermiştir.

Geçtiğimiz 2012 yılı ağustos ayı içerisinde meydana gelen ve medyaya yansıyan bir haberde; TKP/ML konferans örgütüne mensup iki kişinin yeni bir örgüt kurmak için ve bu örgütü finanse etmek için bir kuyumcuyu soymaya çalışmaları, soygun esnasında 2 kişiyi öldürdükleri, bir kişiyi yaraladıkları ve yanlarına da 1

kişiyi rehin alarak kaçtıktan sonra yakalandıklarının anlatıldığı haberi değerlendirdiğimiz de; terör örgütlerinin neredeyse tümünün illegal yolları kullanmak suretiyle yeni oluşumlar meydana getirdikleri görülmektedir.

PKK-KONGRA-GEL terör örgütü yöneticisi Abdullah ÖCALAN'ın İmralı adasında yargılanması esnasında terör örgütünün uyuşturucu işi yaptığını kabul etmesi, uyuşturucu işi yapan tanınmış bazı ailelerin PKK/KONGRA-GEL terör örgütüne finansal destek sağladıklarını anlattığı açıklaması da dahil edildiğinde, terör örgütlerinin kuruluşundan itibaren tüm safhalarda finansal kaynaklarını illegal yollardan sağladıkları sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Terörist örgütleri ile uyuşturucu kaçakçıları arasında karşılıklı çıkar ilişkisinin varlığından söz etmek hatalı bir tespit olmayacaktır. Uyuşturucu kaçakçıları teröristlerin örgütsel yapılanma yöntemleri, silah tedarikleri ve gizli örgütlere giriş imkânlarından yararlanırken, terörist örgütler de uyuşturucuyu bir gelir kaynağı olarak kullanmakta ve elde edilen kara paranın aklanmasında uyuşturucu kaçakçılarının yöntemleri ve yeteneklerinden azami derecede istifade etmektedir. Ancak bu ilişkinin bir de diğer tarafı vardır. Örgüt liderleri, örgütün uyuşturucu kaçakçılığı faaliyetlerini örgütün militan kadrolarından ve toplumdaki gizlemeye çalışmaktadırlar. Çünkü uyuşturucu kaçakçılığının gerçekte bir insanlık suçu olduğunu, bunun örgütün propaganda faaliyetlerine darbe vuracağını ve yeni militan adaylarını olumsuz yönde etkileyeceğini bilmektedirler. O zaman akıllara şu soru gelmektedir; örgüt elamanlarının olup bitenden haberleri olmadan liderlerinin peşinden gitmeleri mümkün müdür? Bu sorunun tek yanıtı vardır. Ne yazık ki örgüt elamanlarının büyük çoğunluğu bu kirli ticaretten haberdar değildir, bir şekilde haberi olanlar da liderlik tarafından örgüte ihanet ile suçlanmakta ve infaz edilmektedir. Böylece yaşananların farkına varanlar olsa bile ses çıkaramamaktadır. (Onay, 2009: 98)

Yakın zamana kadar dünyada terör örgütlerinin uyuşturucudan finansman sağladığı genel olarak bilinmekle birlikte, bu konuda önemli deliller ortaya konulamamıştır. 2003 yılından itibaren yürütülen çalışmalarda, değişik organize suç örgütlerinin ve bireysel uyuşturucu kaçakçılarının PKK/KONGRA-GEL ile bağlantıları konusunda önemli delillere ulaşılmıştır. Özellikle yakalanan terör örgütü mensuplarının ve uyuşturucu kaçakçılarının ifadeleri, terör örgütleri ile bağlantılı olay tutanakları, örgüte ait sığınak ve hücre evlerinde ele geçirilen uyuşturucu

maddeler, ele geçirilen belgelerdeki para kayıtları terör örgütlerinin (PKK/KONGRA-GEL, DHKP/C, TKP-ML, DEVSOL ve ASALA) uyuşturucudan finansman sağladıklarını açıkça ortaya koymaktadır. (TUBİM, 2012)

Emniyet Genel Müdürlüğü KOM Daire Başkanlığı tarafından yapılan analizlerde, PKK/KONGRA-GEL' in sadece uyuşturucu kaçakçılığı ile değil uyuşturucu ticaretinin tüm aşamalarında rol oynadığı tespit edilmiştir. Özetle PKK/KONGRA-GEL'in;

- 1-) Uyuşturucu kaçakçılarından komisyon aldığı,
- 2-) Uyuşturucu kaçakçılığını koordine ettiği,
- 3-) Avrupa'da uyuşturucu dağıtımında da etkin olduğu ve
- 4-) Uyuşturucudan elde edilen geliri akladığı tespit edilmiştir. (TUBİM,2012)

2010 ve 2011 yılında KOM Daire Başkanlığı ve ABD Uyuşturucu ile Mücadele Birimi DEA'nın, PKK'nın uyuşturucudan finansmanına karşı yürüttüğü ortak çalışmaları sonucunda Amerikan Hükümeti beş PKK yöneticisini 20 Nisan 2011 tarihi itibarıyla Kingpin yasası kapsamında Mal Varlıkları Kontrol Ofisi (OFAC) listesine almıştır. 2011 yılı sonu itibarıyla OFAC listesine toplam 9 PKK yöneticisi alınmıştır. Şu aşamada önemli PKK/KONGRA-GEL yöneticilerinin OFAC listesine alınması yönündeki çalışmalar devam etmektedir. KOM Daire Başkanlığı ve DEA'nın yürüttüğü ortak çalışmalar PKK'nın uluslararası kamuoyunda uyuşturucu kaçakçısı olarak tanımlanmasını sağlamış ve örgütün finansmanına da önemli darbeler indirmiştir. (KOM, 2011)

Terör örgütleri yaptıkları uyuşturucu kaçakçılığı faaliyetlerini mümkün olduğunca kamuoyundan gizlemektedirler. Çünkü uyuşturucu kaçakçılığı tüm toplumlar tarafından bir insanlık suçu olarak kabul edildiğinden örgütün imajını zedelemekte ve propaganda faaliyetlerinin başarısızlıkla sonuçlanmasına yol açmaktadır. Uyuşturucu kaçakçılığı aynı zamanda terör örgütüne destek sağlayan ülkeler üzerinde de olumsuz bir imaj bırakmakta ve söz konusu ülkeler terör örgütlerini desteklerken çekimser davranmaktadır. Bununla birlikte uyuşturucu faaliyetlerine karışan örgütler uluslar arası kamuoyunun desteğini de kaybetmektedir. Bu bağlamda, PKK/KONGRA-GEL terör örgütü, uyuşturucu üretimi, kaçakçılığı ve pazarlanmasına ilişkin faaliyetlerini uzun süre Türkiye ve Dünya kamuoyundan gizlemeye çalışmıştır. Uyuşturucuyla ilgili faaliyetler, örgüt içerisinde ulaşılması zor olan yönetici kitle tarafından kontrol edilmiştir. Örgütte uyuşturucu işine, deşifre

olmamış ve örgütle irtibatı pek bilinmeyen şahıslar sokulmuştur. Ancak, hazırlanan somut delil ve raporların, ısrarla ulusal ve uluslar arası gündeme taşınması neticesinde PKK/KONGRA-GEL terör örgütünün uyuşturucu kaçakçılığı faaliyetlerinde bulunduğu ortaya konulmuştur. (TBMM, 2008: 408)

Bakıldığında, özellikle geçtiğimiz yüzyılın son yarısında bazı devletlerin ve birtakım sivil toplum kuruluşlarının, terör örgütlerini finansal olarak desteklediği, silah, doküman, eğitim, lojistik gibi yardımlarda bulunduğu ve söz konusu organizasyonların eğitim ve eylem hazırlıkları için kendi topraklarını kullanma izni verdikleri görülmektedir. Ancak, ABD’ de meydana gelen 11 Eylül saldırıları sonrasında, özellikle uluslar arası alanda faaliyet gösteren terör örgütleri ile mücadelede, terör örgütlerinin finansal kaynaklarının tespit edilmesi ve bu kaynakların tamamen yok edilmesi bilinci yerleşmiştir. Bu doğrultuda, uluslar arası alanda yoğun bir inceleme başlatılmış, terörizmi destekleyen ülke ve sivil toplum kuruluşlarına karşı kınama ve çok ciddi yaptırımlar getirilmiştir. (TBMM, 2008: 409)

Neticede, terör örgütleri finans kaynaklarını büyük ölçüde yitirmiş ve alternatif olarak uyuşturucu kaçakçılığına yönelmişlerdir. Bu çerçevede geçtiğimiz aylarda dokuzuncusu gerçekleştirilen ABD Başkanlık Uyuşturucu Kaçakçılarının Değerlendirilmesi sonrasında ABD Başkanı George W. Bush tarafından; Beltran Leyva Organization (Meksika), Ndrangheta Organization (İtalya) ve PKK/KONGRA-GEL isimli örgütlerle birlikte Haji Asad Khan Zarkari Mohammad hasni (Afganistan), Hermagoras Gonzales Polanco (Venezüella), Marcos Arturo BletranLeyva (Meksika) ve Cumhur Yakut (Türkiye) isimli şahıslar “Yabancı Narkotik Çetelerini Belirleme Yasası” çerçevesinde yaptırım uygulanan uyuşturucu kaçakçıları listesine dahil edilmiştir. (TBMM, 2008: 409)

Yapılan güncel operasyonlarla da PKK/KONGRA-GEL terör örgütünün uyuşturucu kaçakçılığı yapmaya devam ettiği teyit edilmektedir. PKK/KONGRA-GEL terör örgütünün uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptığı, Abdullah ÖCALAN ve Şemdin SAKIK gibi örgütün en üst düzey yöneticileri tarafından bizzat itiraf edilmiştir. (TBMM, 2008: 409)

Diğer taraftan incelendiğinde, terör örgütleri ile uyuşturucu kaçakçılığı yapan suç organizasyonlarının, tam olarak birbirilerinin eksik yönlerini tamamlayan unsurları bünyelerinde barındırdığı anlaşılmaktadır. Böylece her iki suç organizasyonu kolayca etkileşim içerisine girebilmekte ve amaçları doğrultusunda

menfaat temin etmektedirler. Zira uyuşturucu kaçakçıları, teröristlerin askeri yöntemleri, silah tedarikleri ve gizli örgütlere giriş imkanları ile terörist organizasyonlar tarafından kontrol edilen büyük alanlarda onlarla işbirliği yapmaları halinde güvenle hareket edebilme olanaklarından yararlanmaktadır. Terörist organizasyonlar ise uyuşturucuyu bir gelir kaynağı olarak kullanmakta ve elde edilen kara paranın aklanmasında uyuşturucu kaçakçılarının yöntem ve yeteneklerinden azami derecede istifade etmektedir. (TBMM, 2008: 409)

Kasım 1999’ da yürürlüğe giren Kingpin Yasası, yabancı uyuşturucu kaçakçılarını, bu faaliyetlerde bulunan örgütleri ve bunların tüm dünyadaki kollarını hedef almaktadır. Bu kanun gereğince listeye dahil edilen örgüt ve kişiler, Amerikan mali sistemini, ticaret ve havale işlemlerini hiçbir biçimde kullanamadıkları gibi, Amerikan şirketleri ve Amerikan vatandaşlarıyla da iş yapmaları engellenmektedir. 2008 yılındaki belirlemeler ile 2000 yılından beri bu listeye alınan toplam kişi ve organizasyon sayısı 75’e yükselmiştir. Kingpin Yasası bahse konu birey ve organizasyonların bulunduğu veya faaliyet gösterdiği ülkeleri ise hedef almamaktadır. (KOM, 2008) 2012 yılı Şubat ayı itibariyle 4 PKK mensubu ve 3 şirket daha OFAC listesi kapsamına alınmıştır.(KOM, 2012)

KOM Daire Başkanlığı tarafından terörizmin finansmanına karşı da önemli çalışmalar yürütmektedir. Yürütülen analiz çalışmalarında özellikle PKK/KONGRA-GEL terör örgütünün uyuşturucudan önemi miktarlarda finansman sağladığı ve uyuşturucu ticaretinin her aşamasında etkin olduğu görülmüştür. Güvenlik güçleri tarafından yapılan tespitlerde, 1984-2012 yılları arasında yapılan 370 operasyonda terör örgütlerinin uyuşturucu olaylarına karıştığı tespit edilmiştir. Bu olaylarda toplam 1.214 kişi yakalanmıştır. PKK/KONGRA-GEL’ e karşı yürütülen operasyonlarda bu güne kadar 4.253 kilogram eroin, 33.290 kilogram esrar, 5.972.747 kök kenevir bitkisi, 4.305 kilogram baz morfin, 22 kilogram afyon sakızı, 710 kilogram kokain, 344.135 adet sentetik uyuşturucu, 26.190 lt asetik anhidrit ve 2 adet imalathane ele geçirilmiştir. Narkoterör konusunda 2012 yılında gerçekleştirilen 5 operasyonda ise 10.417 kilogram esrar ve 3.488.847 adet kenevir bitkisi ile birlikte 41 şahıs yakalanmıştır. (KOM, 2012)

Aralık 1988’de, İskoçya’nın Lockerbie yöresi üzerinde bir Panam uçağının bombalanmasının da (Olayda 259 yolcu ile yerde bulunan 11 kişi ölmüştür.) uyuşturucuyla ilişkili olduğu öne sürülmüştür. ABD ve İngiliz hükümetlerinin resmi

görüşüne göre olaydan Libya sorumluydu. Oysa şimdi birçok yorumcu, bombalama eyleminin, beş ay öncesinde İran'a ait bir Airbus'ın Amerikan savaş gemisi tarafından bombalanmasına misilleme olarak düzenlendiği kanısındadır. İran'ın, bir Amerikan uçağının düşürülmesine karşılık 10 milyon dolar ödemeyi vaat ettiği ve Filistin Halk Kurtuluş Cephesi (FHKC) lideri Ahmed Cibril'in göreve talip olduğu iddia edilir. Ortaya atılan senaryoya göre CIA, Lübnan'daki Batılı rehinelere kurtarılmasına yönelik pazarlıklarda avantaj elde etmek için, FHKC ve Hizbullah gibi Ortadoğu iktidar odaklarında nüfuz kazanmaya çalışıyordu. Terörist grupların dayanağı, uyuşturucu kaçakçılığında kaynaklanan nakitti ve Bekaa Vadisi'ndeki eroin üretiminde rolleri vardı. DEA ve diğer uluslararası kuruluşlar eroin üreticilerine karşı bir şey yapamıyor, ancak durumu izlemekle yetiniyorlardı. Nüfuz kazanma stratejisi kapsamında CIA, Ortadoğu'dan ABD'ye yapılan ve 'kontrollü geçiş' diye bilinen bazı uyuşturucu sevkiyatlarına izin veriyor, hatta yardımcı oluyordu. Aynı zamanda CIA'nın, bu kontrollü geçişler aracılığıyla, Amerika'da üslenmiş büyük uyuşturucu kaçakçıları saptayıp yakalamaya çalıştığı da öne sürülmüştü. (Booth, 1996: 268)

Kuryeler, bu kontrollü geçişler kapsamında eroini havalimanı güvenliğinden geçirmekte, izne gerek kalmadan ya da herhangi bir engelle karşılaşmadan buralara girmektedirler. Ahmed Cibril, bunu sadece uyuşturucudan risksiz para kazanmanın yolu olarak değil, aynı zamanda bir Amerikan uçağına bomba koymak için güvenli bir yöntem olarak gördü. Kontrollü geçiş sırasında, güvenlik denetimine takılmadan kolaylıkla uçağına bomba yerleştirilebilirdi. Halid Cafer adında genç bir Lübnanlı kuryenin, bir radyolu kasetçalarla 103 numaralı uçağına bindiği söylenmektedir. Bu iddiaya göre kurye, aletin içinde eroin olduğunu sanıyordu, oysa o kasetçalar, bombanın kendisiydi. (Booth, 1996: 269)

Bu örnekten anlaşıldığı üzere kaçakçılık ve uyuşturucu ile mücadele konusunda zaaf gösteren kurumlarla ülkeler her zaman açık bir terörizm tehlikesiyle karşı karşıyadırlar. Kurumlar ve ülkeler uyuşturucu ile mücadelede kararlı olmalı bu noktada kimseye tolerans göstermemelidirler.

Kaçakçılar için ne taşıdıklarının önemi yoktur. Önemli olan kısa sürede yüksek oranda nakit elde etmektir. Bu yüzden kaçakçılar kaçakçılık faaliyetleri kapsamında her türlü yasadışı malzeme ve silahın nakliyesi yapılabilmektedir. Uçağına bomba konulmasının yanında uluslararası sözleşmelerle kullanımı ve geliştirilmesi

yasak olan kimyasal silahların nakliyesi bile yapılabilmektedir. Dikkat edilmesi gereken ülkelerin bu konuda ki önleyici tavrı olmalıdır.

3.UYUŞTURUCU MADDE KAVRAMI

3.1.Uyuşturucunun tanımı

Yunanca uyku anlamında ki narke'den gelen ve İngilizce'ye "narkotik" olarak geçen uyuşturucu sözcüğü, uyuşturma özelliği olan, uyuşturan,duymaz hale getiren demektir.

Uyuşturucu madde kavramı genellikle, uyuşturma özelliğine sahip maddeleri ifade eder.Ancak, keyif veren, kışkırtan, yatıştırıcı, uyanıklık sağlayan kimi maddeler içinde kullanılmaktadır.(KOM, 2013)

3.2 Geçmişten Günümüze Uyuşturucu Maddeler ve Uyuşturucu madde Kaçakçılığının Tarihsel Gelişimi

Birçok uygarlık tarafından verdiği etkiden dolayı tıbbi amaçlarla ve dinsel ayinlerde kullanılan hint keneviri, haşhaş, koka bitkisi gibi uyuşturucu özellikli bitkilerin duvar kabartmalarında, çömleklerdeki motiflerde dahi kullanılacak kadar günlük hayata yerleştiği bilinmektedir. Nitekim eski Türk inançlarından Şamanizm'in din adamları olan Şaman rahipler, hayal göstermek ve hipnotize etmek için bazı bitkilerden yararlanmaktaydılar. (KOM, 1999: 9)

Günümüze kadar gelen kayıtlar, M.Ö. 4000'li yıllarda Aşağı Mezopotamya bölgesinde yaşayan Sümerler'in haşhaş ve kenevir yetiştirdiklerini, bu bitkilerden elde ettikleri maddeleri de ilaç olarak kullandıklarını, ayrıca bu bitkinin eski çağlarda Avrupa'da da bilindiğini göstermektedir. (KOM, 1999: 9)

İsviçre'de, M.Ö. 4000'li yıllarda kazıklar üzerine kurulmuş evlerden oluşan Neolitik köylerde, ekimi yapılan haşhaş tohumları ile kapsüllerinin kalıntıları bulunmuştur. Botanik incelemelere göre bunlar Papaversetigerum değil P. somniferum veya belki de melez bir türdür. Bu eski çiftçiler keten tohumu da yetiştirdiği için, her iki ürünün yağından yararlanıldığı düşünülebilir, ancak o çağda yağ çıkarmada kullanılacak herhangi bir alet bulunamamıştır. Bu nedenle, haşhaşın uyuşturucu etkilerinden ötürü yetiştiriliyor olma olasılığı güçlüdür. Ağrı kesici özelliğinden yararlanılmış, dinsel törenlerde kullanılmış veya her iki amaca birden hizmet etmiş olabilir. Uzun süre, afyonun Mısır'dan Anadolu'ya, oradan da dünyanın

diğer bölgelerine yayıldığı öne sürülmüştür, ancak İsviçre’de ortaya çıkartılan bulgular bu kaniya gölge düşürmektedir. Buna göre afyonun ilk kez Avrupa’nın doğusundan (Balkanlar’da ya da Karadeniz çevresinde) güneye ve batıya yayıldığı düşünülmektedir. (Booth, 1996: 14)

M.Ö. 3400’lerde, Aşağı Mezopotamya’nın Dicle-Fırat akarsu sistemlerinde afyon haşhaşı ekimi yapılmaktaydı. Dünyada ilk kez uygarlığı kurup, tarımı geliştiren Sümerler, haşhaş için "hul" ve "gilideogram" tanımlarını kullanmıştır ki, bunun çevirisi keyif bitkisidir. Sümerlerin icat ettiği yazı, zamanla diğer toplumlara da yayılmış ve Mısırlılar’ın da afyonu da Sümerlerden öğrendiği söylenebilir. (Booth, 1996: 14)

M.Ö. 2000’li yılların sonunda afyon, Avrupa, Ortadoğu ve Kuzey Afrika’da bilinmeye başlamıştır. Babil Kralı Asurbanipal’ın kütüphanesinde bulunan tıpla ilgili tabletlerde haşhaşın öz suyuna değinilmektedir. Ancak bunların daha eski metinlerin kopyası olduğu düşünülmektedir. Zamanın hekimlerine göre afyon, hemen hemen her hastalığın şifası olarak görülmüş ve bazen meyankökü ya da pelesenkle karıştırılarak kullanılmıştır. Sözü edilen yüz on beş bitki karışımından kırk ikisinin afyonla ilgili olduğu görülmüştür. (Booth, 1996: 15)

Ancak, afyonla ilgili en eski bulgu Mısır’dan çıkmıştır. Cha’nın M.Ö. 15. yüzyıldan kalma mezarında bir örnek ele geçmiştir. Aynı sıralarda Mısır’ın Teb kenti haşhaş tarlalarıyla öyle ünlenmiştir ki, Mısır’da çıkan afyona "Teb afyon’u" denilmiştir. Tebain adlı alkaloidin adı da yine bu kentten gelir. M.Ö. 1552 tarihli Teb’in Şifa Papirüsü’nde ve Kahun’da bulunan, M.Ö. 2160-1788 dönemine ait veterinerlik ve jinekoloji papirüsleri gibi başka kaynaklarda, başka doğal tedaviler ve ilaçlarla birlikte afyonun da sık sık adı geçmektedir. Belgeyi bulan bilgin George Moritz Ebers’ten ötürü bazen Ebers Papirüsü diye de anılan ilk kaynaktan adı geçen yedi yüz ilacın içinde afyon vardır ve tam bir bölüm boyunca, huysuzluk yapan çocukları sakinleştirmek için afyondan nasıl yararlanılacağı anlatılmıştır. Bu bölümdeki reçetede, afyonun sinek pisliğiyle karıştırılıp macun haline getirildikten sonra elekten geçirilerek dört gün süreyle kullanılması tavsiye edilmektedir. (Booth, 1996: 15)

Eski Yunan’da M.Ö. 3. yüzyılda Theophrastos, kapsülden çıkan öz sudan opion diye söz ediyor, bitkinin tümünü ezerek elde edilen haşhaş suyuna ise mekonion diyordu. Bu durum da Theophrastos’un öz suda belirli bir madde

bulduğuna ilişkin bilgisi olduğu düşünülebilir. Asurlar tarafından geliştirilen ve günümüzde de uygulanan kapsülü çizip özsuyla alma yöntemi sonradan unutulmuş ve ancak İmparator Claudius'un hekimi Scribonius Largus tarafından M.S. 40 yılında yeniden keşfedilmiştir. (Booth, 1996: 15)

Afyon, rahiplerin elinde olduğu sürece, metafizik bir madde olarak görülmüştür. Ancak Hippokrates (M.Ö. 460-357) bu doğaüstü tutumu ortadan kaldırmıştır. Tıbbın babası sayılan Hippokrates, afyona atfedilen büyüsel güçleri bir yana bırakıp bu maddenin uyku verici, uyuşturucu ve kanamayı durdurucu etkileri olduğunu belirtmiştir. Rasyonel ve mantıklı bir düşünür olan Hipokrates' e göre hastalıklar doğal nedenlerden kaynaklanıyordu ve bunun için de doğal çarelerle tedavi edilmeleri gerekirdi. Afyon da bunlardan biriydi. Afyonun büyüsel güçler taşıdığına inanmak yerine onu inceleyip anlamaya çalışılmalıydı. Hippokrates, vajinal akıntıya ve ana rahminde boğulmaya karşı, hipnotik mekonionun (beyaz haşhaş özsuyla) ısırgan tohumlarıyla karıştırılıp içilmesini öneriyordu. Diagoras gibi o' da, afyonun dikkatle ve aşırıya kaçmadan kullanılması gerektiği kanısındaydı. Zaten bu koşul, günümüzde de Hipokrat yemininde varlığını sürdürmektedir. Hipokrat yeminindeki ifade şu şekildedir. "*Benden istense bile kimseye öldürücü ilaç vermeyecek, bu konuda tavsiyede bulunmayacağım.*"(Booth, 1996: 16)

Ne Yunanlılar ne de Romalılar afyonu, bir dış ticaret metası olarak görmemişlerdi. (Booth, 1996: 19)

9.Yüzyıla gelindiğinde, afyum (ya da ufiyan veya asiun) ile kullanım için nasıl hazırlandığı konusunda Arap alim ve hekimler tarafından kaleme alınmış metinler vardı. Afyon bilgisi, Bağdat'ta yaşayan ama tüm Afrika, Ortadoğu ve İspanya'ya gezip dolaşan ünlü Razi gibi Arap hekimler ve tacirlerce yaygınlaştırıldı. O dönem afyonla ilgili incelemeler, ünlü Müslüman hekim İbni Sina'yla ileri bir düzeye ulaştı. İbni Sina, hayatının büyük bir bölümünü İran'da, haşhaş ekim merkezi İsfahan'daki bir sarayda geçirmiş ve afyonun özellikle dizanteri, ishal ve göz hastalıklarına iyi geldiğini yazmıştı. (Booth, 1996: 19)

Afyon o dönemlerde sadece ilaç olarak kullanılmaktaydı. İspanya'nın Arap egemenliğindeki kesiminde ve Akdeniz çevresinde ağrı kesici olarak kullanıldığı gibi, mide hastalıklarında da tedavi sağlıyordu. Ama Hindistan'da büyük bir coşkuyla kabul görmüştü ve hem keyif verici, hem de her derde deva bir ilaç olarak kabul edildi. Silah ya da ticaret aracılığıyla kazanılmış bir ülkede afyonun yararları

bir kez kabul görünce, orada afyon ekimine başlandığını söylemek hatalı bir tespit olmayacaktır. Bu sırada Avrupa'nın güneyinde, Roma İmparatorluğunun çöküşüyle birlikte afyon kullanımı da gerilemişti. Ortaçağ'ın büyük bir zaman diliminde bilinmeyen afyon, haclı seferlerinden dönen haclılar tarafından Avrupa'ya getirildi. (Booth, 1996: 20)

Hıristiyan şövalyelerinin çoğunlukla başka maddelerle karıştırarak kullandığı afyon, onlar için efsanevi bir anlam taşımakta, savaştan dönenler, büyüsel otlarla iksirlerin sağladığı mutluluk duygusu ve güçler hakkında fantastik öyküler anlatmaktaydı. İran'da askerlerine haşhaş içirerek, savaşçı bir ruh kazandıran Hasan Sabbah'ı, afyon sayesinde hiç yorulmayan Tatar ulaklarla atları, savaştan önce afyon sayesinde çelik misali bilenen Türk askerleri gibi efsaneleri naklediyorlardı. (Booth, 1996: 20)

Araplardan sonra, afyon ticaretini Venedikliler devraldı. Venedik, Avrupa ticaretinin merkeziydi ve mallar ile birlikte bilgi de akmaktaydı. Ortadoğu'dan baharatla birlikte afyon da getirildi. Her ne kadar KristofKolomb' dan Amerika'yı keşfe giderken dönüşte afyon getirmesi istenmiş olsa da, henüz önemli bir meta değildi. Afyon siparişi alan sadece Kolomb olmadı. John Cabot'tan, Macellan'dan, Vasco da Gama'dan da dönüşlerinde başka mallarla birlikte afyon getirmeleri istenmişti. Nitekim Portekizliler, Vasco da Gama sayesinde Venediklilerin yerine geçtiler ve Afrika'nın güneyinden bir yol bulduktan sonra da taşıdıkları malların arasına afyonu da aldılar. Afyonu, Babür imparatorlarının teşvikiyle önemli bir gelir kaynağı olarak yaygın bir şekilde haşhaş yetiştirilen Hindistan Yarımadası'ndan satın alıyorlardı. (Booth, 1996: 20)

Genellikle keyif amacıyla alınsa da, afyon, Avrupa'da esas olarak bir ilaç sayılıyordu ve 16. yüzyıla kadar kullanımı iyice yerleşti. Yeni gelişen tıp bilimleri üzerinde ne gibi bir etkisi olduğunu kestirmek güç değildir. Elde olan doğal olarak yetişen ve çok az bir işlemle kullanıma hazır duruma getirilebilen bir ağrı kesiciydi. Sağladığı yararlar ise muazzamdı. Birçok hekim bu yeni mucize ilaç sayesinde üne kavuştu. (Booth, 1996: 20)

Zamanla afyonun daha incelikli tıbbi kullanım olanaklarının farkına varıldı. Portekizli botanikçi Garciasab Horto, Hindistan'ın batı kıyısındaki Portekiz kolonisi Goa'ya gittiğinde afyonun, kendi tabiriyle rahatsızlık verici olan fiziksel ve zihinsel izlenimleri ortadan kaldırdığını görmüş ve afyon etkisindeki kişiler için şöyle

demmişti; “Her türlü konuda akli başında laflar ediyorlardı, işte bu iptilanın böyle bir gücü var”. (Booth, 1996: 23)

Afyon, Ortaçağ tıp ve eczacılığında kullanılan dört önemli aracın temel bileşenydi. Mithridatum, theriaca (tiryak), philonium ve diascordium. Bunlar çok çeşitli rahatsızlıklarda hafifletici ve panzehir olarak yaygın kullanılan maddelerdi. Afyonun özgün bir başka kullanma biçimi daha vardı. Adı Latince 'övmek' anlamına gelen laudare'den türetilmiş olan "laudanin'di". (Booth, 1996: 23)

Afyonu tanıyanlar sadece hekimler ile seyyahlar değildi. Yazarlar da afyonu iyi biliyordu. Chaucer Canterbury Öyküleri'nin önsöz bölümünde, afyon kullanmasıyla ünlü birçok hekim arasında Aiskulapeios, Hippokrates, Dioskorides, Galenos, İbni Sina ve Razi, Serapion ve Mağribli İbni Rüşd gibi çeşitli Arap hekimlerini saymaktadır. Ancak verdiği liste Araplar ve klasik çağ şahsiyetleriyle sınırlı değildi. Oxford, Merton College'da yetişip 1361'de, yani Chaucer'ın döneminde ölen tıp otoritesi Gaddesden'lı John'u da sayıyordu. Günah Çıkartan Papazın Öyküsü'nde üçüncü isyancı, şarap şişelerine zehir koyarak yoldaşlarını öldürmeyi planlamıştı. Chaucer'ın verdiği ek bilgiye göre bu zehir fecişekilde ölüme yol açmaktaydı. Book of the Ducftess'taki (Düşesin Kitabı) elemli Lady ise kederini sona erdirmeye veya acısını dindirmeye ne Galenos'un ne de Hippokrates'in gücünün yeteceğini söyleyerek sızlanıyordu. (Booth, 1996: 25)

Afyon William Shakspeare'in de gözünden kaçmamıştı. Shakspeare' in afyondan söz ettiği en ünlü dizeleri, Othello' da Lago'nun kendi kendine konuştuğu bölümdür. Buradaki imgelerin tamamen şiirsel olduğu söylenemez. Shakspeare'in “DrovvsySyrup” (uyku veren şurup) terimini bilerek kullandığı anlaşılmaktadır. Çünkü bu, tıp terminolojisinde afyon anlamına geliyordu.(Booth, 1996: 25-26)

17. yüzyılda yaşamış yazar ve hekim Sir Thomas Browne, yapıtlarında afyonu bir imge olarak kullanmıştır. “The iniquity of oblivion blindly cattered her poppy, there is no anti dote against the opium of time” (Unutmuşluğun günahı körlemesine savurmuştu haşhaşını, zamanın afyonuna karşı panzehir yoktur) ve “I need noother laudanum than this (his faith in prayer) to make me sleep” (Uykuya dalmak için bundan -duaya olan inancından- başka afyona ihtiyacım yok benim). 1640'ta ölen ünlü bilgin ve papaz Robert Burton, çok bilinen çalışması “Anatomy of Melancholy'de” (Melankolinin Anatomisi), melankolik insanın sonunu getirecek belirtiler olan sürekli evhamları, korkuları, tasaları ve kurumuş beyinleri nedeniyle

uykusuzluk çekenlerin sorununu ele almıştı. Önerdiği çare ise menekşe, gül, marul, adamotu, banotu, küçük hindistancevizi ya da söğüt yaprağıyla birlikte "Iaudanum Paracelsi" alınmasıydı. Zira söğüt'ün bir tür doğal aspirin içermesiyle baş ağrısına iyi geldiği bilinmektedir. Burton'ın melankoliye karşı önerdiği alternatif tedaviler arasında afyon topağı yutmak, afyon ve gülsuyu karışımıyla alınına kompres yapmak ve kulak arkalarına sülük koyduktan sonra sülüğün dış izlerini afyonla ovmak yer alıyordu. (Booth, 1996: 26)

Çoğu bilgin ve yazar afyonu iyi bildiği halde, içlerinde bağımlı olanların sayısı çok azdı. Bu kişiler, afyonu çok küçük miktarlarda alıp düzenli kullanmaktan kaçınarak onun zararlı etkilerinden kurtulmuşlardı. (Booth, 1996: 26)

1611-1682 yılları arasında yaşayan Evliya Çelebi meşhur eseri Seyahatname' sinde afyon ve esrarın Osmanlı İmparatorluğu sınırları dahilinde pek yaygın olduğunu, hatta İstanbul'da "Esnafı Benkçıyan" denilen ve esrar ve afyonu serbest alıp satan dükkanların var olduğunu yazmaktadır. (Yazar, 1998: 137)

Afyonun alışkanlık yani fizyolojik bağımlılık yaptığını söyleyen 16. yüzyılda yaşayan ve "Kitabul Mualecat'ın" yazarı Abdül Mennan bin Ali Osman,afyon tiryakilerinin tedavisi için Bal, haşhaş kabuğu, karanfil, zencefil, tarçın gibi dozları bir birine karıştırılarak alınması gerekliliğinden bahseder. (Yazar, 1998: 137)

Afyonun tıp alanında kullanılması 17. yüzyılda da devam etmiştir. Salih binNasrullah'ın yazdığı "İnsan Bedenindeki Hastalıklarda Alınması Gerekli Tedbirler" (Gayetül Beyan fi Tedbir-il-Bedenil İnsan) adlı ünlü eser, afyondan mamul ilaçların nasıl yapıldığı ve hangi hastalıklara karşı kullanılacağı önerileri ile doludur. (Yazar, 1998: 137)

18.Yüzyılın ünlü hekimi Bursa'lı Ömer Şifai, 19. yüzyılın ünlü hekimi Şanizade Ataullah Efendi gibi hekimlerde,İbni Sina'nın tesirinde kalmış ve afyonun tedavideki yerini korumuşlardır. (Yazar, 1998: 137)

Birçok medeniyetin aşına olduğu haşhaş ve kenevir bitkisi, Anadolu'da da bilinmekte ve uyuşturucu niteliği dışında, ekonomik değerlerinin yüksek olması sebebiyle üretimleri yapılmakta idi. Osmanlı devletinin hükümranlıığı süresince zaman zaman esrar ve afyon kullanımının yaygınlaştığı bilinmektedir. Hatta bunun önüne geçmek için padişah fermanlarıyla yasaklar getirildiği de kayıtlardan anlaşılmaktadır. (KOM, 1999)

Haşhaş bitkisinin kapsülünün çizilmesiyle elde edilen afyon, Avrupa'da pipoyla içilmek ve çiğneyerek yutulma şeklinde suretiyle soylular arasında kullanılmıştır. Alman kimyacı "Sertuner" 1812 yılında afyonun analizi adı altında bu maddeyi bilimsel olarak tanımladıktan sonra, yaptığı bu tanımlama bilgisini yayınlamıştır. Morfinin enjeksiyon haline getirilmesi çalışmalar yapılmış ve 1853 yılında iğne formu üretilmiştir.(Tarhan, 2012: 303)

Türkiye, eroin maddesi ile 1930'lu yıllarda tanışmış ancak Mustafa Kemal Atatürk başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, bu madde ile ilgili yasal düzenlemelerin hemen yapılmasını sağlamıştır. Türk Ceza Kanunu'nda bu suç için idam cezası öngörülmüş ve uyuşturucu madde üretiminde kullanılan asetik anhidrit maddesinin ithal edilmesi yasaklanmıştır. (KOM,1999)

Uyuşturucu madde kaçakçılığı; eroin ve diğer uyuşturucu maddelere uygulanan denetimi aşma ve elde edilen büyük rantı arttırma gibi istekler doğrultusunda uluslararası alana kayarak, sınır aşan örgütlü bir suç olarak kendini göstermiştir. Hükümetler bu suçla yaptıkları ulusal mücadelenin yetersiz kaldığını anlayarak, bu alanda uluslararası işbirliği ve yardımlaşmanın arttırılmasını hedef alan birçok ikili ve çok taraflı anlaşma imzalamış, irtibat görevlileri tesis edilmiştir.(KOM, 1999)

Bu irtibat görevlileri aracılığıyla dünyaca ünlü birçok uyuşturucu kaçakçısının izi sürülmektedir. Yapılan bilgi paylaşımlarıyla yurtdışı bağlantılı organize suç örgütlerine yönelik operasyonlar düzenlenmektedir. Ayrıca bu suç örgütlerinin gerek yurt içi gerekse de yurtdışı bağlantıları tespit edilmektedir. Organize suç örgütünün elemanlarının yakalanabilmesi ve örgütüm tüm unsurlarıyla birlikte deşifre edilebilmesi amacıyla iller veya ülkeler arası kontrollü teslimat uygulamaları yapılmaktadır.

4.UYUŞTURUCU VEYA UYARICI MADDELERİN ÇEŞİTLERİ VE ETKİLERİ

Uyuşturucu Maddeler sinir sistemi üzerindeki etkilerine göre ikiye ayrılmaktadır. Bunlar;1-)Merkezi Sinir Sistemini Yavaşlatanlar 2-)Merkezi Sinir Sistemini Uyaranlar (Stimulanlar)'dır.

4.1.Merkezi Sinir Sistemini Yavaşlatanlar

Merkezi sinir sistemini uyaran uyuşturucular Tabii uyuşturucular ve Sentetik uyuşturucular olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

4.1.1. Tabii Uyuşturucu Veya Uyarıcılar

4.1.1.1. Afyon

Afyon sözcüğü, maddenin tek bir kimyasal bileşik olduğunu düşündürdüğü için yanıltıcıdır. Oysa bu madde, şekerler, proteinler, amonyak, sütsü özsu, zamk, mum, yağlar, sülfürik ve laktik asitler, su, mekonik asit ve çok çeşitli alkaloitlerden oluşmuş karmaşık bir kokteyldir. En önemli kısmını ise alkaloitler oluşturur.(Booth, 1996: 4)

Afyon haşhaşları çoğunlukla beyazdır, ama pembe, kırmızı, uçuk mor ya da bunların karışımlarına da rastlanır ve renk, taçyaprağın dibinde daima daha koyudur. (Booth, 1996: 3)

Alkaloit, son derece karmaşık yapıya sahip bir organik bazdır. Azot içeriği, bazik niteliği, asitlerle birleştiğinde tuz ve su oluşturması, bitkilerde bulunması ve kendine özgü keskin tadı onu ayırt eden özelliklerdir. Ham halinde afyon, tohum zarfı, soğan ya da haşhaş başı da denen kapsülün kurumuş öz suyüdür. Bu, sütü andıran mat bir öz sudur ve bitkinin her yerinde bulunmasına karşın, kapsüldeki aktif bileşenlerin yoğunluğunu artırmaktadır. (Booth, 1996: 4)

Afyon hasadı, sadece elle yapılabilen son derece yorucu, sırt ağrılarına neden olan ve yoğun emek gerektiren bir işlemdir. Önemli ölçüde bilgi, deneyim ve el ustalığı ister. Uygulanışı yüzyıllardır çok az değişiklik geçirmiştir. Afyon hala, haşhaş kapsülleri tek tek çizilerek elde edilir. Haşhaş ekilmiş 1 hektarlık bir alanda 8 ile 15 kilogram arası ham afyon elde edilebilir.(Booth, 1996: 4-5)

İlaç sanayisine yönelik yasal haşhaş ekimi yapılan çiftliklerde, görevli işçiler bu işlemi bıçağı suya sokarak yaparlar. Dünyadaki haşhaş yetiştiricilerinin çoğunluğunu oluşturan köylüler ise bıçağı yalayarak ıslatırlar ve bu yüzden zamanla bir bağımlı haline gelmektedirler. (Booth, 1996: 5)

Zamk kıvamındayken ham afyon, yüksek oranda su içerdiğinden birkaç gün süreyle güneşte kurutulması gerekir. (Booth, 1996: 6)

Türkiye’de Haşhaş ekimi kontrollü olarak yapılmaktadır. Her yıl belli alanlara ve belli kotalarla ekimi yapılan haşhaş çizilmeksizin üretilmektedir.

4.1.1.2. Morfin

Mutluluk veren madde, mucize ilaç, ağrı kesici, keyif ve uyku verici, kavramlarıyla bütünleştirildiğinden, bu maddeyi kullanmak Yunan mitolojisindeki uyku ve “Rüya Tanrısı “Morphiumis’un kolları arasına girmek demektir ve böylelikle “Tanrı Morphiumis” bu maddenin bugünkü ismine ilham olmuştur. Maddi alım gücü yüksek kesim, ipek mendil içinde taşıdığı şırıngayı canı istediği zaman kolayca deri altına uygulayabilmiştir. Nihayet Pichan, 1890 yılında “Morphinisme” adlı ünlü kitabı ile morfinin bağımlılık yaptığına dikkat çekmiştir. 1934 yılında Mazhar Osman ’Keyif Veren Zehirler” adı kitabı ile Türkiye’de de benzer bilgileri yayınlamıştır. Morfin kullanımının kötü sonuçları görüldüğünden savaşta askerler arasında kullanımı bile terk edilmiştir. (Tarhan, 2012: 303)

Amerikan iç savaşında (1861-1865) ve Alman-Fransız savaşında (1870-1871) morfin, deri altına enjekte edilerek ağrı kesici amaçla askerler arasında yaygın olarak kullanılmıştır. Kırık, yara ve yanık ağrılarını gidermesi, askerde hoşluk duygusunu uyandırması üzerine giderek yaygınlaşmıştır. Fakat askerler cephe gerisine gittiklerinde baş ağrısı, titreme, bulantı, kusma kasılma göstermeye başlamışlardır. Bu klinik tabloya "Soldiers Disease" yani Asker Hastalığı adı verilmiştir. Sonraları bu rahatsızlığın, morfinle ağrıları geçirilen askerlerin morfin bulamadıklarında yaşadıkları kriz olduğu anlaşılmıştır. (Tarhan, 2012: 302, 303)

Afyon’un içerisinde % 8 ile % 20 arasında morfin bulunmaktadır. Genelde % 14’ün Üzerinde morfin bulunan bir afyon kaliteli bir afyon sayılır. Afyonun içerisinde morfenden başka yirmiye yakın eroin, kodein, tebain gibi alkaloid madde bulunmaktadır. (Yazar, 1998: 141)

Morfin; afyonda olduğu gibi başlangıçta ağrıyı keser ancak ağrılar, sızılar, kötü ruh hali, ruh sıkıntıları eskisinden daha fazla olarak yeniden ortaya çıkar. Uyuşukluk, sersemlik, halsizlik, uyuklama hali başlar. Vücutta kırgınlık, aşırı derecede yorgunluk, kalp çarpıntısı, soğuk terler başlar, el ayak buz kesilir, ağzı kurur, eklemlerde ve belde şiddetli ağrılar olur. (TBMM, 2008: 68)

4.1.1.3. Eroin

Eroin, afyon haşhaşı bitkisinin asit anhidritle işleminden geçirilmesiyle elde edilir. (Ögel, 2001: 71)

Bu uyuşturucuyu çeşitli biçimlerde almak mümkündür. Dumanını çekerek, tütünle karıştırılıp elle sarılarak ya da filtreli sigaranın içine doldurulup dumanı çekilerek kullanılabilir. En yaygın kullanım şekli burun deliklerinden çekmek suretiyle yapılan kullanım şeklidir. (Booth, 1996: 12)

Önceleri eroini damar yoluyla almak için kullanılan şırıngalar bir süre sonra aids, hepatit gibi kan ve damar yoluyla bulaşan tedavisi imkansız ve zor hastalıkların yayılmasını beraberinde getirmiştir. Bunun doğal sonucu olarak bağımlılar zamanla bunun farkına vardıkları için bu yöntemi terk etmişlerdir. Şimdilerde bağımlılar genelde burundan çekme yoluyla veya uyuşturucu maddeyi yakarak kokusunu çekme şekillerinde kullanmaktadırlar.

Eroin bilinen uyuşturucu maddelerin en fazla ve çabuk alışkanlık meydana getirenidir. Ufak bir iki deneme kişiyi eroin kurbanları arasına almaya yetmektedir. Eroin kullanmaya alışmış bir kimse iki veya üç saatte bir muhakkak bu maddeyi kullanmak mecburiyetindedir. Aksi takdirde çok ağır kriz halleri başlar. Eroinin içine çeşitli maddeler katılarak saflığı bozulmakta, bazen dozaj çok düşmektedir. Saflığı bozulan eroin, müptela tarafından arzu edilen canlılık hissini ancak damardan enjeksiyon yoluyla alındığı zaman sağlar. Ancak eroin müptelalarının sokaktan satın aldıkları eroin, alışageldikleri yüzdeli eroinden daha fazla eroin ihtiva ettiği zaman ölümler meydana gelmektedir. Eroin kullanan bir kimsedeki zehirlenme belirtileri morfin kullananlarda meydana gelen belirtilere benzemektedir. Fakat bu, morfinin tesirinden çok daha şiddetli ve kısa zamanda ortaya çıkmaktadır. (TBMM, 2008)

Saflık oranı fazla olan eroini kullananların ölüm şekli halk arasında "altın vuruş" veya "ölüm vuruşu" diye tabir edilmektedir. Burada yanlış olarak bilinen temel konu bağımlının kendisini öldürmek istediği görüşüdür. Oysa durum bunun tam aksindedir. Bağımlı olan kişi baş gösteren krizi atlatabilmek için uyuşturucu kullanmak istemektedir. Kendisini krizden kurtarabilecek dozu daha önceden bilen kullanıcı her zaman ki miktarda kullanmak üzere şırıngayı hazırlar. Burada kullanıcının bilmediği şey uyuşturucunun ne saflıkta eroin ihtiva ettiğiidir. Kullanıcı her zaman aldığı dozda uyuşturucu kullanır. Ancak saflık derecesi yüksek olan eroin bir anda vücuda girdiğinde ani ölümlere neden olmaktadır.

Eroin kullananlar da morfin kullananlar gibi terlerler, çarpıntı başlar, vücutları kırılır, diz, bel ve kafalarında şiddetli ağrılar başlar, iştahları kapanır, çalışma güçlerini kaybederler, büyük bir üzüntü ve keder duyguları içerisinde yatağa

düŖerler. Renkleri uçuktur, ağızları kurur, nefesleri kesiktir ve dalgın bir haldedirler. Bu kişiler dünyaya ilgisiz bir şekilde dururlar, gözlerindeki canlılık kaybolmuştur. Yaşayan bir ölüden farksızdırlar ve bu halden kurtulabilmek için kendilerini yeniden eroin kullanmak mecburiyetinde hissederler. (TBMM, 2008)

Yakalanan veya piyasaya sürülen uyuşturucu maddeler ile saflık oranlarına bakıldığında, genelde bu uyuşturucuların saflık oranları satıcılar tarafından düşük tutulmaktadır. Uyuşturucuların saflık oranlarının ortalama % 40 ile % 60 arasında olduğu, ender olarak % 70 civarına çıktığı görülmektedir. Geri kalan oran içerisinde bir takım zehirli kimyasal katkı maddeleri bulunmaktadır. Önümüzdeki yıllarda uyuşturucu maddelerin içerisinde katkı olarak konulan zehirli kimyasal maddelerden dolayı, toplu ölümlerin meydana gelebileceği düşünülmektedir.

4.1.1.4 Kodein

Tıp alanında kullanılan kodein, genellikle morfinden kimyasal süreçlerle elde edilmektedir. Kodein kelimesi Yunanca “haşhaş başı” demektir. Argoda “Okul Çocuğu” olarak bilinir. Bağımlılık için uzun bir süre çok miktarda alınması gerektiğinden bağımlılığı ender görülür. Kodein beyaz renkli kokusuz ve acımsı tattadır.(Altun, 2010: 17)

Eroini bulamayanlar veya bırakmak isteyenler genellikle geçici olarak bu uyuşturucuyu kullanırlar. Ağız yolu veya enjeksiyon yolu ile alınır. Toz veya tablet halinde bulunur. Bu uyuşturucuyu kullananlarda uyuşukluk, reflekslerde azalma, iştah kaybı, kabızlık gibi etkileri görülür. Kodein, ağrı kesici özelliğinden dolayı, en çok tatbik edilen ilaçlardan biridir. Hem uyuşturucu hem de ağrı kesici olarak da etkisi morfine oranla 1/10 civarındadır. Bunlarla birlikte kodein, kendinden daha güçlü uyuşturuculara alışmada bir basamak olarak görülmektedir.(Vardarlı, 1998: 19-20,aktaran ALTUN, 2010: 17)

4.1.2. SENTETİK UYUŞTURUCULAR

Sentetik uyuşturucular doğal uyuşturucuların karşılığı olarak, çeşitli kimyasal yollarla üretilmiş olan suni uyuşturuculardır. Sentetik uyuşturucular insanın merkezi sinir sisteminde yapmış oldukları etkilere göre sınıflandırmaya tabi tutulmuştur. (KOM, 2012)

4.1.2.1. Barbüratlar

Barbüratlar sinir sistemini etkileyen, teskin edici kimyevi maddelerden yapılan bir karışımdır. Yaklaşık 30 türü bulunmaktadır. Değişik renk, hacim ve şekillerde kapsül veya tablet halindedir. Genellikler yutularak alınır. Suda eritilip deri altına da enjekte edilerek veya eroin içerisine karıştırıp sigara gibi kullananlarda vardır. (Kaptanağası, 1998: 27)

Merkezi sinir sistemini etkileyerek yatıştırıcı etki gösterirler. Sentetik olarak değişik renk, hacim ve şekillerde kapsül veya tabletler halinde üretilir. Tıp alanında kullanılan 30 kadar çeşidi vardır. Bu ilaçlar doktor tarafından hastayı sakinleştirmek veya uyutmak için verilir. Barbüratlar 300 mg. alındığında derin bir uyku hali meydana getirir. Bu uyku hali 4-8 saat arası sürebilir. 1000 mg. alındığında ise ölüm meydana gelebilir. Ayrıca barbüratlar alkol ile alındığında da ölüm gerçekleşir. Bu maddeler ağız yolu ile alınır, suda eritilerek deri altına zerk edilebilir. Barbüratlar alındığında alkol sarhoşluğunun belli özelliklerini gösterir. Fark sadece kokularıdır, barbüratlar kokusuzdur.(Çorak ve diğ., 2006; 36)

Bu maddenin kullanımının suiistimali sonucunda; uyuşukluk, sinirli davranış, kahkaha, sendeleme, intizam bozukluğu, reflekslerde zayıflama, artan terleme, göz bebeklerinde küçülmedir. Aşırı dozda, şahsın şuursuz halde kendini kaybetmesini sağlar. İlacın bırakılması durumlarında; uykusuzluk, bulantı ve kusma, mide krampları, titreme, şüphecilik, halsizlik ve gayri ihtiyari kas hareketleri gibi sorunlar ortaya çıkar. (Çorak ve diğ., 2006; 37)

4.1.2.2. Trankizanlar

İnsanları sakinleştirmek ve kullananın akli ve fiziki uyanıklılığını artırarak, mevcut endişelerini gidermek üzere kullanılır. Türkiye’de reçete ile verildiği halde bazı ülkelerde reçetesiz satılmaktadır. Yüksek dozların altında iken ve ani vazgeçmelerde barbüratlarda görülen sorunlar ortaya çıkar. (Çorak ve diğ., 2006; 37)

4.1.2.3. Sedatifler

Akli ve fiziki aktiviteyi ve uyanıklığı yatıştıran ancak barbüratların aksine uykulu hal alınmasını önleyen sentetiklerdir. Bunu kullananlar ilk Önceleri

kendilerini cesur ve iyi hissetseler de sonrasında kendilerini yalnız ve çevresinde kaybolmuş hissederler. (Çorak ve diğ., 2006; 37)

4.2. MERKEZİ SİNİR SİSTEMİNİ UYARANLAR (STİMÜLANLAR)

Merkezi Sinir Sistemini uyaran uyuşturucular 1-) Tabii uyanlar 2-) Sentetik Uyanlar 3-) Halisünojenler (Hayal Gösterenler) olmak üzere üç gruba ayrılmaktadırlar.

4.2.1. TABİİ UYARANLAR

4.2.1.1 Koka Yaprağı

Koka bitkisinin boyu 1.5 metreyi bulur. Çiçekleri beyaz renkli, yaprakları ise koyu yeşildir. Yaklaşık beş santimetre uzunluğundadır. Sıcak ve nemli bir iklime ihtiyaç gösterir. (KOM, 2012)

4.2.1.2. Kokain

Çoğunlukla Güney Amerika'da yetişen koka ağacından elde edilir. Beyaz renkli bir tozdur. Kok ya da buz olarak adlandırılır. (Ögel, 2001: 75) Kokain, kuvvetli uyuşturucular arasında olup kimyasal sentez yoluyla elde edilir. Piyasada saf kokain ender bulunur. (Yazar, 1998: 163)

Kokain sıklıkla buruna çekilerek kullanılır. Sigara gibi sarılarak ya da buharı içe çekilerek, damara enjekte ederek tek başına ya da eroinle birlikte kullanılabilir. Vagina, penis, rektum içine konarak da kullanılabilir. Kokain uyarıcı etki gösterir. (Ögel, 2001: 75)

Etkisi alındıktan hemen sonra başlar, ancak etki yarım ila bir saat içinde sonlanır. Kendini iyi hissetme, canlılık, haz duygusunda artma, anksiyete'nin (kaygı bozukluğu) kaybolması, kendine güven artışı, cinsel aktivite artışı gözlenir. Gözbebekleri genişler, yoğun terleme olur. Beden ısısı ve kan basıncı artar. (Ögel, 2001: 75)

Yan etki olarak paranoyak tablolar ortaya çıkabilir. Kişinin saldırgan davranışlar sıktır. Cilt altında böceklerin dolaştığını duyumsayan kişi cildine zarar verebilir. Beyin en farktı ve akciğer ödemi sık görülür. Seyrek olarak, ağız yoluyla kullanılmasını takiben bağırsakta kangrenler oluşturabilir. Bağışıklık sisteminin bozulmasına bağlı enfeksiyonlar sıktır. Kokainin uzun süre buruna çekilmesi

burunda mukoza ve kıkırdak dokusunun ölmesine ve delinmesine neden olur. (Ögel, 2001: 75-76)

Kokain kullananların dillerindeki tat alma duyusu zamanla zayıflar. Göz renkleri solar. Kokain içenlerde ilk meydana gelen fizyolojik olay burun üşümesidir. kokain kullanan kişi bu yüzden burnunun büyüdüğünü zanneder. Onun arkasından beniz solmaya, göz renkleri kaybolmaya yüz tutar. Kalp hızlı çalışmaya başladığından vücut ısısı bir hayli artar. Bayılma ve kusma halleri meydana gelir. (Yazar, 1998: 164)

Kokainin etkisi geçtikten sonra çok şiddetli bir depresyon, kaygı bozukluğu ve durgunluk hali yaşanır. Çok hızlı tolerans gelişir ve bağımlılık potansiyeli yüksektir. (Ögel, 2001: 76)

Kokain dünyada bitkisel kenevir ile kenevir reçinesinden sonra en çok kaçakçılığı yapılan uyuşturucudur. (CND,2005,aktaran EMCDDA, 2006: 58)

Güney Amerika Kıtası'nın Kuzey ve Kuzeybatısı boyunca uzanan yüksek And Dağlarındaki ılık iklim koşullarında yetişen koka bitkisinin yapraklarının öz suyunun çeşitli yollarla alınması ve kimyasal işlemlere tabi tutulması ile kokain maddesi elde edilir. (KOM, 2012)

4.2.1.3.Crack (Roch)

Kokain, hidroklorid ve yemek sodasının su içinde karıştırılarak ısıtılması ile elde edilmektedir. Sinir sisteminin düşmanı olan bu uyuşturucu türü kokainden en az 10 kat güçlü,10 kat daha hızlı ve öldürücüdür. Karışımında "organo fosfat"yani böcek zehiri vardır. Kokainin daha ucuz fakat çok daha tehlikeli bir türevidir. İçinde eter ve aseton gibi son derece zararlı maddeler bulunan ağır bir uyuşturucudur. Toz veya sıvı halinde, kesme şeker görünümünde, beyaz veya krem rengindedir. Buruna çekme veya sigara şeklinde içerek kullanılır. Burundan alınınca 7 saniyede beyne ulaşmaktadır. Crack kullanan kişilerde kısa sürede paranoyak belirtilere, şiddetli ağrıya, sarhoşluğa, algılama zayıflığına, şiddetli titremeye, nefes darlığına, hayal görmeye, ileri derecede ağır sinirliliğe, organizmada büyük tahribata, kalp atışının % 50'den fazla ve düzensiz olmasına neden olur. Kişinin kriz geçirme ihtimali yüksektir. Bu uyuşturucuyu kullanan hamile bağımlılar da ise etkisini düşük yapma ve çocukların ölü doğması şeklinde gösterir. (Kaptanağası, 1998: 25)

4.2.2. SENTETİK UYARANLAR

4.2.2.1. Amfetamin

Amfetamin, kimyada “rasemik fenil izopropilamin” olarak bilinmektedir. Saf halde iken renksiz ve uçucu bir sıvıdır. Kokusu ağır olmakla beraber yakıcı bir tada sahiptir. Genelde merkezî sinir sistemi rahatsızlıklarında ve alkolizmin tedavisinde kullanılan ilaçlardandır. Kötü kullanım olarak insan ve hayvanlarda doping maksadı ile kullanılmaktadır. Ayrıca, uyuşturucular arasında önemli bir yer tutar. Bu durumda diğer uyuşturucularla, özellikle barbitüratlarla beraber kullanılır. Şırınga ile damardan veya ağızdan damla şeklinde alınmaktadır. Zihin ve vücut aktivitelerini artırıcı etki gösterir. Kötü kullanımı halinde önemli bir uyuşturucu olup, bağımlılık yapar. Kalp, sinir ve sindirim sistemlerini olumsuz olarak etkiler. Yüksek dozlarda kullanımı halinde şuur kaybı ve ölümlere sebep olabilir. Her uyuşturucu gibi doz artımı ve daha ağır maddelere itici özelliğindedir. Bunlar ilaç olarak ancak doktor kontrolünde kullanılmalıdır. (Kaptanağası, 1998: 23)

4.2.2.2. Metamfetamin

Metamfetamin, feniletilamin türevi bir maddedir ve amfetamine bir metil grubu eklenmesi ile oluşur. Toz, sıvı, baz ve hidroklorid tuzu gibi çeşitli formları vardır. Hidroklorid tuz formunun görünümü genel itibarıyla kristal şeklindedir. "Kristal met" olarak da adlandırılan bu formu diğer toz, sıvı ya da yağ baz formlarına göre çok daha yüksek saflıkta bulunmakta ve diğer formlarından farklı olarak damardan enjekte edilerek ya da dumanı içe çekilerek de kullanılabilir. (Aydın ve diğ., 2011: 5)

Kristal formundaki Metamfetamin maddesi kullanım alanlarında birçok isimle anılmaya başlanmıştır. ABD’de "Crack", "Crystal", "Ice" ve "Ti-na" ismiyle, Filipinler’de “Shabu” ismiyle, Tayland’da "Yaba" ismiyle anılmakta olup adı geçen ülkelerde kullanımı en yaygın ve en popüler uyarıcı haline gelmiştir. Türkiye’de ise genellikle İran uyruklu kuryelerin metamfetamin maddesine Türkçe karşılığı olan "Cam" veya “Şişe" gibi isimler verdikleri görülmektedir. (Aydın ve diğ., 2011: 5)

4.2.2.3. Ecstasy

Ecstasy, uyuşturucu olarak ilk defa 1985 yılında Hollanda’da rapor edilmiştir. Kullanımı 1980’li yıllarda kısmen genç insanlar arasında ev müzik kültürünün yaygınlaşması ile birlikte hızlı bir yükselişe geçmiştir. Diğer bütün uyuşturucu

maddelerde olduğu gibi ecstasy de insan sağlığı açısından tehlikelidir. (KOM, 1999; 14)

MDMA (Metilendioksi metamfetamin) adı verilen bir amfetamin türevidir. Etkileri hem amfetaminlere, hem de halüsinojenik maddelere benzer. Üstünde kuş, fil vb. resimler bulunan tabletler biçiminde satılır. "Beyaz kumrular" olarak adlandırılır. Ecstasy adı altında başka maddeler de satılmaktadır. Ağız yolu ile alınır. Daha çok eğlence yerlerinde bulunur. 20-60 dakika içinde etki gösterir, etkisi 4-6 saat sürer. Canlılık, hareketlilik, enerji artışı, karşı cinse karşı yakınlık, güven duygusu, sıcaklık, algı değişiklikleri görülür. Beden ısısında, kan basıncında ve nabızda artma, sıvı kaybı, gözbebeklerinde daralma, terleme, ecstasy kullanmadan hiçbir şeyden zevk alamama gibi yan etkileri vardır. Karaciğer yetmezliği ve koordinasyon bozukluğu görülebilir. Astım, hipertansiyon, depresyon ve epilepsi hastaları bu maddeyi kesinlikle kullanamaz. Ecstasy kullananlarda ani ölümler olabilir. Bunların nedeni vücut sıvısı kaybı, beden ısısında artış ve alınan maddenin gerçekte ne olduğunun bilinmemesidir. Yoksunluk belirtileri arasında boşluk duygusu, yorgunluk, baş ağrısı, baş dönmesi sayılabilir. (Ögel, 2001: 81)

Böyle aşırı güven ve kontrolsüz cesaret insanda başka dünyadaymış hissi uyandırır. Kişi hep böyle enerjik olmak için bu uyuşturucu hapı tekrar tekrar istemeye başlar. Eğer kullanan kişide intikam ve nefret hissi varsa bu his ecstasy'nin kullanılmasıyla birlikte açığa çıkar. Kişi bunun üzerine ortaya çıkan intikam ve nefret hissi ile ölümünü dahi göze alarak bu eylemi gerçekleştirmek üzere hedefine yönelir. (Tarhan, 2012: 305-306)

2005 yılı Kasım ayında İstanbul'da Narkotik Polisinin yaptığı operasyonda ele geçirilen 206 adet ecstasy maddesinin ekspertiz raporunda, ecstasy maddelerinin içeriğinde belirli oranda eroin maddesi bulunduğu anlaşılmıştır. (KOM, 2005)

Merkezi sinir sistemini uyarıcı Ecstasy maddesinin içerisinde belli oranda eroin maddesine rastlanması akıllara bağımlılık düzeyini arttırıcı etkide bulunarak, talebi arttırmak amacıyla yapıldığı düşüncesini getirmektedir.

4.2.2.4. Captagon

Sentetik bir uyuşturucu türü olan captagon da ilk zamanlar Almanya'da yasal olarak üretilirken maddenin kötüye kullanımının artması üzerine üretimi durdurulmuştur. Üretiminin durdurulmuş olması ile birlikte yasal olmayan yollardan,

yüksek kazanç elde etmek için çeşitli ülkelerde kaçak olarak üretilmeye başlanmıştır. (Kınacı ve diğ.,aktaran Balcı, 2009: 30)

Piyasaya captagon ticari adı ile sürülen ve etken madde olarak "fenetylline" içeren bu uyuşturucunun özellikle Arap ülkelerinde kullanımı yaygındır. Captagon üretiminde Kimyasal (Fenetylline imali) ve fiziksel aşama olmak üzere tespit edilen iki aşama vardır. Yapılan araştırmalar göstermiştir ki yasadışı yollardan Captagon üretimi yapan şahıslar, daha fazla uzmanlık, zaman ve laboratuvar malzemesi gerektirdiğinden fenetylline maddesi üretmeyi tercih etmemekte, bunun yerine bu maddeyi doğrudan elde edip, ikinci aşama olan ve çok uzmanlık gerektirmeyen fiziksel aşama devresinden başlayarak bu uyuşturucu maddeyi üretmektedirler. (KOM, 1999)

Türkiye’de meydana gelen captagon olayları ile ilgili yapılan değerlendirilmeler sonucunda şöyle bir gerçek ortaya çıkmıştır; Bulgaristan Hollanda, Avusturya, Belçika, Almanya, İngiltere gibi bazı Avrupa ülkelerinden temin edilen captagonun kara yolu ile Türkiye’ye sevkiyatının yapıldığı, buradan da Suriye, Ürdün, Lübnan, Kuveyt, Suudi Arabistan Arap ülkelerine sevk edildiği tespit edilmiştir. (KOM, 1999)

1999 yılı kaçakçılık raporunda belirtilen bu güzergaha ilişkin tespitlerle ilgili olarak 2012 kaçakçılık raporunda da aynı hususa değinilmiş ve güzergahın yaklaşık 13 yıl sonra bile halen değişmediği sonucu ortaya çıkmıştır.

Türkiye captagon kaçakçılığında hem transit hem de pazar olarak etkilenebilmektedir. Captagonun zaman zaman ülke içerisinde üretildiğine dair bilgiler bulunmakla birlikte, 2006 yılında yapılan büyük orandaki captagon yakalamalarından sonra, büyük sentetik uyuşturucu kaçakçılığı organizasyonları çökertilmiş ve yurt içindeki captagon laboratuvarlarının faaliyetine son verilmiştir. Bu süreçten sonra captagon üretiminin kademeli olarak Ortadoğu’ya yayıldığı görülmektedir. (UNODC 2011, aktaran TUBİM,2012: 148)

Türkiye captagon olarak adlandırılan sentetik tabletler, amfetamin türü uyuşturucular grubundandır ve uyarıcı nitelik taşımaktadır. Önceki yıllarda captagon tabletler Güney Avrupa ülkelerinden (Bulgaristan, Romanya vb.) temin edilerek Türkiye üzerinden Ortadoğu ve Arap ülkelerine sevk edilirken, son yıllarda Güney Avrupa’dan captagon girişinin oldukça düştüğü gözlenmektedir.(KOM, 2011: 42, 43)

Türkiye’de son yıllarda ele geçirilen captagon tabletlerin kriminal laboratuvar analizlerinde, üzerinde captagon logosu bulunmasına rağmen birçoğunda etken maddenin amfetamin olduğu tespit edilmiştir. (TUBİM, 2012; 148)

4.2.3 HALİSÜNOJENLER (HAYAL GÖSTERENLER)

4.2.3.1 Esrar

Kenevir bitkisinin botanikteki adı "Cannabis Sativa’dır". Yıllık yetişen bir bitki olup, tarımı yapılmasının yanında doğada vahşi olarak yetişebilir. (KOM,2012)

Esrar, hint kenevirinden elde edilen bir maddedir. 421 çeşit kimyasal madde içermektedir. Sarıkız, kuru, ot, joint, derman, giye olarak da adlandırılmaktadır. İşleniş biçimine göre bazı farklılıklar gösterir ve bunlara göre farklı isimler alır. Bunlar arasında Marijuana, Gubar, Ganja sayılabilir. Genellikle sigaraya sarılarak dumanı içe çekilir. Kimi zaman kek ya da lokum içine katılarak yenebilir. (Ögel, 2001: 70, 71)

Kenevir dünyada en çok üretilen, kaçakçılığı yapılan ve tüketilen yasa dışı uyuşturucudur. Uyuşturucunun üretildiği, satıldığı ve tüketildiği piyasa büyümekte ve süreklilik göstermektedir. Bunun nedeni belki de uyuşturucunun pek çok yerde üretilmesi ve bunun sonucu olarak da uyuşturucuya büyük bir kolaylıkla erişilmesidir. Kenevir bitkisinin ele geçirildiği vakalar bir gösterge kabul edilirse, 1992 ve 2002 yılları arasında 142 ülkenin kenevir ürettiği sonucuna ulaşılır. (UNODC, 2004:8)

Dünya genelinde en fazla kaçakçılığı yapılan uyuşturucu türü esrardır.(KOM, 2003: 78) Ayrıca Türkiye’de de en çok yakalanan uyuşturucu madde esrardır.(TUBİM, 2012: 151)

Bu uyuşturucu kullanıldıktan sonra yarım saat içinde etki gösterir ve etkileri 3 saat içinde kaybolur. Yağ dokusuna geçtiği için bu süre 8-12 saati bulabilir. Taşikardi, ağız kuruluğu, iştah artışı gözlenir. Psikolojik etkileri, alan kişinin içinde bulunduğu ruh haline, maddenin miktarına, ortama ve geçmiş deneyimlere göre değişkenlik gösterir. Bazı etkileri şunlardır; renk, ses ve zaman algısında değişiklikler, konsantrasyon azalması, koordinasyon bozukluğu görülebilir. İştah artar, sağlıklı karar verme yeteneği bozulur, konuşkanlık gözlenir. Akciğerlerde kansere ve bronşite neden olabilir. Bu etkisi sigara ile karşılaştırıldığında beş kat

yüksektir. Kuru öksürük, farenjit görülebilir. Kimi zaman panik, korku, kuşku hali ortaya çıkabilir. Testosteron düzeyini azalttığı belirtilmektedir. (Ögel, 2001: 70, 71)

4.2.3.2 Lsd (Liserejik Sore Dietilamid Asit)

LSD, Hopmann tarafından, 19 Nisan 1943 yılında, laboratuarda kendisinde olan değişiklikleri fark etmesi üzerine tesadüfen bulunmuştur. Kendisindeki değişiklikleri dakika dakika not alarak tanımlamıştır. LSD, çavdar mahmuzu alkaloidlerinden üretilmiştir. (Tarhan, 2012: 304-305)

LSD önce renksiz, kokusuz ve tatsız bir sıvı şeklinde elde edilir. Daha sonra hap ve veya toz şekline dönüştürülür. Uyarıcı niteliği çok yüksek olan LSD mikrogram seviyesinde kullanılır. 20 den fazla çeşidi olan LSD, bir iğnenin ucu kadar alındığı takdirde bir şahsı kendinden geçirmeye yeterlidir. Şayet iğne ucunun iki katı kadar alınırsa alan kişiyi çıldırtabilir. (Yazar, 1998: 172)

4.2.3.3 Sentetik Kannabinoid (Bonzai)

Sokak dilinde bonzai olarak bilinen ve bitkisel görünüm kazandırmak amacıyla çeşitli bitki kırıntılarına emdirilen esrar gibi yeşil renkli bitki kırıntılarından oluşmaktadır. Türkiye’de uyuşturucu madde kapsamına dahil edilen bonzai ilk olarak 2010 yılında yakalanmıştır. Bonzai Türkiye’ye çoğunlukla Avrupa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Çin’den getirilmektedir.(TUBİM, 2012: 149)

Canan TAN "Alevden küle Eroinle Dans" isimli çalışmasında " Uyuşturucu kullanımı, ve bağımlılıkla ilgili "Önceleri buruna çekme,yakma oral yollardan kullanma yöntemlerini kullananlar daha sonraları şırınga kullanarak uyuşturucu kullanım boyutlarını daha ileriye taşımaktadırlar.Uyuşturucudan kurtuluş için kanın temizlenerek vücut üzerindeki etkileri kaldırıldıktan sonra uyuşturucuyu kullanan kişilerin psikolojik olarak bu maddelerini zihin dünyalarından da silmeleri bağımlılıktan kurtulmanın en önemli basamağı olarak sayılabilir." görüşlerine yer vermektedir. (Tan, 2007)

5.DÜNYA ÜZERİNDE UYUŞTURUCU ÜRETİMİNİN YOĞUN OLARAK YAPILDIĞI ALANLAR

5.1. Afyon ve Türevleri,

Haşhaş Balkanlardan geçerek Türkiye üzerinden, İran, Afganistan, Pakistan, Hindistan, Myanmar, Vietnam ve Tayland' a oradan da Güney Çin'e, Orta ve Güney Amerika'ya kadar çok geniş bir alanda yetiştirilebilmektedir. Hindistan, Japonya, Çin, Avustralya, Fransa, İspanya, Macaristan ve Türkiye'de haşhaş bitkisinin yasal olarak ekimi yapılmaktadır. Günümüzde, yasadışı haşhaş ekimi önemli ölçüde;

- 1-) Güneydoğu Asya (Altın Üçgen) "Myanmar, Laos, Tayland" ,
- 2-) Güneybatı Asya (Altın Hilal) "Afganistan, Pakistan, İran" ,
- 3-) Orta Amerika "Peru, Kolombiya, Meksika'da" yapılmaktadır. (KOM,2012)

5.2.Koka ve Türevleri

Koka bitki örtüsünün %60'ı Bolivya, %30'u Peru, %10'u da Kolombiya'da bulunmaktadır. Anılan üç ülke dışında, Venezüella, Panama, Brezilya, Arjantin ve Ekvatorda da az miktarda kokain üretimi olduğu bilinmektedir .(KOM,2012)

4.3.Kenevir ve Türevleri

Yasadışı kenevir bitkisi ekimi ve esrar üretim alanlarını belirleyebilmek ise kolay değildir. Hemen her ülkede, en azından ülkedeki ihtiyacın bir kısmını karşılayabilmek için esrar üretimi yapılmaktadır. Ancak, uluslararası ticari boyutları olan esrar üretimi ele alındığında, ilk etapta yasadışı haşhaş ekim alanları olan Güneydoğu ve Güneybatı Asya Bölgeleri, Afrika'da; Fas, Tunus, Sudan, Avrupa'da Arnavutluk ve Makedonya akla gelmektedir. Fas'ın Rif Vadisi'ndeki esrar üretiminin, Avrupa esrar piyasasına yöneldiği ve halen bu piyasada önemli bir paya sahip olduğu bilinmektedir. (KOM,2012)

5.4.Sentetik Uyanlar

Bazı önemli sentetiklerden Amfetaminin Hollanda, Belçika, Polonya ve İngiltere'de, ecstasy'nin Hollanda ve Belçika'da, metamfetamin'in ABD, Filipinler, Tayland ve Çin'de görüldüğü bilinmektedir. Birleşmiş Milletler INCB'nin bir raporunda, 1990'lı yılların başlarında sentetik uyuşturucu madde üretiminin büyük bölümünün Avrupa ülkelerinde ve özellikle de Hollanda'da yapıldığı

belirtilmektedir. Bu nedenle, genel olarak üretim merkezi Avrupa olarak kabul edilen sentetik uyuşturucuların diğer ülkelere bu merkezden dağılımı söz konusu olmaktadır. Genellikle bu tür sentetiklerin üretim ve ticaretini yapanların daha önceden diğer uyuşturucu maddeler ile ilgili birtakım geçmişleri olduğu da tespit edilmektedir. Dolayısıyla uyuşturucu madde ticaretinde aktif rol oynayan organizasyonlar, sentetik uyuşturucuların piyasaya girmesi ile bu alanda pazar payı kapma çabasına girmiş ve uluslararası seviyede sentetik uyuşturucu madde kaçakçılığına başlamıştır. (KOM, 2012)

Halen ulusal ve uluslararası raporlara bakıldığında uyuşturucu madde üretiminde kullanılan ara sentetik uyuşturucu maddelerin Avrupa ülkelerinden kaçak yollara Türkiye ve İran'a gitmekte olduğu görülmektedir. (KOM, 2012)

5.5.Kimyasallar

Uyuşturucuyla mücadele kapsamına giren maddeler çeşitli belgelerde, kanun maddelerinde listeler halinde belirtilmiştir. En kapsamlı olarak üç uluslararası sözleşmede yerlerini almışlardır. (KOM, 2012)

1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı BM Sözleşmesi ise, uyuşturucu imalinde kullanılan kimyasal maddelerin kontrolü için hazırlanmıştır. Bu kontrol, bu tür maddelerin yasal ticaretini de kapsamaktadır. Sözleşme ekinde, yasal kullanım alanı dışında yasa dışı uyuşturucu madde imalatında da kullanılan ve kontrol altında tutulması gereken kimyasal maddeler sayılmıştır. Türkiye'de bu anlaşmayı imzalamış ve kabulü 1995 yılında çıkarılan kanunla gerçekleştirilmiştir. (KOM,2012)

6. UYUŞTURUCU KAÇAKÇILIĞI ROTALARI

Türkiye'nin bulunduğu coğrafya üzerinde cereyan eden uyuşturucu madde trafiği ana hatları ile incelendiğinde; bu trafiğin tek bir yol izlemediği, güzergahın geçtiği ülkedeki sosyal, siyasal ve ekonomik etkilerden ve kanun uygulayıcıların başarılarından etkilenerek sapmalar gösterdiği gözlenmektedir. Bu bağlamda Türkiye'nin de içinde bulunduğu coğrafya üzerinde cereyan eden ve kendi aralarında kollara ayrılan üç ana eroïn kaçakçılığı rotasından söz etmek mümkündür.

Bu rotalar;

a-) Balkan Rotası,

- b-) Kuzey Karadeniz Rotası,
c-)Doğu Akdeniz Rotalarıdır. (KOM, 2010)

6.1. Balkan Rotası

Türkiye'yi de doğrudan etkileyen Balkan Rotası, Güneybatı Asya haşhaş ekim bölgelerinden başlayarak İran İslam Cumhuriyeti ve Türkiye topraklarını geçip Balkan Yarımadası üzerinden iki ana kola ayrılmaktadır.

1-) Birinci Kol (Kuzey Yolu); Bulgaristan-Romanya-Macaristan-Avusturya üzerinden Avrupa ülkelerine varmaktadır.

2-) İkinci Kol (Güney Yolu) ise, Türkiye ve Yunanistan üzerinden deniz yoluylaİtalya'ya ulaşmaktadır.(KOM, 2010)

UNODC 2010 Dünya Uyuşturucu Raporuna göre eroin, İran İslam Cumhuriyeti'nin Khavari eyaletinden geçerek Türkiye'ye giriş yaptıktan sonra Hakkari ve Van şehirlerine ulaşmakta ve aşağıdaki rotaları izleyerek Türkiye üzerinden Avrupa'ya gönderilmektedir. (KOM,2010)

- Hakkari, Van, Güneydoğu illeri, Orta Anadolu illeri, İstanbul, Edirne'den Bulgaristan ya da Yunanistan'a,
- Hakkari, Van, Güneydoğu illeri, Güney ve Batı Anadolu illerinden deniz yoluyla Yunanistan ya da Kıbrıs'a, (Ancak EGM KOM Daire Başkanlığı'nın Kıbrıs'a olan güzergahı teyit eden bir bilgisi bulunmamaktadır)
- Hakkari, Van, Güneydoğu illeri, Orta Anadolu illeri, Kuzey Anadolu illeri, Ukrayna (UNODC, 2010, aktaran KOM,2010).

Öte yandan eroinin İran'dan Türkiye'ye Ağrı ilinden giriş yaparak, Karadeniz Bölgesi illerini geçerek İstanbul'a getirilip oradan da Edirne'den çıkış yaparak Avrupa'ya gönderildiği de olmaktadır. (KOM, 2010)

Balkan Rotası üzerinde bulunan Türkiye'ye afyon ve türevleri genellikle İran'dan girmekle birlikte son yıllarda Irak'ın önemli bir kaçakçılık güzergahına dönüştüğü gözlenmiştir.(KOM, 2012)

ABD'nin 2001 yılında Irak'a yaptığı müdahaleyle birlikte Irak'ta otorite boşluğu meydana gelmiştir. Bu durum daha çok teröristler ve uyuşturucu madde kaçakçılarının işine gelmiştir. Çünkü kaçakçılar için dikkat edilmesi gereken en önemli konu güzergah emniyetidir. Kaçakçılar yoğun olarak, yol kontrolü yapan güvenlik güçlerinin bulunmadığı güzergahları tercih etmektedirler.

Eroin sevkiyatında yıllardan beri en çok kullanılan rota olan Balkan Rotasında ki kaçakçılıklarda bir düşüş gözlemlendiği UNODC tarafından belirtilmiştir. Bu düşüşle birlikte, Güney Rotası ve Afrika'nın eroin kaçakçılığında transit geçiş noktası olması yönünde bir artış gözlemlenmiştir. Ayrıca son yıllarda eroin kaçakçılarının karayoluna ek olarak deniz ve havayolunu da yoğun bir şekilde kullandığı gözlemlenmiştir. (KOM, 2012)

Deniz yoluyla meydana gelen kaçakçılık faaliyetleri sonucu yapılan yakalama oranlarına bakıldığında da tek seferde ele geçen uyuşturucu miktarlarının çok yüksek olması, kaçakçıların deniz yolunu kullanmanın daha güvenli olduğuna inandıkları için bu yolu tercih ettiklerini düşündürmektedir.

Afganistan kaynaklı eroin, Balkan Rotası boyunca Türkiye üzerinden Batı Avrupa'ya özellikle, Almanya, Hollanda, İtalya ve İngiltere gibi ülkelere değişik güzergahlarla gitmektedir. UNODC tarafından İran, Irak ve Türkiye'nin ortak sınır bölgelerinde geniş nüfuzaya sahip Kürt Etnik Grupların, bu alandaki sınır sevkiyatlarından sorumlu olabilecekleri ve uyuşturucuyu Türkiye'de satıyor veya kendi şebekeleri aracılığıyla Avrupa'ya kaçırıyor olabilecekleri değerlendirilmektedir. (UNODC TOCTA, 2010:123, aktaran KOM,2010)

Şekil.1.Balkan Rotası (KOM,2010)

6.2.Kuzey Karadeniz Rotası

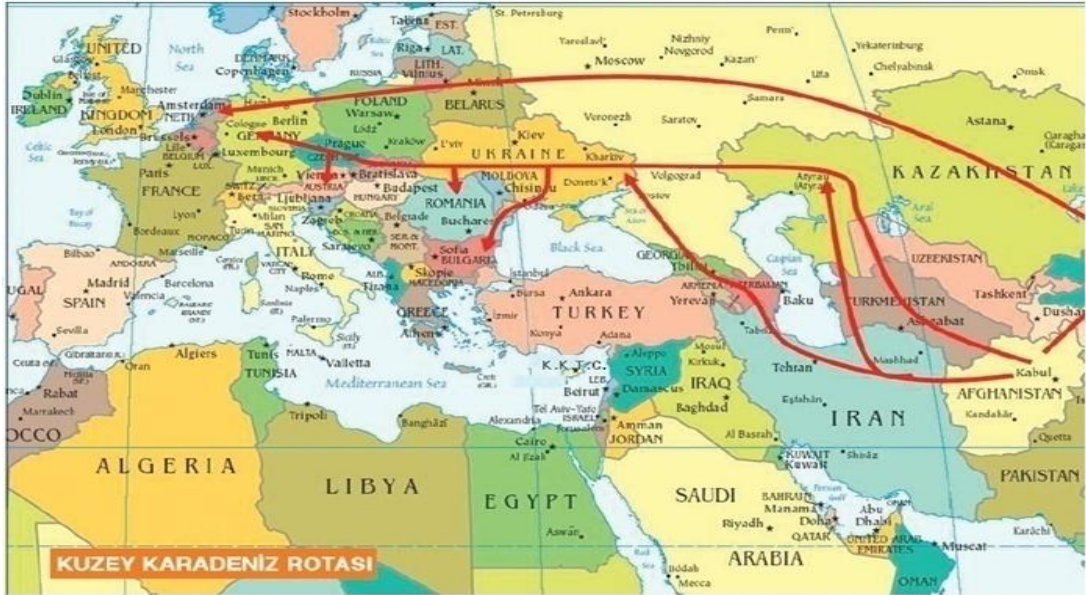
Kuzey Karadeniz Rotası'nın iki ayrı kolu bulunmaktadır.

1-)Kuzey Kolu: Afganistan'dan başlayıp Orta Asya Cumhuriyetlerini geçerek Rusya, Ukrayna, Beyaz Rusya ve Polonya üzerinden Batı Avrupa pazarlarına ulaşmaktadır.

2-)Güney Kolu: Afganistan'dan İran İslam Cumhuriyeti'ne, oradan da kuzeye yönelerek Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan ve Rusya'ya, devamında da Batı Avrupa'ya ulaşmaktadır.

Ayrıca Türkiye'nin 2007 ve 2008 yıllarında sağlamış olduğu istihbari bilgi desteği ile Ukrayna, Azerbaycan, Türkmenistan, Kazakistan ve Romanya'da gerçekleştirilen 10 ayrı operasyonda 1046 kilogram eroin yakalanmıştır. Yapılan bu yakalamalarla birlikte uluslararası kamuoyunun dikkati Kuzey Karadeniz rotasına yönelmiş ve bu rotanın uyuşturucu madde kaçakçılığı organizasyonları tarafından halen aktif olarak kullanıldığını da göstermiştir (KOM, 2008).

Şekil.2.KuzeyKaradenizRotası (KOM, 2010)

6.3.Doğu Akdeniz Rotası

Doğu Akdeniz Rotası, Pakistan limanlarından başlar; Hint Okyanusu, Kızıldeniz, Süveyş Kanalı ve Kıbrıs üzerinden devam ederek Batı Avrupa pazarlarına ulaşır. Pakistan ve İran limanlarından deniz yoluyla yapılan uyuşturucu

madde kaçakçılığının kontrol altında tutulamadığı ve bu yolla yapılan uyuşturucu madde kaçakçılığının boyutunun görülemediği değerlendirilmektedir. Nitekim 2009 yılı Kasım ve Aralık aylarında Pakistan limanlarından çıkan bir tondan fazla eroin maddesinin Çin’de ele geçirilmiş olması bu tespitleri doğrulamaktadır. (KOM, 2009)

Özellikle Doğu Avrupa’daki yasa dışı laboratuvarlar da üretilen Captagon tabletleri Bulgaristan sınırından Türkiye’ye, buradan da deniz ve kara yolu ile Suriye üzerinden Batı Asya’ya sevk edilmektedir.(INBC, 2009,aktaran KOM 2010).

Türkiye’yi çoğunlukla transit boyutuyla etkileyen captagon ile hedef ülke olarak etkileyen Ecstasy maddesi kaçakçılığında farklı güzergahlar da söz konusudur. Ecstasy maddesi Türkiye’ye dünyanın en önemli ecstasy üreticileri arasında yer alan Hollanda ve Belçika ülkelerinden gelmektedir (KOM, 2008)

2008 yılında, captagonun üretildiği ülkelerden biri olan Bulgaristan ve başlıca tüketim yerlerinden biri olan Suudi Arabistan ile işbirliği ve ortak çalışmaları neticesinde, Adana ilinde gerçekleştirilen bir operasyonda yaklaşık 2,1 milyon adet captagon tablet ele geçirilmiştir. Bu operasyonla birlikte uyuşturucu kaçakçılarının son dönemde aktif olarak kullanmakta oldukları yeni bir captagon kaçakçılığı rotası da ortaya çıkarılmıştır. Bu yeni oluşumda; Suriye’de üretilen captagon maddesi, ilk olarak “sırtçılık” yöntemiyle sınırdan illegal olarak Türkiye’ye sokulmakta, ardından Kilis, Gaziantep, Hatay veya Adana gibi Suriye sınırına yakın illerde yasal yük arasına gizlemek suretiyle, kara veya deniz yoluyla başta Suudi Arabistan olmak üzere diğer Ortadoğu ve Arap ülkelerine gönderilmektedir. (KOM, 2008)

Operasyonel ve istihbari çalışmalar neticesinde İran, Irak ve Suriye’den Türkiye’ye önemli miktarlarda esrar girdisi saptanmıştır. Bununla birlikte ilk defa Güney Afrika Cumhuriyeti’nden de Türkiye’ye esrar girdisi saptanmıştır.İki farklı operasyonda Güney Afrika Cumhuriyeti’nden gelen Afrika uyruklu 5 kişi ve 39 kilogram esrar yakalanmıştır. Bu yakalama ile Türkiye’yi hedef alan yeni bir rota tespit edilmiştir.(KOM, 2012)

Kaçakçıların uyuşturucu madde sevkiyatlarında kullandıkları rota ve güzergahlara ayrıca bir alan uzmanlaşması olarak bakılmaktadır. Buna Türkiye’nin Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde yoğunlaşan uyuşturucu trafiği örnek olarak gösterilebilir.

Doğu Anadolu bölgesinde bulunan sınır boylarından, daha çok Balkan rotasını takip etmekte olan eroin maddesi içeri girmektedir. Bu rota üzerinde bulunan

illerde ve ülkelerdeki uyuşturucu kaçakçıları bu şekilde eroin işinde uzmanlaşmış kimseler olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Güneydoğu Anadolu bölgesi sınır boylarından esrar maddesinin girmesi ve Captagon ile Ecstasy maddelerinin içeri girerek Suriye'yi de içerisine alan bir güzergahı takip ederek güney bölgelerine doğru inmesi yine bir alan uzmanlaşması olarak karşımıza çıkmaktadır.

Görüldüğü gibi; Güneydoğu Anadolu bölgesinin sınır bölgelerinde daha çok esrar kaçakçılığı, Doğu Anadolu bölgesinde ise eroin ve eroin imalatında kullanılan ara kimyasalların kaçakçılığı yapılmaktadır.

Şekil.3.Doğu Akdeniz Rotası (KOM, 2010)

7.UYUŞTURUCUYLA MÜCADELE ALANINDA ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ

Uluslararası bir sorun olan uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede, kanun uygulayıcı birimler arasında ikili ve çok taraflı işbirliği ve bilgi değişimine ihtiyaç duyulmaktadır. Uluslararası işbirliği organize suç gruplarının tüm üyelerinin deşifre edilebilmesi anlamında büyük öneme sahiptir. Uyuşturucu madde kaçakçılığında hem transit hem de hedef ülke olan Türkiye üretim ve tüketim bölgelerinde yer alan ülkelerle işbirliğini geliştirerek organizasyonların faaliyetlerine son vermeye çalışmaktadır. KOM Daire Başkanlığının geliştirdiği işbirliği iki boyutta yürütülmektedir;

1-) Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı uyuşturucuyla mücadele alanında faaliyet gösteren uluslararası organizasyonlarla hem operasyonel hem de analitik projeler yürütmektedir. (KOM,2011)

Bu organizasyonlara örnek olarak UNODC, SELEC, AGIT, Interpol, INCB, CARIC ve EIT (ECO) gösterilebilir. Uluslararası kuruluşlar koordinesinde yürütülen White Flow, Cohesion, Tarcet gibi projelere KOM tarafından aktif olarak destek verilmekte ve bilgi paylaşımı yapılmaktadır. Bunun yanı sıra uluslararası kuruluşlar tarafından düzenlenen stratejik toplantılara katılım sağlanarak küresel uyuşturucuyla mücadele politikalarının oluşturulmasına destek verilmektedir. (KOM, 2011)

2-) Ülkelerin ulusal mücadele birimleriyle olan doğrudan karşılıklı işbirliğidir. Gerek ilgili kurumlar arasında yapılan doğrudan bilgi ve istihbarat alışverişi, gerekse irtibat görevlileri aracılığıyla yapılan bilgi ve istihbarat aktarımları, operasyonel işbirliğinin temelini oluşturmaktadır. (KOM, 2011)

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı tarafından uluslararası işbirliğine büyük önem verilmektedir. Bu kapsamda çok sayıda ülke ve kuruluş ile operasyonel ve stratejik işbirliği projeleri yürütülmektedir. 2008–2012 yılları arasında 23 farklı ülke ile 76 operasyon gerçekleştirilmiştir. Bu operasyonlar sonucu 359 kişi ile beraber 2.767 kilogram eroin, 24 kilogram kokain,104 kilogram esrar, 54 kilogram afyon sakızı, 193.181 tablet ecstasy, 5.455.533 tablet captagon, 10.000 lt asetik anhidrit, 30 kilogram metamfetamin ve 2 kilogram bonzai ele geçirilmiştir.(KOM, 2012)

8.UYUŞTURUCU KAÇAKÇILIĞININ ROTA ÜZERİNDEKİ ÜLKELERE ETKİSİ

Avrasya Uyuşturucu Trafığı de diyebileceğimiz ve yukarıda rotaları belirtilen uyuşturucu kaçakçılık ağı dikkatle incelendiğinde, kaçakçılıktan etkilenen ülkelerin; Üretici Ülkeler, Transit Ülkeler ve Tüketici Ülkeler olarak üç ana gruba ayrıldığı görülmektedir. Ancak birçok ülke, bu üç durumdan aynı anda etkilenmektedir. Üretici Ülkeler son yıllarda uyuşturucu bağımlılığı problemi ile uğraşmak durumunda kalırken. Tüketici Ülkeler olarak tanımladığımız birçok Avrupa ülkesi de, eroin imalatında büyük bir öneme sahip asetik anhidrit maddesini kontrolsüz üreterek, üretici ülkeler gibi üretim sorumluluğunu paylaşmış olmaktadır. Bu iki uçlu üretimden transit ülkeler olumsuz yönde etkilenmekte ve mücadele yükünün çoğunu

taşımak zorunda kalmaktadırlar. Avrupa menşeli asetik anhidrit maddesinin üretim bölgelerine ulaşmasından önce, bazı Doğu Avrupa ülkelerinde depolandığı ve bu ülkelerden partiler halinde kaçakçılığının yapıldığı tespit edilmiştir. (KOM, 1999: 4)

9.UYUŞTURUCUDAN ELDE EDİLEN GELİR

Kaçakçılık Ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nın hazırlamış olduğu 2012 yılı raporunda uyuşturucu madde ticaretinden yaklaşık olarak yıllık küresel getirinin 350-400 milyar doları bulduğu belirtilmiştir. (KOM, 2012)

Uyuşturucu kaçakçılığından elde edilen bu gelir hem dünyada hem de Türkiye'de terör örgütleri için çok cazip bir ekonomik kaynaktır. Terör Örgütlerinin genelde Taşeron olarak kullandıkları suç organizasyonları üzerinden elde ettikleri bu gelir, hem devamlı olması hem de yüksek oranda sıcak nakit girişi sağlaması nedeniyle iyi bir finans kaynağı olarak görülmektedir.

10. UYUŞTURUCU ARZI, BULUNURLUĞU VE VERİ KAYNAKLARI

Yasadışı uyuşturucu pazarları ve ticaretini tanımlamak üzere sistematik ve rutin bilgiler hala sınırlıdır. Eroin, kokain ve esrara ilişkin üretim tahminleri saha çalışmaları ile havadan veya uydudan gözleme dayanan ekim tahminlerinden elde edilmektedir. Bu tahminlerin, söz gelimi mahsuldeki değişimler veya evde de yetiştirilebilen ya da belirli coğrafi bölgelerle kısıtlı olmayan esrar gibi ekinlerin izlenmesindeki güçlüklerle bağlı, önemli bir takım sınırlamaları bulunmaktadır. Uyuşturucu ele geçirme vakaları genellikle arz, ticaret yolları ve uyuşturucuların bulunurluğuna ilişkin olarak dolaylı bir gösterge olarak kabul edilmektedir. Bunlar uyuşturucu kanunu uygulama faaliyetlerinin daha dolaysız bir göstergesi olup aynı zamanda raporlama pratikleri ile kaçakçıların korunmasızlığını yansıtmaktadır. Perakende uyuşturucu pazarlarını anlamak için yasadışı uyuşturucuların saflık derecesi veya etki gücü ile perakende satış fiyatlarına ilişkin veriler de analiz edilebilir. Ne var ki, bu tür verilerin bulunurluğu sınırlı olabileceği gibi, güvenilirlik ve karşılaştırılabilirlik konusunda sorulara yol açabilir. Kanun uygulama kurumlarından istihbarat bilgileri de tablonun tamamlanmasına yardımcı olabilir. EMCDDA, Avrupa'da uyuşturucu ele geçirme vakaları, saflık derecesi ve perakende satış fiyatları hakkında ulusal veri toplamaktadır. Uyuşturucu arzına ilişkin diğer veriler UNODC'nin bilgi sistemleri ve analizlerinden sağlanmakta, bunları

Europol'dan elde edilen ek bilgiler tamamlamaktadır. Uyuşturucu hammaddelerine ilişkin bilgiler, AB'de bu maddelerin ele geçirme vakaları hakkında bilgi toplayan Avrupa Komisyonu'ndan ve yasadışı uyuşturucuların imalatında kullanılan kimyasal hammaddelerin saptırılmasını önlemeyi hedefleyen uluslararası girişimlere katılan INCB'den elde edilmektedir. Bu raporlarda sunulan veri ve tahminler mevcut en yaklaşık tahminlerdir. Bununla birlikte, dünyanın pek çok yerinde hala uyuşturucu arzıyla ilgili hassas bilgi sistemleri bulunmadığından, elde edilen veriler ihtiyatlı bir şekilde yorumlanmalıdır. (EMCDDA, 2009: 40)

11.TÜRKİYE'DE ÜRETİMİ YAPILAN UYUŞTURUCU MADDELER

Haşhaşa ekimi ile ilgili Türkiye'de kurulan kontrol sistemine tam ve düzenli olarak işlerlik kazandırılmıştır. Bundan dolayı yetiştirilen haşhaş bitkisinden yasadışı amaçlı uyuşturucu madde üretimi olasılığı yok edilmiştir. (KOM, 2012)

Türkiye ecstasy açısından nihai pazar konumundadır. Türkiye'de yakalanan ecstasy tabletler genel olarak Batı Avrupa menşelidir. Belçika ve Hollanda başta olmak üzere Avrupa ülkelerinden hava, deniz ve karayolu ile Türkiye'ye gelen ecstasy, kullanıcılara ulaşmaktadır. (KOM, 2011)

2011 yılında Hakkari'den İran'a götürülmek üzere yakalanan 9 kilo 250 gram (37.000 tablet) ecstasy ile ilk defa Türkiye'den yurtdışına ecstasy sevkiyatı gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bu operasyonla birlikte uyuşturucu kaçakçılarının daima yeni pazarlar ve yeni güzergahlar aradıkları düşünülmektedir.(KOM, 2011)

Coğrafi konumu itibariyle captagon kaçakçılığında transit olarak etkilenen Türkiye, son yıllarda nihai pazar haline de gelmiştir. Captagon logolu tabletlerde genelde etken madde olarak amfetamin bulunmaktadır. Ayrıca son dönemde ele geçirilen ecstasy logolu tabletlerin içeriğinde de amfetamine rastlandığı gözlenmektedir. (KOM, 2011)

Bu durum Türkiye'nin metamfetamin kaçakçılığı konusunda giderek artan bir yoğunluğa ulaştığını göstermektedir. Genel olarak Türkiye' de yakalanan metamfetamin İran menşelidir. İran'dan temin edilen metamfetamin, Türkiye üzerinden kuryeler aracılığıyla; Malezya, Tayland, Japonya, Endonezya ve Avustralya gibi Asya ve Pasifik ülkelerine taşınmaktadır. (KOM, 2011)

Türkiye Kokain ticaretinden hem transit hem de hedef ülke olarak etkilenmektedir. (KOM, 2011)

12.UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI YAPAN ORGANİZASYONLARIN YAPILARI

Uyuşturucu organizasyonlarının;

1-) Organizasyonda güvenliği sağlamak ve buldukları bölgedeki konumlarını güçlendirmek amacıyla; planlı olarak akrabalık ilişkilerini geliştirdikleri, bunun yanında ticari ilişkiler de kurdukları,

2-) Organizasyon içerisinde hiyerarşik bir yapılanmanın olduğu, örgüt üyelerinin sonsuz bir sadakat ve mutlak itaat duygularıyla sıkı bir disipline tabi oldukları, örgüt içerisinde cezalandırma sisteminin mevcut olduğu,

3-) Diğer organize suç örgütleri ile ilişkili oldukları ve ilişkilerini bu örgütlerin başında bulunan kilit isimler vasıtasıyla sağladıkları, organizatörlerin her türlü faaliyetlerinde birden fazla aracı kullandıkları,

4-) Aralarında görev dağılımı yaptıkları, Asitçiler (uyuşturucu imalatında kullanılan asetik anhidrit maddesini temin eden şahıslar), Taşımacılar (uyuşturucu maddenin yurtiçi ve yurtdışına naklini yapan şahıslar), Aracılar (uyuşturucu maddeyi satmak amacıyla pazar arayan, alıcı ile satıcının temasını sağlayan şahıslar), Temin Ediciler (uyuşturucu maddeyi Güneybatı Asya'dan temin eden şahıslar) şeklinde sektörleşmeye yöneldikleri ve birbirleriyle işbirliği içerisine girdikleri görülmektedir. Bu şekilde bir grubun diğerinin ilgi sahasına girmediği, böylelikle kaçakçılık faaliyetinin daha güvenli şekilde yürütülmesini sağladıkları görülmüştür.

5-) Kaçakçıların uyuşturucu maddeyi “Çift Basamak” yöntemi ile kendilerince güvenli olduğunu düşündükleri ülkelerde depolayarak, tüketim bölgelerine sevk ettikleri,

6-) Türkiye aleyhine faaliyet gösteren terör örgütleri ile bağlantılı oldukları,

7-) Uyuşturucu madde kaçakçılığından elde edilen paraları aklamak üzere paravan şirketler kurdukları ve aklanan paralar ile çeşitli alanlara yatırım yaptıkları tespit edilmiştir. (EMCDDA, 2001)

Bu organizasyonlarla ilgili tespit edilen ve EMCDDA'nın 2001 yılı raporuna bakıldığında yapılan tespitlerin büyük oranda isabetli olduğu görülecektir. Daha çok sınır illerinde bulunan kaçakçı aileler sınırdaki uyuşturucu trafiğini kontrol edebilmek için daha büyük organizasyonlar kurmaya çalışmaktadırlar. Akrabalık ilişkilerinin gelişmesi sayesinde hem organizasyon üyelerinin birbirlerine olan güven duygusu pekiştirilmekte hem de mali açıdan istenilen güce sahip olunmaya

çalışılmaktadır. Uyuşturucu kaçakçıları genelde yakalandıklarında ilk tepkileri kendilerini kimin ihbar ettiğini sorma ve soruşturma şeklinde olmaktadır. O yüzden uyuşturucu kaçakçıları üçüncü şahısları her zaman organizasyonun sağlığı ve işlerliği açısından risk olarak görmektedirler.

Bu kaçakçı ailelerin terör örgütleri ve illegal yapılanmalara finansal destek sağladıklarına dair medyada birçok habere rastlanılmaktadır. Uyuşturucu kaçakçılığından elde ettikleri paraları aklamak amacıyla uzman kişilerden yardım alan kaçakçılar, bu amaçla paravan şirketler kurmaktadır. Uyuşturucu kaçakçıların daimi olarak kar amacı güderek yaptıkları legal işleri sınırlıdır. Daha çok kendilerini kurdukları içi boş şirketlerde çalışıyor olarak göstermektedirler. Kaçakçıların genelde yatırım yaptıkları alanlardan biriside turizm ve otel işletmeciliği işidir. Çoğu zaman otellerin boş olmasına rağmen yüksek miktarlarda gelirler beyan etmektedirler.

13. 2012 YILI İTİBARI İLE KOM BİRİMLERİNCE YAPILAN OPERASYONLARIN VE ŞÜPHELİLERİN GENEL DAĞILIMI

Eroin operasyonlarında Konya, esrar ve ecstasy operasyonlarında İzmir, captagon operasyonlarında Gaziantep, metamfetamin ve kokain operasyonlarında ise İstanbul zirvede yer almıştır. İzmir, Mersin, Adana, Gaziantep, Ankara ve Şanlıurfa'da 1.000'in üzerinde narkotik operasyonu gerçekleşmiştir. Konya, Mersin, Antalya, Gaziantep ve Ankara eroin olayları baz alındığında ilk beş sırayı oluşturmuştur. Olay bazında ilk beşte yer alan bu illerin hiçbiri miktar bakımından ilk beşe girememiştir. 2011 yılında ilk beşte yer alan Adana'nın yerini, 2012 yılında Ankara almıştır. 2012 yılında oluşan ilk beşin toplam eroin yakalaması 1.200 kilogram iken, olay bazında 8. sırada yer alan İstanbul tek başına 3.750 kilogram eroin yakalamış ve Türkiye yakalamasının % 34'üne imza atmıştır. İzmir, Adana, Şanlıurfa, Gaziantep ve Mersin esrar olayları baz alındığında ilk 5 sırayı oluşturmuştur. Yakalama miktarları söz konusu olduğunda Diyarbakır, Adana, Şanlıurfa, İstanbul ve Van listenin ilk beşini oluşturmuştur. 2012 yılında KOM birimleri tarafından Türkiye genelinde uyuşturucu suçlarına karışan 47.147 şahıs yakalanmıştır. Bu şahısların %77'si esrar %10'u ise eroin suçlarından işlem görmüştür. 2012 yılında sokak operasyonlarında 9.081 şüpheli yakalanmıştır. Sokak operasyonlarında yakalanan şüphelilerin genele oranı ise %19'dur. Diğer bir deyişle

her 5 şüpheliden biri sokak operasyonlarında yakalanmıştır. İstanbul, Ankara, Adana, Mersin, Gaziantep ve İzmir şüpheli yoğunluk haritasında dikkat çekmektedir. İlk beş açısından olay ve şüpheli yoğunluk haritaları paralellik arz etmektedir. Başarılı planlı operasyonlara imza atan İstanbul da şüpheli yoğunluk haritasında belirgin iller arasında yer almıştır. Genel bir ifade ile şüpheli sayısının yoğun olduğu illerin planlı ve sokak satıcılarına yönelik çalışmalara ağırlık verdiği görülmektedir. (KOM, 2012)

Tablo.1 Sokak Satıcılarıyla Mücadele Kapsamındaki Yakalamalar (KOM, 2012)

Uyuşturucu Türü	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Esrar	739	2067	2378	2039	2458	3155	5663
Eroin	63		46	131	48	95	38
Afyon	5	141	344	61	57	1000	1
Kokain	5	11	11	6	8	3	2
Captagon (adet)	85353	344	79	811	12051	46207	10167
Ectasty (adet)	908304	627591	266277	45202	49604	165899	60950
Sent.Ecza (adet)	-	-	-	-	-	6316	2502
Bonzai	-	-	-	-	-	1	50
Amfetamin	-	-	-	-	-	129	1112
Metamfetamin	-	-	-	-	-	397	216

Tablo.2 Türkiye'deki 2011 ve 2012 yıllarına KOM istatistikleri

	2011	2012	Değişim (%)
Operasyon Sayısı	18.864	24.599	30.4
Şüpheli Sayısı	39.772	47.153	18.6
Esrar	46.942.390 gr	74.605.304 gr	58.9
Eroin	6.410.806 gr	11.027.566 gr	72.0
Afyon	105.948 gr	179.986 gr	69.9
Kokain	588.737 gr	402.440 gr	-31.6
Sentetik Ecza	8.402 adet	36.483 adet	334.2
Captagon	1.047.348 adet	144.121 adet	86.2
Ectasy	1.336.078 adet	1.694.379 adet	26.8
Bonzai	10.340 gr	197.487 gr	1.809.9
Amfetamin	1.412 gr	100.446 gr	7.013.7
Meskalin	-	2.450 gr	2.450.0
Metamfetamin	151.937 gr	403.342 gr	165.5
Kenevir Bitkisi	2.572.939	4.958.186	92.7

Türkiye’de eroin yakalamalarında 2006 yılından sonra yaşanan artış 2009 yılı sonuna kadar devam etmiştir. Ancak 2010 yılında eroin yakalama miktarında düşüş görülmüştür. 2009 yılında 16.059 kilogram olan yakalama miktarı 2010 yılında 12.690 kilografa kadar düşmüştür. Eroin yakalamalarındaki düşüş 2009 yılına oranla % 21 oranında gerçekleşmiştir.(EMCDDA,2011)

Uyuşturucu madde kaçakçılığı, uyuşturucu maddelerin tarım, üretim, dağıtım ve sokak düzeyinde satışını içerisine alan karmaşık aynı zamanda da dinamik yapıları bir süreçtir. Süreci belirleyen pek çok dinamik değişken bulunmaktadır. Örneğin, 2009 ve 2010 yıllarında Afganistan’daki haşhaş ekim alanlarında görülen hastalığın ardından, üretimdeki düşüşe paralel olarak Türkiye’deki eroin yakalamalarında da düşüşler meydana gelmiştir. Ancak 2011 yılında Afganistan’daki afyon üretiminde görülen % 61 oranındaki artışın ardından, 2012 yılının ilk altı aylık döneminde Türkiye’deki eroin yakalamalarında da bir artış olduğu görülmüştür. (TUBİM, 2012)

Eroin yakalamalarındaki düşüşün diğer nedenleri ise şu şekilde sıralanabilir;

- 1-) Eroinin İran ve Pakistan’dan doğrudan hava yolu kargosu ile Batı Avrupa’ya gönderilmesi,
- 2-) İran ve Türkiye’deki etkin mücadele neticesinde kaçakçılık rotalarında meydana gelen değişiklikler,
- 3-) Kuzey ve Güney Rotalarının etkinliğinin artması,
- 4-) İran ve Pakistan’dan temin edilen eroinin Afrika üzerinden Avrupa’ya ulaştırılması,
- 5-) Eroin piyasasındaki kıtlık ve fiyatlarda yükselme nedeniyle eroin kaçakçılarının esrar ve sigara kaçakçılığına yönelmesi. (KOM, 2010)

Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü verilerine göre; 2010 yılında geleneksel olarak yakalamaların yüksek olduğu Türkiye’ye giriş ve çıkış sınır kapılarında, büyük araçlarda gerçekleştirilen yüksek miktarlardaki eroin yakalamalarında bir azalma görülmüştür. Bu kapsamda, afyon ve türevlerinin tır ve konteyner kullanılarak gerçekleştirilecek yasa dışı kaçakçılığının Kuzey ve Güney Rotasına kaymış olabileceği değerlendirilmiştir. (EMCDDA, 2011)

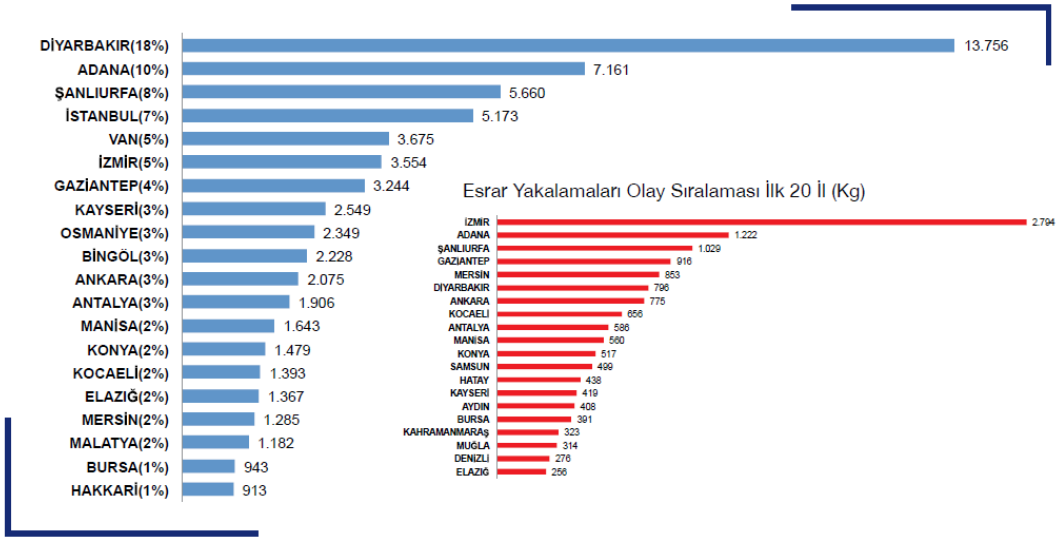
Türkiye’de geçmiş yıllarda da olduğu gibi en fazla eroin Van, Hakkari ve Ağrı gibi illerden giriş yapmıştır. İstanbul, Edirne, İzmir ve Mersin gibi yurt dışına çıkışı yaptığı ve Bitlis, Gaziantep ve Kocaeli gibi ülke içerisinde takip ettiği güzergah

üzerindeki illerde yakalanması, Türkiye'nin transit konumunu ortaya koymaktadır. Zira sadece bu on ilde yakalanan 10.737 kilogram eroin maddesi, Türkiye'de 2010 yılında yakalanan toplam 12690 kilogram eroinin %84,6'sını oluşturmaktadır. Öte yandan, bu illerdeki madde bağlantılı ölüm olaylarının ve tedavi talebinin yüksek olması dikkat çekicidir. Bu itibarla, madde yakalamalarının fazla olduğu yerlerde daha fazla kullanım, tedavi talebi ve ölüm vakalarıyla karşılaşmaktadır.(EMCDDA, 2011)

Yapılan iki farklı operasyonda Güney Afrika Cumhuriyeti'nden gelen Afrika uyruklu 5 kişi ve 39 kilogram esrar yakalanmıştır. Bu yakalama ile Türkiye'yi hedef alan yeni bir rota tespit edilmiştir. 2012 yılı içerisinde esrar yakalamalarının % 43'ü risk analizi ve profilemeye dayalı çalışmalar sonucunda gerçekleştirilmiştir. Planlı ve projeli çalışmalar sonucunda yakalanan esrar toplam yakalamalar içerisinde 17.954 kilogram ile % 28'lik dilimi oluşturmaktadır. Yakalamaların % 29'u ise alınan ihbarların değerlendirilmesi sonucunda neticesinde gerçekleştirilmiştir. Esrarın formatı ve miktarı nakliyede tercih edilen yöntemi belirleyebilmektedir. Bölgesel ve yurtiçi dağıtımda en çok binek otolar tercih edilmektedir. 2012 yılında binek otolara yönelik gerçekleştirilen 3.037 operasyonda 46.955 kilogram esrar ele geçirilmiştir. Olay sayısı baz alındığında binek otoları otobüs, kamyon ve TIR, miktar baz alındığında ise binek otoları kamyon, otobüs ve TIR takip etmektedir. Son dönemde esrar trafiğinde kara ulaşımının yanı sıra havayolu ve kargo yöntemi de kullanılmaktadır. 2012 yılı içerisinde kargolara yönelik gerçekleştirilen 73 operasyonda toplam 913 kilogram esrar ele geçirilmiştir. Esrar kaçakçılığında küçük miktarların parça parça taşınması en yaygın metottur. Ancak son yıllarda 50 kilogram ve üzeri yakalamaların sayısında düzenli bir artış olmuştur. 2012 yılında 50 kilogram ve üzeri esrarın ele geçirildiği operasyonlarda toplam 49.330 kilogram esrara el konulmuştur. Diğer bir deyişle 2012 yılında ele geçirilen esrarın üçte ikisi 50 kilogram ve üzeri yakalamalar neticesinde yakalanmıştır. Son 5 yıl içerisinde Türkiye'de esrar kaçakçılığı ile ilgili olarak 148.860 Türk ve 524 yabancı uyruklu şahıs hakkında yasal işlem yapılmıştır. Bahse konu şahısların nüfusa kayıtlı oldukları illere bakıldığında bu şahısların yoğunlaştığı bir bölgeden bahsetmek mümkün değildir. Dağınık bir görüntü arz eden şahıs dağılımı esrarın ülke geneline yayılmış bir sorun olduğunu göstermektedir. (KOM, 2012)

2006 yılında 23884 kilogram, 2007 yılında 31843 kilogram, 2008 yılında 39138 kilogram, 2009 yılında 51451 kilogram 2010 yılında ise 73309 kilogram, 2011 yılında Türkiye’de 76.392 kilogram esrar ele geçirilmiştir. Esrar yakalamalarında 2006 ile 2011 yılları arasında %140 oranında ciddi bir artış görülmüştür. Artan yakalamalar, tırmanan iç taleple paralellik arz etmektedir.(EMCDDA,2010)

Grafik 1. 2012 Yılı Esrar Yakalamaları Miktar Sıralaması İlk 20 İl (KOM, 2012)

Türkiye’deki kokain yakalamalarında 2007 yılından beri bir düşüş gözlenmekte iken, 2010 yılında ülke genelinde toplam 302 kilogram kokain yakalanmıştır ki bu rakam 2009 yılında toplam yakalanan 88 kilograma kıyasla %243,2’lik ciddi bir artışı göstermektedir.(EMCDDA,2011)

Batı Avrupa, özellikle İspanya, Güney Amerika menşeli bir uyuşturucu olan kokainin Avrupa’ya giriş noktası olma özelliğini uzun yıllar devam ettirmiştir. Ancak son yıllarda Doğu Avrupa ve Karadeniz’in kuzeyinde gerçekleştirilen yakalamalar farklı bir trendi ortaya koymuştur. Özellikle Romanya, Ukrayna ve Türkiye’de gerçekleştirilen büyük miktarlardaki yakalamalar, bu trendin çizgileri hakkında fikir vermektedir. 2011 yılında Türkiye’de 592 kilogram kokain ele geçirilmiştir. Son üç yılda Türkiye’de yakalanan kokain miktarında % 572 oranında bir artış görülmüştür. Yakalanan miktarın artmasında son yıllarda Türkiye’nin hedef ülke olmanın yanı sıra transit olarak kullanılmaya başlanmasının da etkisi vardır. Bunun yanı sıra havalimanlarında gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde farklı milletlere mensup

kuryelerin vücut ve valizlerinde önemli miktarda kokain ele geçirilmiştir. (TUBİM,2012)

Yıllara göre yakalanan kokain miktarlarına bakıldığında 2006 yılında 77 kilogram, 2007 yılında 116 kilogram, 2008 yılında 94 kilogram, 2009 yılında 88 kilogram, 2010 yılında ise 302 kilogram kokain yakalanmıştır. (EMCDDA, 2011)

Yakalama miktarlarına bakıldığında 2008 ve 2009 yıllarında sadece düşüş yaşanmış ancak diğer dönemlerde yakalama miktarı sürekli artış göstermiştir. 2010 yılında neredeyse bir önceki yılın 4 katı kadar kokain yakalanmıştır.(EMCDDA, 2011) 2011 yılında bu rakam 588 kilogram, 2012 yılında ise 402kilogram dolaylarındadır.(KOM, 2012).

2011 yılındaki yakalama miktarının yüksek olmasının nedeni 27.01.2011 tarihinde Bolivya'dan gelen Türkiye üzerinden Avrupa'ya gönderileceği belirlenen ve Ambarlı Limanı'nda yapılan operasyonda,bir konteynırda yakalanan 281 kilo 500 gram Kokain'dir. Bu miktar Türkiye tarihinde tek seferde ele geçen en yüksek kokain miktarıdır. (Oskay, 2011)

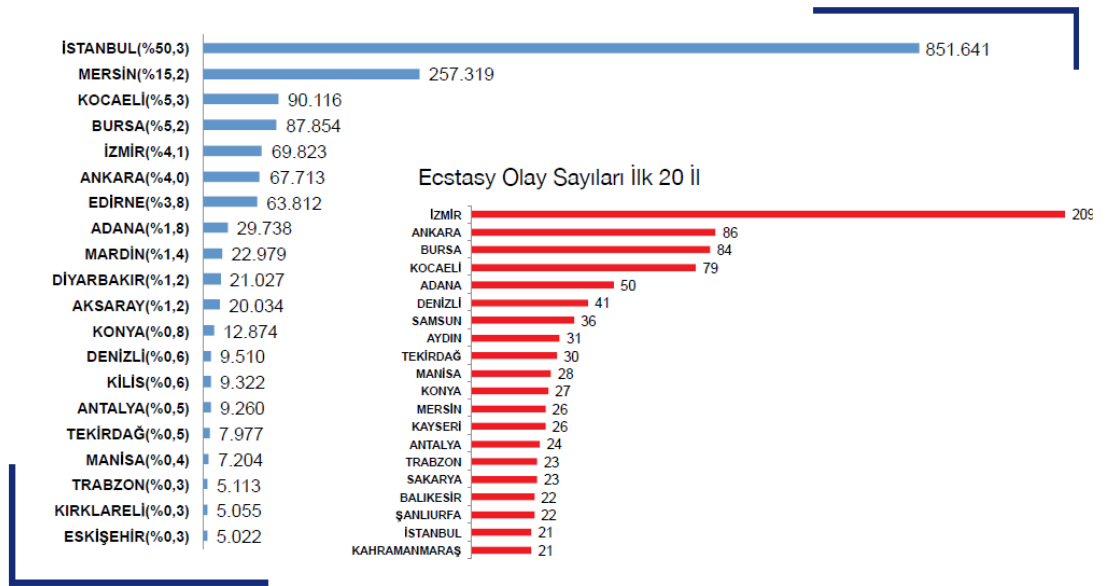
2010 yılında Türkiye'de toplam 924.861 adet ecstasy tablet ele geçirilmiştir. Bu sayı 2009 yılına göre %113,8 oranındaki bir artışı ifade etmektedir. Türkiye, Hollanda ve Belçika menşeli ecstasy kaçakçılığında hedef ülke olarak etkilenmeye devam etmektedir. 2011 yılında Türkiye'de toplam 1.364.253 tablet ecstasy ele geçirilmiştir. Bu sayı 2010 yılına göre %45,7 oranındaki ciddi bir artışı ifade etmektedir.(EMCDDA, 2011)

Son 5 yıllık süreçte ele geçirilen ecstasy miktarında dalgalanmalar görülmüştür. 2009-2011 yılları arasındaki yakalamalar %332 artmıştır. Özellikle 2010 ve sonrasında kaydedilen artış Türkiye'yi Avrupa ecstasy yakalamalarında önemli pay sahibi kılmıştır. 2010 yılında Türkiye, Fransa, Almanya, Hollanda, Polonya ve İspanya ile birlikte Avrupa ecstasy yakalamalarının % 90'ını gerçekleştirmiştir. (KOM, 2012)

Son yıllarda Avrupa'nın ecstasy yakalamalarında büyük düşüşler gözlemlenmektedir. 1996 yılında küresel ecstasy yakalamalarının % 90'ı Avrupa'da gerçekleştirilmişken, bu oran 2009 yılı itibariyle %18'e düşmüştür. 2006-2009 yılları arasındaki süreçte Avrupa ecstasy yakalamalardaki düşüşün paralelinde, Türkiye'deki ecstasy yakalamalarında da kademeli bir düşüş yaşanmıştır. Bu düşüşün temelinde ecstasy üretiminde kullanılan etken maddelerin sıkı takibe

alınması ve bunun sonucunda kalitesi düşük alternatif tabletlerin piyasaya sürülmesi yatmaktadır. Ancak 2009 yılından sonra, özellikle 2010 yılı ortalarında bu durum değişmiştir. EUROPOL, son yıllarda etkisi hissedilen ecstasy yakalamalarındaki düşüşün ardından 2010 yılı ortalarında bu uyuşturucuda bir hareketlenmenin söz konusu olduğunu rapor etmiştir. Bu tespit UNODC' ye bildirilen rakamlara da yansımıştır. 2009 yılında 595 kilogram ecstasy grubu uyuşturucu ele geçirilirken bu rakam 2010 yılında neredeyse iki katına çıkmış ve 1,3 ton olarak gerçekleşmiştir. Bu hareketlenme uluslararası kontrole tabi olmayan kimyasalların ecstasy üretiminde kullanılmasına bağlıdır. Türkiye, ecstasy için nihai bir pazardır. 2012 yılında Türkiye'de ele geçirilen tabletlerin yaklaşık %65'i Hollanda ve Belçika kaynaklıdır. (KOM, 2012)

Grafik 2. 2012 yılı Ecstasy yakalama oranları (KOM, 2012)

Tablo 3. Türkiye'de 2006 yılı ile 2010 yılları arasında bazı uyuşturucu türlerine ait yapılan yakalama miktarları (EMCDDA, 2011)

	2006	2007	2008	2009	2010
Esrar	23884	31843	39138	51451	73309
Eroin	103312	13228	15447	16391	12690
Kokain	77	116	94	88	302
Ecstasy	398	261	260	108	231
Captagon	3994	1521	594	569	213

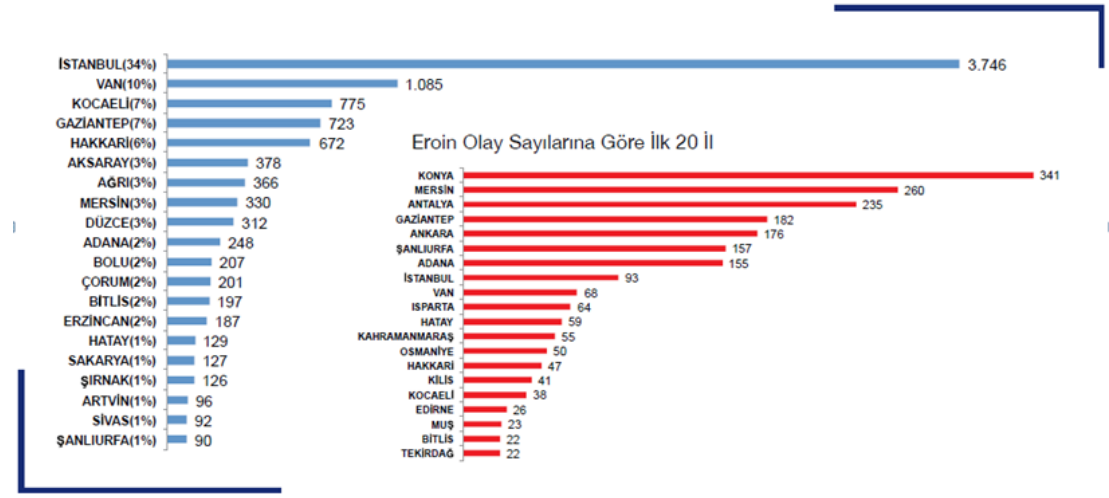
Sentetik kannabionid ailesine her geçen gün yeni türevler eklenmekte ve piyasaya sürülmektedir. Birçok ülke bu durumdan olumsuz etkilenmektedir. Bununla birlikte sentetik kannabinoidlerin bazı ülkelerde yasa kapsamında olmaması uyuşturucu madde kaçakçılarının işlerini kolaylaştırmaktadır. Türkiye’de de benzer durumla karşılaşmıştır. Türkiye’de ilk defa 2010 yılında görülen sentetik kannabionid türevleri 2011 yılında yasa kapsamına alınmıştır. Sentetik kannabinoidlerin Türkiye’ye Çin, ABD, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Almanya, İspanya, Hollanda, Portekiz, İngiltere ve Macaristan gibi ülkelere getirildiği görülmüştür. 2010 ve 2011 yıllarında küçük miktarlarda Türkiye’ye getirilen bonzai, 2012 yılında yüklü yakalamalara konu olmuştur. Bunun yanında sokak satıcılarına yönelik gerçekleştirilen operasyonlarda miktarı az olmakla birlikte bonzai, tek başına ya da esrar ve sentetik hap gibi diğer uyuşturucu maddeler birlikte ele geçirilmiştir. 2010 yılından itibaren bonzai yakalamaları artış göstermiştir. 2012 yılına gelindiğinde, 391 operasyonda 896 kişi ile birlikte 197 kilogram bonzai ele geçirilmiştir. 2011 yılına göre Bonzai yakalamalarında görülen 18 katlık bu artış ve yakalama yapılan il sayısının 21’den 47’ye çıkması Türkiye’deki pazarın gelişimi hakkında ipuçları vermektedir. 2012 yılında İstanbul ve Sakarya’da gerçekleştirilen 4 farklı operasyonda, yurtdışından getirilen yüklü miktardaki sentetik kannabionid’ in basit bazı işlemlerden geçirilerek değişik bitki yapraklarına emdirildiği yada karıştırıldığı tespit edilmiştir. Operasyonlar neticesinde satışa hazır yüklü miktarda bonzai, paketleme ekipmanları ve çok miktarda boş ambalaj paketi ele geçirilmiştir. 2011 ve 2012 yılında yapılan yakalamaların büyük bölümü ülkenin batı illerinde gerçekleşmiştir. 2012 yılındaki yakalamaların %75,4’ü İstanbul’da, %7,6’sı Tekirdağ’da, %6,1’i ise Kocaeli’ de yapıldığı görülmüştür. (KOM, 2012)

2010 yılında uyuşturucu bağlantılı suçlardan Türkiye’de yakalanan yabancı uyruklu şahısların sayısı, 52 farklı ülkeden 538’e ulaşmıştır. Son yıllarda Türkiye’de yakalanan yabancı uyruklu şahısların sayısında bir artış gözlenmektedir. Bunun başlıca nedenleri arasında, Türkiye’de son yıllarda uyuşturucu organizasyonlarının artık aile tipi olmaktan çıkarak kozmopolit uluslararası şebekelere dönüşmesi ve yakalaması giderek artan metamfetamin ve kokain gibi maddelerin Batı Afrikalı, İranlı ve Güney Amerikalı kuryeler tarafından taşınması nedeniyle bu kuryelere yönelik yürütülen tahkikatların neden olduğu değerlendirilmektedir. (KOM, 2010).

14.KAÇAKÇILIK RAPORLARINA GÖRE TÜRKİYE’ DE UYUŞTURUCU YAKALAMA ORANLARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

Türkiye’deki yakalama oranlarına bakıldığında İstanbul ve Ankara illeri çıkarılarak değerlendirme yapıldığında, yakalama oranları uyuşturucu türlerine göre daha farklılık göstermektedir.

Grafik 3.2012 Yılı Eroin Yakalamaları Olay ve Miktar Sıralaması İlk 20 İl (Kg)(KOM,2012)

Eroin olayları sıralamasında; en çok olay olması yönüyle Konya’nın birinci sırada olup, yakalanan eroin miktarına bakıldığında ise ilk 20 il arasında bulunmaması, bu ilde daha çok küçük miktarlarda eroin yakalamaların olduğu, eroin’in ticaretinden ziyade kullanıcılara yönelik yakalamaların olduğu yönünde ipucu vermektedir.

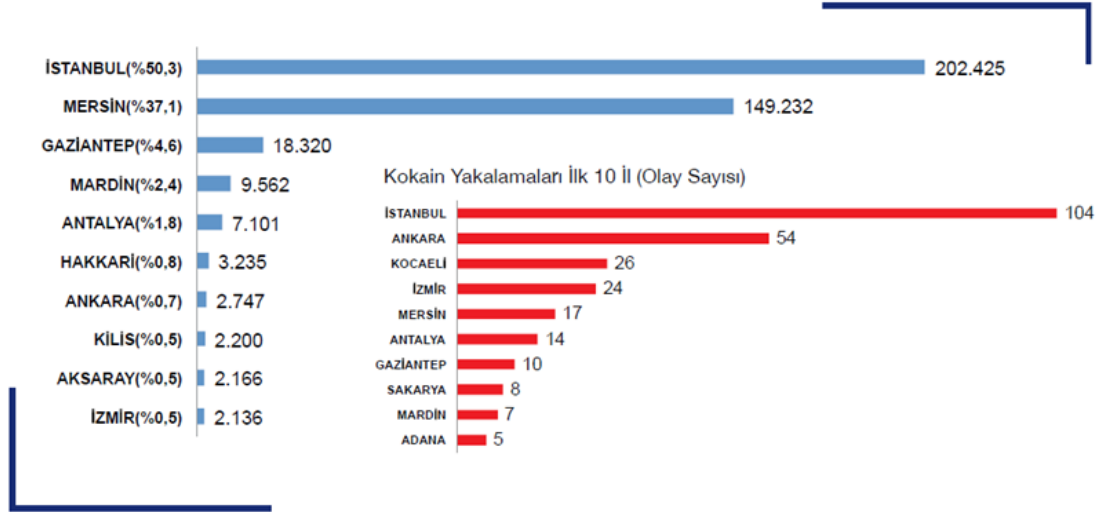
Metamfetamin maddesi İran sınırı ve sınıra yakın illerde yoğunlaşmıştır. Daha çok Ortadoğu ülkelerinde pazarı bulunan Captagon yakalamalarının Güneydoğu Anadolu bölgesinde Suriye sınırında bulunan illerde yakın illerde yoğunlaştığı görülmektedir. (KOM, 2012)

Sentetik kannabionid ailesine her gün yeni türevler eklenmekte ve piyasaya sürülmektedir. Birçok ülke bu durumdan olumsuz etkilenmektedir. Bununla birlikte sentetik kannabionidlerin bazı ülkelerde yasa kapsamında olmaması uyuşturucu madde kaçakçılarının işlerini kolaylaştırmaktadır Türkiye’de de benzer durumla karşılaşmıştır. 2011 ve 2012 yılında yapılan yakalamaların büyük bölümü ülkenin

batı illerinde gerçekleşmiştir. 2012 yılındaki yakalamaların % 75,4 'ü İstanbul'da, % 76'sı Tekirdağ'da, % 6,1'i ise Kocaeli' de yapıldığı görülmüştür. (KOM, 2012)

Kokain'in İstanbul'da ki yakalamalarının oran olarak yüksek olmasının nedeni Afrika ülkelerinden gelen kuryelerin İstanbul'daki hava limanlarını kullanarak Türkiye'ye giriş yapmaları ve buralarda yakalanmalarıdır. Mersinde yapılan yakalama oranlarının yüksek olmasındaki neden ise Mersin limanında yapılan konteynerlere yönelik operasyonlarda ele geçirilen kokainlerden kaynaklanmaktadır. Bu iki ilde gerçekleştirilen yakalamalar ülke genelinde yapılan yakalamaların toplamının %87'sini oluşturmaktadır. Ankara, Kocaeli ve İzmir ise sokak satıcılarına yönelik operasyonlarla ön plana çıkmıştır. (KOM, 2012)

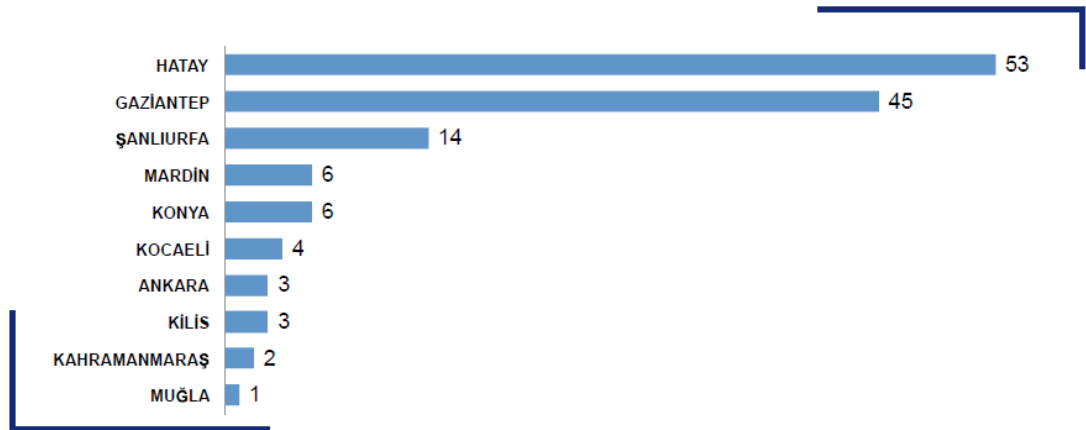
Grafik 4.2012 Yılı Kokain Yakalamaları İlk 10 İl (Kg) (KOM, 2012)

Captagon tabletlerin yasal üretiminin durdurulmasından sonra etken maddesi zaman içerisinde fenetyline'den amfetamine dönmüş ve günümüze kadar da etken madde olarak amfetamin kullanılagelmiştir. Captagon kaçakçılığında en çok Suudi Arabistan ve Arap Yarımadası olmak üzere diğer Arap ve Ortadoğu ülkeleri etkilenmekte ve bu ülkeler nihai hedef durumunda bulunmaktadır. Son beş yıllık süreçte captagon yakalamaları %95 azalmıştır. 2008 yılında KOM birimleri tarafından yaklaşık 2,7 milyon tablet yakalanırken, bu rakam 2012 yılında 144 bin tablete düşmüştür. Önceki yıllarda Captagon, Doğu Avrupa Ülkelerinden getirilerek Türkiye üzerinden Arap Yarımadasına gönderilmekte ve yer yer Türkiye'de de tablet haline getirilmekteydi. Ancak son yıllarda Türkiye'nin captagon trafiğinde

çoğunlukla nihai pazar haline geldiği ifade edilebilir. Captagon maddesine yönelik mücadele sadece ulusal suç örgütlerini hedef almamış, aynı zamanda yurtdışı bağlantılarının da deşifre edilmesiyle bölgesel bir nitelik kazanmıştır. Avrupa'daki üretimin belli ölçüde halen devam ediyor olabileceği, bununla birlikte amfetamin/captagon üretim faaliyetlerinin, tüketim bölgelerinde ve/veya civar bölgelerde de yoğunluk kazandığı değerlendirilmektedir. 2012 yılı Türkiye yakalamalarına bakıldığında, olay ve miktar bazında Suriye'ye sınır iller ön plana çıkmıştır. Bu süreçte ele geçirilen tabletlerin Suriye'den geldiği görülmüştür. Yine yakalamalarda ilk on ile bakıldığında, yakalamalara konu tabletlerin iç tüketime yönelik olduğu görülmektedir. Captagon yakalamalarında görülen keskin düşüşün aksine, operasyon ve şüpheli sayılarında artış meydana gelmiştir. 2011 yılında yükselen çizgi kesintiye uğrasa da, son beş yıllık süreçte operasyon sayısında %386, şüpheli sayısında %191 artış meydana gelmiştir. Bu durum captagonun ülke içi arzında bir artış yaşandığına işaret etmektedir. 2012 yılında Malatya'da gerçekleştirilen operasyonda İran'dan Türkiye'ye giriş yapan bir aracın yakıt tankında 80 litre sıvı amfetamin ele geçirilmiştir. 2010 yılında Diyarbakır'da gerçekleştirilen başka bir operasyonda ise Ermenistan'dan getirildiği değerlendirilen 50 kilogram captagon ele geçirilmiştir. Her iki olay birlikte ele alındığında Türkiye'nin doğusunda bulunan ülkelerde amfetamin ve captagon üretimine ilişkin faaliyetlerin olduğu değerlendirilmektedir. (KOM, 2012)

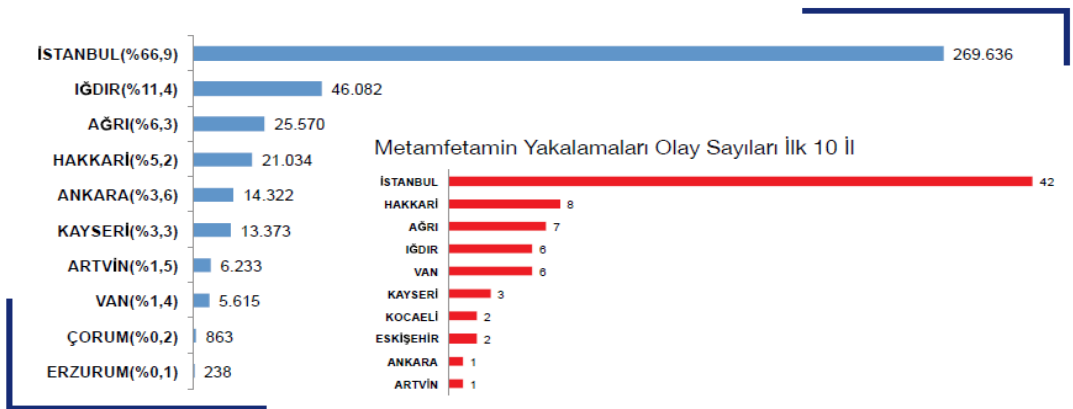
Grafik 5.2012 Yılı Captagon Olay Sıralamaları İlk 10 İl (KOM, 2012)

Valiz ve çanta taşıyan kuryeler yaygın olarak kullanılmaya devam etmekle birlikte yutucu kuryelerin sayısında da artışlar görülmüştür. Posta

gönderilerinin/kargolarının da metamfetamin sevkiyatlarında kullanıldığına dair örneklere de rastlanmıştır. 2012 yılında İstanbul'da, İran'lı bir organizasyon tarafından İran'dan temin edilerek Türkiye'ye getirilen ve Tayland'a deniz yoluyla sevkiyatı planlanan 145 kilogram metamfetamin ele geçirilmiştir. Yakalanan 145 kilogram metamfetamin Türkiye'de tek seferde ele geçirilen en büyük miktardır. 2011 yılında 152 kilogram metamfetamin yakalanırken, 2012 yılında bu rakam % 166 artış göstermiş ve 403 kilograma yükselmiştir. Bu süreçte gerçekleştirilen 82 operasyonda, 140 şahıs yakalanmıştır. Sokak satıcılarına yönelik 11 ilde gerçekleştirilen 17 operasyonda ise 442 gram metamfetamin ile birlikte 81 şahıs yakalanmıştır. 2012 yılında polis bölgesinde meydana gelen metamfetamin yakalamaları İstanbul'da % 68, Iğdır'da % 11, Ağrı'da % 7, Hakkari'de % 5, Ankara'da %4, Kayseri'de % 3, Artvin'de % 2 ve Van'da % 1 şeklinde gerçekleşmiştir. Yakalamaların, metamfetaminin Türkiye'ye giriş ve çıkış noktalarında yoğunlaştığı görülmektedir. Metamfetamin operasyonlarında, 2011 yılında 58, 2012 yılında 97 yabancı uyruklu şahıs yakalanmıştır. 2012 yılında gerçekleştirilen operasyonlarda yakalanan yabancı uyruklu şahısların uyruklarına bakıldığında İran dışında bir bölgesel yoğunlaşmadan bahsetmek mümkün değildir. 2012 yılında; 76 İran, 2 İspanya, 2 Japonya, 2 Bulgaristan, 2 Venezuela, 1 Türkmenistan, 1 Romanya, 1 Azerbaycan, 1 Tacikistan, 1 Nijerya, 1 Portekiz, 1 Polonya, 1 İsveç, 1 Kenya, 1 Filipin, 1 Bolivya, 1 Amerika Birleşik Devletleri ve 1 Kanada vatandaşı tahkikat konusu edilmiştir. (KOM, 2012)

Grafik6.2012 Yılı Metamfetamin Yakalamaları İlk 10 İl (Gr) (KOM, 2012)

LSD'ye benzer, halisünojen özellikli bir uyuşturucu olan Meskalin, Meksika ve ABD'nin güneyinde yetişen peyot kaktüsü olan Lophophora Williamsii denilen bir

bitkiden elde edilir. Kullanıcılarda halisülasyonlar görülmesine sebep olur. Türkiye'deki meskalin ilk olarak 2012 yılında Alman makamları ile gerçekleştirilen kontrollü teslimat operasyonu neticesinde ele geçirilmiştir. Alman makamları tarafından Peru'dan Türkiye'ye gönderilen bir paket içerisinde 2.250 gram meskalin tespit edilmiştir. İki ülke arasında kontrollü teslimat prosedürlerinin tamamlanmasının ardından, 20.04.2012 tarihinde İstanbul'da gerçekleştirilen operasyonda 2.250 gram meskalin ele geçirilmiştir. Genişletilen soruşturmada, İstanbul'da tespit edilen bir ikamette yapılan aramada 225 gram meskalin daha ele geçirilmiştir. (KOM, 2012)

15.TÜRKİYE'DE YAKALANAN UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILARININ ÜLKELERİNE VE UYRUKLARINA GÖRE DAĞILIMI

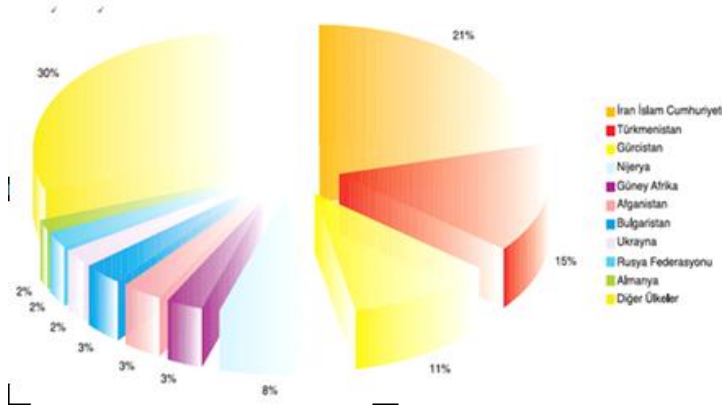
Metamfetamin operasyonlarında, 2011 yılında 58, 2012 yılında 97 yabancı uyruklu şahıs yakalanmıştır. 2012 yılında gerçekleştirilen operasyonlarda yakalanan yabancı uyruklu şahısların uyruklarına bakıldığında İran dışında bir bölgesel yoğunlaşmadan bahsetmek mümkün değildir. 2012 yılında; 76 İran, 2 İspanya, 2 Japonya, 2 Bulgaristan, 2 Venezüella, 1 Türkmenistan, 1 Romanya, 1 Azerbaycan, 1 Tacikistan, 1 Nijerya, 1 Portekiz, 1 Polonya, 1 İsveç, 1 Kenya, 1 Filipin, 1 Bolivya, 1 Amerika Birleşik Devletleri ve 1 Kanada vatandaşı tahkikat konusu edilmiştir.(KOM, 2012)

2012 yılında eroin kaçakçılığı suçundan yakalanan şahısların uyruklarına bakıldığında İran 38 şahıs ile ilk sırada yer almaktadır. İran'ı 20 şahıs ile Bulgaristan, 12 şahıs ile Nijerya ve Arnavutluk uyruklu şahıslar takip etmektedir. (KOM, 2012)

2008 yılında yakalanan 437 yabancı uyruklu şahsın; % 55,4'ü eroin, % 17,8'i kokain, % 16'sı esrar, % 6,9'u afyon, % 1,1'i captagon, % 0,7'si ecstasy, % 0,7'si amfetamin, % 0,2'si asetik anhidrit ve % 1,1'i sentetik uyuşturucu madde ile birlikte yakalanmıştır. Bu durum Türkiye'de uyuşturucu madde suçundan yakalanan yabancı uyruklu şahısların özellikle eroin, kokain ve esrar maddesi kaçakçılığında yer aldıklarını açık bir şekilde ortaya koymaktadır. (KOM, 2009)

Her yıl olduğu gibi 2008 yılında da Türkiye'de en fazla İran uyruklu şahıslar yakalanırken bunları Türkmenistan ve Gürcistan uyruklu şahıslar takip etmiştir (KOM,2009)

Grafik 7. Türkiye’de Uyuşturucu Madde Kaçakçılık Olayları Karışan Yabancı Uyruklu Şahısların Ülkelerine Göre Dağılımı (KOM,2009)

16.TÜRKİYE’DE Kİ ESRAR TARLALARI

2012 yılında Diyarbakır ile Bingöl arasında kalan kırsal bölgede yoğun olarak esrar tarlalarının olduğu ile Amanos dağları eteklerinde uçsuz bucaksız esrar tarlalarının olduğuna dair basında çıkan haberler, PKK'nın uyuşturucu madde ekim alanları ve uyuşturucu madde ticaretini nasıl kontrol altında tuttuğu, buralardan elde ettiği gelirlerle terör faaliyetlerinin nasıl devam sürdürdüğü konusunda geniş bir bilgi vermektedir.

Diyarbakır ile Bingöl arasındaki, Diyarbakır’ın kuzeyinde yer alan Lice, Hani, Hazro ve Kulp ilçeleri ile Bingöl’ün Genç ilçesi civarlarında olan kırsal bölge, buraların haricinde ise ayrıca ikisi Lice’nin en kuzeyinde, birisi Lice’nin kuzeydoğusunda diğeri ise Genç ilçesi kırsalında olmak üzere toplam 4 bölge dahil bölgelerin tamamı esrar tarlalarıyla kaplıdır. Bu bölgedeki 80 köy ve mezrada yaklaşık 500 ton esrar yetiştiriliyor. Polis ve jandarmanın ele geçirdiği esrar en fazla 15-20 ton oluyor. Bu bölgelere güvenlik güçlerinin terör bölgesi diyerek gitmediğinden, ancak PKK’lıların buralarda çok rahat hareket ettiğinden bahsedilmektedir. Terör örgütü PKK'nın bu bölgede yaşayanlara kenevir ekmeleri için baskı yapmakta ve Üretimin tamamı terör örgütünün kontrolünde gerçekleşmektedir. Uyuşturucu yetiştiricileri de PKK’ya hem lojistik destek, hem de gelirden pay vermektedirler. Terör örgütüne komisyon vermeden kenevir ekilememektedir. Bu şekilde hareket edenlerin tarlası yakılmakta ve sevkiyatta kullandığı aracı yakılmaktadır. Örgüt kendisine yakın basın organlarında ise,

uyuşturucuya karşı olduğu için araçları yaktığı yönünde propaganda yaptırmaktadır. Uyuşturucu üretim merkezlerine dönüşen bu yerlerde esrar tarlalarının su ihtiyacını karşılamak için özel kuyular ve havuzlar yapılmıştır. Esrar tarlasına sulama sistemi kuranlar bile görülmektedir. Bu bölgede evi olmayanlar tarlaların başına yaptıkları kulübelerde kalmakta hasat sonrası şehre dönmektedirler. Örgüt esrarın gelirinden yüzde 20 pay almaktadır. Terör örgütünün 2011 yılında bu bölgedeki uyuşturucudan yaklaşık 50 milyon dolar gelir elde ettiği hesaplanmaktadır. PKK'nın eyalet olarak tanımladığı 5 bölge içinde, kendi masraflarını karşılayıp şehirdeki örgüt milislerini finanse ve diğer eyaletlere yardım edebilen Amed, Kandile de para aktarabilen tek yerdir. PKK'lılar, kenevir ekenlere, Siz ekin, biz burada oldukça devlet buraya gelmez. garantisi vermektedirler. (İstegün ve Avcı, 2012)

Güvenlik güçleri, 2012 yılında Diyarbakır kırsalında kenevir ekiminin adeta patladığına dikkat çekmektedir. Ekim alanlarında yaklaşık 3 katlık bir artış söz konusudur. Narkoterör uzmanları, 2011 yılında Avrupa' da baş gösteren kriz sebebiyle örgütün özellikle Hollanda, Danimarka, Almanya ve İspanyadaki haraç gelirinin ciddi oranda azaldığını belirtmektedirler. Bu gelir kaybını telafi etmek için PKK'nın uyuşturucuya ağırlık verdiği üzerinde durmaktadırlar. DiyarbakırEmniyet Müdürlüğünün temmuz ayında düzenlediği Lice'deki operasyonda Örgütün Lice ilçesinde esrardan elde ettiği 5 milyon TL' nin bir militan tarafından toprağa gömülerek saklandığı; ancak bu şahıs operasyonda öldürülünce paraların kaybolduğu belirtilmiştir. (İstegün ve Avcı, 2012)

Kenevir yetiştirilmeyen Diyarbakır'ın güneyindeki Bismil, Çınar ilçelerinde terörist varlığının da olmadığı, ancak kenevir tarlalarının mevcut olduğu dağlık olan kuzey tarafında ise örgütün hakimiyetinin söz konusu olduğu belirtilmektedir. Bu bölgede aynı zamanda sürekli terör eylemlerinin yaşandığı, son iki yılda kenevir ekim bölgesinde onlarca kez yol kesen teröristlerin sürekli propaganda yaptıkları anlatılmaktadır. Ayrıca uyuşturucu Madde ile Mücadele Komisyonunun Diyarbakır'da yaptığı çalışma sonucu hazırladığı raporda nerede uyuşturucu kullanımı varsa orada olayların olduğu, vurgulanmıştır.(İstegün ve Avcı, 2012)

Amanoslar'da Ormanları keserek devlet arazilerine bile esrar eken köylüler, mahsulü örgüt üyelerine satmaktadır. Dağda kurutulan esrarı hiçbir engelle karşılaşmadan şehre götüren zehir tacirleri, örgüte malî kaynak sağlamaktadırlar. Sık ormanlık ve sarp yapısı nedeniyle Amanoslar'da saklanan örgüt, burada özellikle dağ

köylerindeki bazı kişileri parayla kandırarak Hint keneviri ektirmektedir. Kolay para kazanmak amacıyla kendisine söylenenleri yerine getiren köylülerden bazıları, örgüt üyelerine başta gıda olmak üzere diğer yaşam malzemeleri de temin etmektedir. Dağlarda dolaşan teröristler hasat zamanı esrarı kendilerine vermeyenleri ihbar etmekte veya uyuşturucuyu çalmaktadırlar.(Özyurt ve Candan, 2012)

Amanos Dağları'nda PKK'nın finans kaynağı olarak ekimi süren kenevir ile mücadele kapsamında Hatay Jandarma Komutanlığı ve Emniyet Müdürlüğü birimleri operasyon yapmış 8 ay içinde yaklaşık 3 milyon 500 bin kök Hint keneviri, bunun yanında hammaddesi kenevir bitkisi olan 1 buçuk ton kubar esrar ile 114 kilo eroin bulunmuş, uyuşturucudan dolayı Jandarma bölgesinde 193, polisin yaptığı operasyonlarda ise 203 şüpheli yakalanarak adli mercilere teslim edilmiştir. Amanoslar' da Hazine arazilerinde damlama sulama yöntemiyle ekilen kenevirlerin baskınlar sonucu bulunmasıyla darbe alan PKK'lıların Hatay'ın Samandağ ilçesinde çıkarttığı orman yangınları çıkartmış, bu yangınlarda 500 hektardan fazla orman alanı yanmıştır. Terör örgütünün çıkartmış olduğu bu yangınlar ile yapılan baskınları protesto ettiği değerlendirilmektedir. (Özyurt ve Candan, 2012)

Amanoslar'ın eteğinde bulunan Karlısu beldesi ve Kiseçik köyünde yaşayan onlarca kişi uyuşturucu nedeniyle cezaevinde yatmaktadır. Bu köylülerin bir kısmı da daha önce bu suçtan hapis cezası almıştır. Önceki yıllarda hayvancılık ve tarımla geçimlerini sürdüren köylerde özellikle 20-40 yaş arasında olanlar kolay para kazanma yolu olarak gördükleri kenevir yetiştiriciliğine yönelmektedirler. (Özyurt ve Candan,2012)

Bu haberlerden sonra Diyarbakır ile Bingöl arasındaki binlerce dönümlük uyuşturucu tarlalarına operasyon düzenlenmiştir. Diyarbakır'ın Hazro ilçesinin kuzeyindeki Ormankaya, Oyuklu ve Çitlibahçe köylerine düzenlenen operasyonda, 70 bin kök dışı Hint keneviri, toprağa gömülmüş vaziyette 410 kilogram kubar esrar, 25 kilogram toz esrar ve 10 kilogram kenevir tohumu ele geçirildi. Güvenlik güçleri, aynı bölgede araziye gizlenmiş vaziyette teröristlere ait bir sırt çantası da ele geçirdi. Çantanın içinde 54 Bixi makineli tüfek fişeği, 18 M-16 tüfeği fişeği, 1 cep telefonu, 8 adet büyük pil ve 2 kutu doğum kontrol hapı bulundu. operasyon kapsamında kenevir tarlalarına giren güvenlik güçleri, binlerce kök dışı Hint kenevirini sökerek imha etti. (Avcı, 2012)

Bu haberlerin içeriği ve yapılan operasyonlar değerlendirildiğinde örgütün uyuşturucu konusunda bir hayli mesafe kat ettiği görülmektedir. Yapılan operasyonda ele geçirilen maddelerin uyuşturucu dışında olanları örgütsel yaşam malzemeleri içerisine girmesi bu uyuşturucuların terör örgütüne ait olduğu yönündeki tüm şüpheleri giderici mahiyettedir. Etnik temelli ideolojiyle yola çıktığını belirten terör örgütü PKK bu operasyonlarla Narkoterör örgütü olduğu yönündeki düşünceleri doğrulamaktadır.

17. KARAPARA AKLAMA

Genel olarak dünyada dolaştığı tahmin edilen yaklaşık 1 trilyon dolar tutarındaki kara paranın yaklaşık olarak 50 milyar dolarlık kısmının Türkiye’de olduğu tahmin edilmektedir.(Gül, 2012: 59)

Suçtan elde edilen veya aklanarak yasal finansal sistem içine sokulan bu gelirlerin, ülkenin ekonomik, finansal, hukuki sistemine olduğu gibi toplumun genel olarak sosyal ve ahlaki yapısına yönelik çok yönlü olumsuz etkileri de bulunmaktadır. (TUBİM, 2012)

Organize suçlarla mücadelede suçtan elde edilen gelirlerin hedeflenmesinin, diğer bir ifadeyle suç gelirlerinin takibi, tespiti ve el konulmasının, uyuşturucu ticareti gibi doğrudan öncül suç işleyen kişilerin yakalanarak cezalandırılmasından daha etkili bir yol olduğu anlaşılmıştır. Bu çerçevede suçtan elde edilen gelirlerin aklanmasına yönelik önleyici ve bastırıcı tedbirler ile bu gelirlerin tespiti aşamasında müsaderesine yönelik tedbirler birçok ülkenin politika yapıcılarının gündeminde ön sıralarda yer edinmiştir.(TUBİM, 2012)

Türkiye’de de aklama suçu ile mücadelede bastırıcı ve önleyici nitelikte yasal düzenlemeler yapılmıştır. Özellikle aklama suçu ile ilgili önleyici kapsamda düzenlemelere ağırlık verilmiştir. (TUBİM, 2012)

Başta finansal kurumlar olmak üzere 5549 sayılı Kanunun 2. maddesinde sayılan diğer yükümlülere yönelik olarak aynı Kanun ve ilgili diğer düzenlemelerle getirilen önleyici nitelikli tedbirler (müşterinin tanınması, şüpheli işlemlerin bildirilmesi, devamlı bilgi verme vb.) suç gelirlerinin yasal finansal sisteme girişinin engellenmesinde veya sisteme giren bu gelirlerin takip, tespit ve el konulmasında önemli bir işleve sahiptir. Özellikle yükümlülerin gerçekleştirdikleri veya aracılık ettikleri işlemlerde, işleme konu malvarlığının yasa dışı yollarla elde edildiğinden veya yasa dışı amaçlarla kullanıldığından şüphelenmeleri durumunda MASAK’a

(Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı) bildirmeleri gereken şüpheli işlem bildirimleri, aklama veya diğer suçların ortaya çıkarılmasında önemli bir finansal istihbarat kaynağı niteliğindedir. Bu bildirimler ayrıca yükümlü gruplarının aklama suçuna karşı farkındalıklarının da bir göstergesidir. Yapılan düzenlemeler ile MASAK tarafından gerçekleştirilen eğitim ve denetim faaliyetlerine bağlı olarak Şüpheli işlem bildirim sayıları aşağıdaki grafikte de görüldüğü gibi yükselen bir trend izlemektedir. (TUBİM, 2012)

Suç gelirlerini aklama fiilleri ilk olarak 19.11.1996 yılında yürürlüğe giren 4208 sayılı Kara para'nın Aklanmasının Önlenmesine Dair Kanun ile suç haline getirilmiştir. Söz konusu Kanunun aklamaya ilişkin hükümleri daha sonra yürürlükten kaldırılmış ve "Suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama suçu" 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 282. maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre maddenin ilk fıkrasında; *"alt sınırı altı ay veya daha fazla hapis cezasını gerektiren bir suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini, yurt dışına çıkaran veya bunların gayrimeşru kaynağını gizlemek veya meşru bir yolla elde edildiği konusunda kanaat uyandırmak maksadıyla, çeşitli işlemlere tabi tutan kişi, üç yıldan yedi yıla kadar hapis ve yirmibin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır"* ifadesi yer almaktadır. Aynı maddenin devam eden fıkralarında, cezada artırıcı unsurlara da yer verilmiştir. Yapılan bu düzenlemenin başta yasa dışı uyuşturucu ticareti olmak üzere suç gelirlerine kaynak teşkil eden suçlarla mücadelede önemli bir işlevi bulunmaktadır. 2011 yılında MASAK tarafından suç gelirlerinin aklanması suçlarının tespitine yönelik olarak yapılan analiz, değerlendirme ve inceleme çalışmalar sonucunda, uyuşturucu madde kaçakçılığı dolayısıyla aklama suçunu işledikleri anlaşılan 34 kişi hakkında savcılıklara suç duyurusunda bulunulmuştur (MASAK Faaliyet Raporu, 2011: 45, aktaran TUBİM, 2012)

Aklanıp aklanmadığına bakılmaksızın suçtan elde edilen gelirlerin müsadere edilmesi, suçla mücadelede diğer önemli bir tedbirdir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 55. maddesinde düzenlenen "Kazanç müsaderesi" ile; genel olarak suçtan elde edilen, suçun konusunu oluşturan veya suçun işlenmesi için sağlanan maddi menfaatler ile bunların değerlendirilmesinden elde edilen her türlü ekonomik kazancın müsadere edileceği hüküm altına alınmıştır. Suç gelirinin etkin bir şekilde takibi, tespiti ve müsaderesi ile çıkar amaçlı suçun işlenme amacı ortadan kaldırılmış

olacağından, müsadere uygulamalarında elde edilecek başarı doğrudan öncül suçların azalması sonucunu doğuracaktır.(TUBİM, 2012).

Kısaca özetlenecek olursa; meydana gelen bir suçla ilgili elde edilen bir suç geliri varsa eğer, bu gelirin müsadere edilmesi daha sonra işlenecek suçların maddi temellerini ortadan kaldıracaktır. Yani uyuşturucu kaçakçılarının elde ettikleri uyuşturucu gelirlerinin müsadere edilmesi halinde yeni bir uyuşturucu madde organizasyonu finansal temelden yoksun olacaktır. Bununla birlikte suçun engellenmesi söz konusu olacaktır.

Ayrıca kara para aklama ve müsadere alanındaki hukuki araçlarda da bazı değişiklikler meydana gelmiştir. 1991’de iç pazarla ilgili hukuki temelde kabul edilmiş olup 2001’de değiştirilen, finansal sistemin kara para aklama amacıyla kullanılmasının önlenmesi hakkındaki Direktif 91/308 (6), Üye Devletler arasında bu alandaki mevzuatın uyumlaştırılmasına yöneliktir. Bu direktifin kabul edilmesinin gerekçelerinden biri, kara para aklamaya karşı Avrupa Topluluğu eylemi yokluğunun, Üye devletlerin iç pazarın oluşturulması ve tamamlanmasını geciktirebilecek korumacı tedbirler almasına yol açması ihtimalinin önünü kesmektir. Komisyon, Haziran 2004’te aynı amaçlı ama buna ek olarak terörist finansmanını da içeren yeni bir direktif önerdi. Direktifin kapsamını uyuşturucu kaçakçılığı kazancıyla sınırlandırmanın aşırı sınırlayıcı olduğu kanısına varıldığından, Komisyon suçların içeriğinin kapsamının genişletilmesini önerdi. Ekim 2005’te kabul edilen bu yeni direktif ağır suçların ayrıntılı bir tanımını vermekte ve, terörist faaliyetlerin finansmanı da dahil olmak üzere, bu gibi suçlardan elde edilen kara paranın aklanmasını kapsamaktadır. Ayrıca ‘Suça bağlı kazançlar, araçlar ve mülkiyete el konması’ konusunda bir çerçeve karar da, Konsey tarafından 24 Şubat 2005 tarihinde kabul edilmiştir. Bu çerçeve karar, tüm üye devletlerin 1 yılın üzerinde hapisle cezalandırılabilen suçlardan elde edilen araçlar ve kazançlara el konmasını düzenleyen etkin kurallara sahip olmasını amaçlamaktadır. Bu alandaki AB mevzuatı daha önce de mevcut olmakla birlikte yetersiz görülüyordu. Bu yeni çerçeve karar, müsadereye ilişkin olarak etkin bir sınır ötesi işbirliğine yöneliktir. Suçun bir suç örgütü çerçevesinde işlendiği ve başka birkaç AB çerçeve kararından birinin kapsamına girdiği durumda, müsadere mekanizması, başka haksız mülkiyetleri içermek üzere genişletilir. Bunlar arasında, yasadışı uyuşturucu madde ticareti

alanında suç filleri ve cezaları oluşturan ana unsurlar hakkında asgari hükümleri belirleyen 2004/757/JAI sayılı Çerçeve Karar bulunmaktadır. Üye Devletler, bu çerçeve karara uymak için gereken tedbirleri 15 Mart 2007'ye kadar alacaktır.(EMCDDA,2006)

18.FİNANS KAYNAĞI OLARAK UYUŞTURUCUYU KULLANAN BAZI TERÖR ÖRGÜTLERİ

18.1.Pkk Kongra Gel terör örgütü

Uyuşturucu madde kaçakçılığı, getirdiği yüksek kazanç nedeniyle terör örgütlerinin ilgisini çekmektedir. Türkiye'de faaliyet gösteren başta PKK olmak üzere bazı terör örgütlerinin yasadışı faaliyetlerini finanse edebilmek için uyuşturucu madde kaçakçılığının her aşamasında yer aldıkları belirlenmiştir. PKK'nın uyuşturucu madde kaçakçılığına el atmasıyla bu sorun Türkiye'de farklı bir boyut kazanmıştır. Türkiye'ye uyuşturucu girişinin yoğun olduğu yerlerin bu örgütün yerleştiği bölgeler olması nedeniyle PKK terör örgütünün uyuşturucu temini kolay olmaktadır. Örgüt ayrıca, ülke içindeki uyuşturucu organizasyonlarının faaliyetlerine de komisyon almak suretiyle iştirak etmekte ve uyuşturucu maddelerin Avrupa'ya sevk edilmesinde önemli rol oynamaktadır. (KOM, 1997: 58, aktaran Geleri)

PKK, Türkiye'den yurt dışına taşıdığı mülteciler sayesinde yurt dışı faaliyetlerinin insan kaynağını ve bu arada mali desteğini de garantiye aldığı düşünülmektedir. Özellikle 1989-90 yılından itibaren mülteci transferi için özellikle İstanbul'da sahte pasaport yapan gruplar oluşturulduğu bilinmektedir. Güneydoğudan getirdikleri insanların havaalanında ilişkide oldukları kişiler yardımıyla yurt dışına çıkışları sağlanıyordu. Bu araçlar sayesinde aynı pasaport defalarca kullanılabilirdi. Yabancı bir ülkeye sahte pasaportla veya pasaportsuz gidebilmek mültecilik başvurusu için de bir avantaj sağlıyordu. Çünkü, siyasi nedenlerle pasaport alamadıkları ve ülkeden yasa dışı yollarla kaçmak zorunda kaldıklarını iddia edebiliyorlardı. 1991 öncesi mülteciler Türkiye'de Kürtçe konuşmalarının bile yasak olduğunu belirterek çok kolaylıkla mültecilik başvurularının kabulünü sağlıyorlardı. (Gürses, 2003: 93-94)

Yurt dışına göç 1989 yazında en yoğun dönemine ulaşmış ve bir yıldan fazla aynı hızla devam ettikten sonra 1992'de yavaşlamaya başlamıştır. PKK'nın, belli bir

süre için Türkiye'den yoğun mülteci akımına izin verdiği, belli bir düzeye ulaşıldıktan sonra yavaşlatılması için talimat gönderdiği bu işi yapan kişilerce ifade edilmiştir. Bu göçlerle PKK amacına ulaşmış ve Avrupa kamuoyunun dikkatlerini Türkiye'ye çekmeyi başarmıştır. (Gürses, 2003: 93, 94)

Londra, Berlin ve Paris'teki hukuk bürolarına yapılan mülteci başvurularındaki, 'Neden ülkenizi terk ettiniz?' sorusuna verilen cevap hemen hemen aynıydı. "Ana dilimizi konuşmaya izin vermiyorlar". Bu durum PKK'nın Avrupa başkentlerinde destek bulabilmesine ve mülteci başvurularını kabul ettirebilmesine önemli bir katkı sağlamıştır. 1991-92 yıllarında özellikle Almanya'ya büyük oranda mülteci taşımayı başaran PKK, özellikle Prag (Çek Cumhuriyeti) yolunu kullandı. İngiliz, Fransız ve Alman konsolosluklarından vize almak zorlaşınca, Çek Cumhuriyeti yolu seçildi. Çek vizesi alabilmek diğer Avrupa ülkelerine göre çok daha kolaydı (bir davetiye ve 700 ile 1000 dolar civarında nakit). Prag'da örgütlenen mülteci tacirleri burada karşıladıkları mülteci adaylarını birkaç saatlik kara yolculuğu sonunda Almanya'ya sokuyorlardı. Başvuruları PKK'nın ilişkide olduğu avukatlık büroları tarafından yapılan, barınma ve yiyecek sorunları çözülen bu mülteciler her şeylerini borçlu oldukları örgüte yardım için artık hazırlardı. (Gürses, 2003: 93-94)

Avrupa başkentlerindeki siyasi örgütlenmelerinde başarılı faaliyetler yürüten PKK temsilcileri, on binlerce Kürt mültecinin bağlı oldukları Kürt derneklerine aidat vermeleriyle de mali sorunlarını önemli bir ölçüde çözmüştür. Yurt dışındaki Kürt dernekleriyle ilişkili olmak, bir Kürt'ün mülteci olabilmesinin ve başvurusunun kabul edilebilmesinin en önemli koşullarından biridir. Bu dernekler, Kürt mültecilerin avukatlık, barınma vs. sorunlarıyla ilgilenmektedirler. Londra, Paris veya Berlin'de olsun mülteci avukatları hemen hemen bellidir ve buralardaki Kürt örgütleriyle, özellikle PKK ile, yakın ilişkileri vardır. Tabii ki, bu avukatlık büroları yaptıkları işlerden önemli oranda bir gelir elde etmektedirler ve bu gelirden mahrum kalmak istemezler. Kuzey Londra'da daha önce Kıbrıslı Türklerin düğün vs. toplantılarını yaptıkları yer olan ve 1980 sonrası Türkiyeli solcu mültecilerce ele geçirilen Halk Evi, Türkiyeli solcu mültecilerin buradan uzaklaştırılmasıyla PKK'nın bir karargahı haline getirilmiştir. PKK hareketinin önemli isimleri, burada verdikleri seminerlerde Kürt mültecilerle yüz yüze gelmekte ve hareketin başarılarını anlatmakta, yüz yüze propaganda imkanı bulabilmektedirler. (Gürses, 2003: 95)

PKK'nın elinde ayrıca uyuşturucu ticaretinde de kullanabileceği büyük bir insan kaynağı mevcuttur. Türkiye ve Güney Kıbrıs üzerinden yapılan uyuşturucu ticaretinin yanı sıra, özellikle 1991 yılından itibaren Kafkasya üzerinden gelen ve güney Rusya'daki turistik bir liman olan Soçi'den yüklenen uyuşturucu Ukrayna'nın Odesa limanına ve oradan Beyaz Rusya üzerinden Almanya'ya sokuluyordu. Uyuşturucunun finansmanı ise Kıbrıs, Türkiye, Rusya ve Avrupa'nın önemli başkentlerindeki büyük zenginler yapıyorlar ve yüz milyarlarca dolar olduğu ileri sürülen bu pazardan önemli miktarlarda nakit elde edebiliyorlar. Her iş adamı havuz'a koyduğu paranın yanında, kendi ülkesindeki geçişleri organize etmekle de sorumluydu. Uyuşturucu işiyle uzun zamandan beri uğraşan Türkiyeli birçok uyuşturucu kaçakçısı, işlerini Avrupa piyasalarına ucuz mal süren PKK ya kaptırmaktan şikayet etmektedirler. (Gürses, 2003: 95-96)

En önemli uyuşturucu dağıtım merkezlerinden biri olan Berlin Hali'ndeki uyuşturucu kontrolü PKK taraftarlarının veya onlarla işbirliği yapanların eline geçmişti. Dağıtımda ise fazla bir sorun yaşanmamaktaydı. Özellikle öğrencilerin sırt çantalarına yerleştirilen küçük paketler okulların dersliklerine kadar ulaşabilmekteydi. Almanya'nın bir NATO ülkesi başkentindeki büyükelçilik istihbarat şefi ise PKK, Dev-Sol gibi örgütlerin üst kademelerine ulaşmanın zaman alsa da başarılı olduğunu fakat uyuşturucunun dağıtımında genç amatörlerin kullanıldığını ve bu yüzden Alman güvenlik birimlerinin bunların takibinde zorluklarla karşılaştıklarını ifade etmiştir. Ayrıca yine bu istihbarat şefi Almanya'daki PKK eylemleri konusunda ise; daha önceleri bunların eylemlerinden rahatsızlık duymadıklarını fakat artık Alman halkının huzurunu bozduklarını ve bu yüzden siyasilerin. Alman kamuoyunun baskısı nedeniyle bu eylemlere karşı ciddi tedbirler alma zorunluluğu duyduklarını belirtmiştir. (Gürses, 2003: 96)

18.2 Meksikalı uyuşturucu kartelleri

Şu anda küçük, ama giderek de büyüyen bir bağımlı nüfusunun bulunduğu Meksika, bölgedeki eroinin büyük bölümü için merkez niteliği taşır. Yasaların iyi bir şekilde uygulanmasına ve ürünlerin yok edilmesine karşın bu böyledir. Ne var ki, ürün imhası sonucunda haşhaş ekiminin büyük bölümü, Sierra Madre dağlarının dışına, ülkenin güneybatı kesimine taşınmıştır ki, hava koşulları ve yeni ekim yöntemleri sayesinde burada yılda bir kereden fazla ürün almak mümkündür.

Meksika'da üretilen eroinin büyük bölümü "kara katran" denilen cinstir; yani çabuk ve kolay yapılır, hasat yapan çiftçilerle birlikte taşınabilen küçük, seyyar laboratuvarlarda doğrudan ham afyondan üretilir. Ürün, birkaç gün içinde ABD'ye doğru yola çıkmış olur. Bu tür eroin genellikle enjeksiyonla kullanılır ve zift kadar kıvamlı, kömür kadar serttir. Genellikle "parça" denilen Meksika ons'u ile (25 gram) satılır. Bir de "Meksika kahvesi" veya "kulampara" diye adlandırılan kahverengi bir toz halinde olanı vardır. (Booth, 1996: 278-279)

Son on yılda Meksika, ABD'ye uyuşturucu sokulan başlıca giriş noktası olmuştur. Kaçakçılık Meksika'ya yılda 30 milyar dolar döviz kazandırır. Bu işin üst düzey yetkililerin yardımı olmadan yapılamayacağı ortadadır. Yolsuzluklar, sık sık kaçakçılıkla suçlanan yerel polis kuvvetlerinden hükümetin en yüksek kademelerine kadar yayılmıştır. Uyuşturucu kaçakçıları ile üst düzey hükümet görevlilerinin suç ortaklığı ettiğine dair iddialar bütün ülkeyi sarmaktadır. Bu suçlamalarda ve onlara eşlik eden skandallarda paradan daha fazlası söz konusu olabilir. Çünkü önde gelen kişilerin öldürüldüğü birkaç cinayetin uyuşturucuyla bağlantılı olduğu öne sürülmektedir. Washington'un 1994'te Meksika'ya, bu duruma çare bulunması koşuluyla sağladığı 20 milyar dolarlık yardım paketi, uyuşturucuyla mücadele konusunda iki ülke arasında işbirliğini başlatmıştır. (Booth 1996: 279)

Meksika'daki uyuşturucu şebekeleri, uyuşturucu baronları ile aileleri arasında Meksika federasyonu adıyla bilinen gevşek yapılı bir örgütlenme şeklindedir. Daha önce görece küçük ve ilkel olan bu şebekeler, 1990'dan beri Meksika uyuşturucu ticaretini Kolombiya ile rekabet edebilecek duruma getirmiştir. Federasyonun Kolombiya'daki kartellerle ilişkisi vardır; sık sık onlardan mal alır, ABD sınırının ötesine taşırlar. Bu uzun sınır boyunca Meksikalıların yürüttüğü kaçakçılık, bazen daha iyi bir yaşam umuduyla ABD'ye giren binlerce kaçak göçmenin vücudu ve giysileri üzerinde taşınır. Bu kaçakçılara, yaptıkları işin karşılığı nakit olarak veya ABD'de çalışma ve oturma izni sağlayarak ödenmektedir. (Booth, 1996: 279)

Yine de günümüzde en yaygın kaçakçılık aracı motorlu taşıtlardır. Meksikalılar genellikle çok kaba yöntemler kullanır. Örneğin otomobilin bagajına doldurmakla yetinir ve başarı için sürat ile gözü karalığa güvenirler. Bir diğer yöntem de şöyledir; Sınır karakollarına aynı anda sekiz, on araç gönderilip gümrük görevlileri şaşırtılır ve bir araçtan fazlasını aramayacakları hesap edilir. Bu sorun öyle boyutlara varmıştır ki, DEA'nın Meksika sınırları yakınındaki El Paso'da ayrı

bir bürosu vardır; burada görevli ajanlar birbirlerine "sınır faresi" der. istihbarat konusunda işbirliği yapar, Meksika'dan gelen US Interstate 25 otoyolunun başladığı noktada sınırı sürekli gözetim altında tutarlar. Buraya polisler kendi aralarında "Eroin Yolu" adını takmıştır, çünkü uyuşturucu sevkiyatında kullanılan başlıca karayoludur. New Mexico eyaletinin Aibuquerque kentinde bu yol, Los Angeles' tan Kuzey Carolina'ya giden US Interstate 40 ile birleşir. Birer kolu Knoxville ile Tennessee'ye ayrılan US 40 da, New York ile Washington'a kadar uzanan US 81 'e katılır. Burası aynı zamanda, Rolling Stones'un meşhur ettiği "Route 66" adlı blues/rock şarkısında sözü edilen eski 66. Karayolu'nun bir bölümünü oluşturmaktadır. Şarkıda, 66. Karayolu üzerinden Kaliforniya'ya yapılan bir yolculuk anlatılırken, çift anlamlı sözlerle uyuşturucu yolculuğuna göndermeler yapılır. (Booth, 1996: 279-280)

Meksika'da 200 e yakın grup eroinle birlikte çeşitli başka uyuşturucuların taşınması ve kaçakçılık işini yapmaktadır. Meksika ordusu gücünün % 25 ini narkotiğe karşı kullanmaktadır. Büyük uyuşturucu baronlarının yakalanmasından sonra ise eroin üretimi ve taşımacılığı azalmış olmakla birlikte daha çok kokaine dönmüştür. (Sağtürk ve Büyükkakın, 1997: 48, 49)

18.3. El Kaide (Afganistan)

Arapça bir kelime olarak El Kaide "temel" anlamına gelmektedir. El Kaide sadece bir grubu isimlendirmek maksadıyla kullanılan bir kelime değil, büyük bir hareketi, o hareketin mücadele felsefe ve metotlarını kabul ederek destekleyen tüm grupların kendilerine yer buldukları bir örgütlenmenin adıdır. El Kaide bu örgütlere maddi, lojistik, eğitim ve ideolojik destek sağlamaktadır. El Kaide'nin asıl amaçlarından birisi de mücahit Müslümanların bir araya getirilerek Müslüman olmayan unsurlarla mücadele etmelerini sağlamaktır. Hatta bu amaçla 1998 yılında "Hıristiyan ve Yahudilere Karşı Cihad Uluslararası Müslüman Cephesi" adında bir hareket başlatılmıştır (Brisard ve Dasquie, 2002, aktaranCinoğlu ve Özeren,2010:351,352)

Usame Bin Ladin El Kaide'yi tek başına yönetmemektedir. Esasen Mısırlı bir hekim olan Ayman El-Zevahiri grubun felsefi arka planının oluşturulup gelişen şartlara göre revize edilmesinde kendisine yardımcı olmaktadır. Bu şahıs Enver

Sedat'ın 1981'deki suikastında parmağı olduğu iddiasıyla 3 yıl Mısır hapislerinde yatmıştır. (Cinoğlu ve Özeren, 2010: 352)

Terör örgütlerinin çoğundan farklı olarak El Kaide'nin sınırlı ve kısa vadede başarılacak hedefleri yoktur. Örneğin PKK veya Hizbullah gibi belirli, daha doğrusu sınırlı hedefleri bulunmamaktadır. Sınırlı ve kısa vadede başarılacak hedeflerinin olması hedeflere belirli ölçülerde ulaşıldıktan sonra örgütlerin meşruluğu konusunda soru işaretleri oluşmasına neden olabilmektedir (Burke, 2004, aktaran Cinoğlu ve Özeren, 2010: 353)

Dünya genelinde yılda yaklaşık olarak 340 ton saf eroin tüketilmekte olup bu da yaklaşık 2600 ton afyona karşılık gelmektedir (Dünya genelinde 1100 ton işlenmemiş afyon tüketimi yapılmaktadır, bu nedenle saf eroinin karşılığı olan 2600 ton ile 1100 tonluk işlenmemiş afyon tüketimi 3700 tonluk toplam afyon tüketimini vermektedir). Eroinin %40 ı (150 ton) Pakistan, %30 u (105 ton) İran, %25 i (100 ton) u ise Orta Asya üzerinden kaçırılmaktadır. (Gürer, 2009)

Afganistan, dünya eroin pazarının %80'i, ham afyon pazarının ise %70'ini karşılamaktadır. UNODC verilerine göre, 2010 yılında yapılan analizlerde dünya afyon pazarı yaklaşık olarak 65,5 milyar dolar olarak hesaplanmıştır. Afyon ve türevlerinin üretimine yönelik olarak bölgesel ve küresel çapta çeşitli değişiklikler yaşansa da küresel afyon tüketimi 2009'dan bu yana değişmemiş ve 3.500-4.500 ton arasında seyretmiştir.(KOM, 2012)

Söz konusu rakamlara bakıldığı zaman neredeyse bir ülkenin güvenlik harcamalarına denk gelecek kadar yüksek oranda gelir elde edilmiştir. Bir orduyu donatabilecek kadar yüksek oranda bir gelir elde eden bu terör örgütü yapacağı eylemler için maddi anlamda bir sorun yaşamayacaktır.

18.4. FARC (Kolombiya Devimci Ordusu)

Kolombiya, Güney Amerika kıtasının Kuzey Batı bölgesinde 1.1 milyon kilometrekare alan üzerine kurulmuştur. Karaipler (1760 kilometre) ve Pasifik Okyanusunun her ikisine de (1448 kilometre) sahili olan tek Güney Amerika ülkesidir. Kolombiya, Latin Amerika coğrafyasında en çok şehirleşme oranına sahip olan ülkedir. Şehirleşme oranı 1938-1973 yılları arasında %30'dan %60'lara kadar çıkmıştır. Kolombiya nüfusu ağırlıklı olarak Roma Katoliklerinden oluşmaktadır. Ülkenin sosyal yapısı da 16.yy İspanya' sından kalma bir anlayışla şekillenmiş,

sosyal tabakalar kesin çizgilerle birbirinden ayrılmak suretiyle sosyal sınıflar net olarak tanımlanmıştır. Kırsal alanda da hiyerarşik bir yapı vardır ve statü değiştirmek oldukça zordur. Kısacası ülkenin sömürge geçmişi, günümüzdeki sosyal tabakalaşmayı ve dolayısıyla da güvenlik sorunlarının temelini oluşturan etkenlerden biridir. (Köseli ve Yaşar,2010:379)

Kolombiya'da ilk eroin laboratuvarı 1992'de kuruldu. Burada yüksek miktarda eroin üretilmiyordu ama, Asya'dan gelen eroin kimyacıları tarafından eğitim sağlanmıştı. Kolombiya'da eroin üretimi artık artmaktadır ve dünya pazarlarında adını duyurmaya başlamıştır. Kolombiya'da faaliyet gösteren 3000 kadar bağımsız kaçakçı grubu bulunduğu tahmin edilmektedir. Bu kaçakçıların birçoğu, geçmişte kokain işi yapmış olan kişilerdir ve giderek Cali ile daha düşük bir oranda olmakla birlikte Medellin kartelleri tarafından finanse edilip örgütlenmekte veya onlara katılmaktadır. Bu karteller, şöhretlerini kokainle yapmış oldukları halde şimdi daha karlı eroin işine soyunan uyuşturucu baronlarının bir araya gelmesiyle oluşmuştur. (Booth, 1996: 277)

Medellin kentinde üslenen ve Kolombiya polisi tarafından öldürüldüğü 1993 yılı Aralık ayına kadar Pablo Escobar tarafından yönetilen kartel düşüşe geçmiştir. Ancak Escobar'ın örgütünden çok daha güçlü ve zengin olan Cali kartelinin yükselişi devam etmektedir. 1995 yılında yakalanan Gilberto ve Miguel Rodriguez Orejuela kardeşlerin yönetimindeki Cali karteli çok sayıda yargıç, polis, asker ve politikacıyı istihdam etmiş durumdadır. İktidardaki Liberal Parti'nin bazı üyeleri, seçim kampanyalarını Cali kartelinden aldıkları parayla finanse ettikleri iddiasından ötürü 1994'te ağır eleştirilere uğramıştı. Ayrıca hükümetin, Mart 1995'te uyuşturucuyla mücadele eden ülkeler listesinde Kolombiya'ya koşula bağlı olarak yer veren ABD'yi yatıştırma amacıyla, uyuşturucu baronlarını danışıklı dövüş şeklinde yakaladığı iddia ediliyordu. Bazı uyuşturucu baronları, salıverildiklerinde servetlerini geri almaları koşuluyla kısa süreli hapis cezalarını kabul edeceklerini duyurmuşlardı zaten. Gilberto Rodriguez Orejuela da aynı şekilde, hüküm giyecek olursa dokuz yıldan fazla yatmayacaktır. Dünyadaki kokainin % 80'i Cali kartelinin denetimindedir ve bu kartelin Amerikan Mafyası ve diğer suç örgütleriyle sağlam bağları vardır. Cali karteli içinde bir grup, çok büyük afyon çiftliklerine sahiptir. Güney Amerika eroini ABD pazarının büyük bir bölümünü ele geçirmeye başlamıştır. Eroin, zaten kurulmuş olan kokain kaçakçılık ve dağıtım ağları yoluyla

satılacak ve Kolombiya dünyanın en önemli eroin kaynaklarından biri durumuna gelecektir. (Booth, 1996: 277-278)

Kolombiyalı kaçakçılar, çok ciddi bir rekabetin söz konusu olduğu bu pazarda sürekli bir alıcı kitlesi oluşturmaya çalıştıklarından, böyle yüksek bir saflık derecesini tutturmak zorundadır. Pazarda kendilerini kabul ettirmek için çok çeşitli taktikler uyguladıkları bilinir. Örneğin, potansiyel dağıtıcılara bedava numune verme, kokain satıcısı olarak bilinen kişilere eroin de alıp satmaları koşuluyla kokain sağlamaya devam etme, bazı şehirlerde fiyat düşürme gibi. (Booth, 1996: 280-281)

Marksist-Leninist terör örgütleriyle mücadelede en zor dönemleri yaşamış olan Kolombiya'nın başta Kolombiya Devrimci Ordusu FARC olmak üzere Ulusal Kurtuluş Ordusu-ELN ve diğer terör gruplarıyla mücadelesi yıllardır devam etmektedir. Ancak Kolombiya açısından önemli olan bir diğer nokta da ülkedeki terör sorununun uyuşturucu ticareti ile ilintili olmasıdır. Terör ve uyuşturucu sorunu, Kolombiya'yı istikrarsız bir ülke haline getirirken dış müdahalelere daha açık hale getirmiştir. Tüm dünyada dolaşan kokainin %80'inin Kolombiya'da üretildiği ve üretilen kokainin satıldığı en büyük marketin de ABD olması, Kolombiya'nın terör ve uyuşturucu kartelleriyle mücadelesinde hem parasal hem de donanım açısından ABD tarafından desteklemesine neden olmuştur. (Köseli ve Yaşar, 2010: 377)

Uyuşturucu üretimi ve ticareti gibi hem çok gelir getiren hem de yürütülmesi büyük organizasyonlar gerektiren suçla terör sorunu birleştiğinde, terörle mücadele daha da zorlaşmaktadır. Bu duruma en iyi örnek hiç şüphesiz ki Kolombiya'dır. Kolombiya, uzun yıllar terörle mücadele eden bir ülke olmanın yanında dünya kokain üretiminin büyük bir kısmının yapıldığı bir ülkedir. Dolayısıyla hem uyuşturucu kartelleri, hem de doğrudan ve dolaylı olarak bu sektörü faaliyetlerini finanse etmek üzere kullanan terör örgütleri, Kolombiya'nın güvenlik sorununun temelini oluşturmaktadır. (Köseli ve Yaşar, 2010: 378)

1974-1982 yılları arasında kırsaldan kente göçün yoğun olması başta olmak üzere değişen şartların etkisiyle insanların beklentileri ile politikacıların planları arasında büyük bir boşluk ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte siyasilere güven azalmış, uyuşturucuyla beslenen yeraltı örgütleri ortaya çıkmış, yaşanan istikrarsızlık, hükümetlerin sosyal ve ekonomik alandaki programlarını uygulayamamalarına neden olmuştur. (Hanratty ve Meditz, 1990, aktaran Köseli ve Yaşar, 2010: 380)

Kolombiya, resmi kurumlarının yetersizliği, yolsuzluk ve aşırı bürokrasisi ile ünlü bir ülkedir. Suç oldukça yaygındır ve suçun önünü alma konusunda güvenlik güçlerinin başarılı olduğunu söylemek oldukça güçtür. Sadece 2002 yılında resmi olarak kaydedilebilen cinayet sayısı 28.837'dir.(Köseli ve Yaşar,2010:380-381)

Ülkede uyuşturucunun bazı kesimler için önemli bir gelir kaynağı olması, Kolombiya'yı, bir yandan uyuşturucu ticareti yapan organize kartellerin, diğer yandan da uyuşturucuyu en önemli gelir kaynağı olarak kullanan terör örgütlerinin araştırma sıkıştırmıştır (Alexander,2005). ABD, Kolombiya'nın özellikle uyuşturucu kartelleri ile mücadelesine destek olmak amacıyla "Kolombiya Planı" olarak adlandırdığı planı yürürlüğe koymuştur. 2001 yılında devreye giren planın uygulanmasıyla birlikte ise gerek ülke içinde gerekse ülke dışında, bu planın iç savaşa ve ABD tarafından Kolombiya'nın istilasına neden olabileceği yorumları yapılmıştır.(Köseli ve Yaşar,2010:381)

Kolombiya tarihsel süreçten kaynaklanan güvenlik sorunları ve iç istikrarsızlıklarının yanında temel olarak iki sorunla başa çıkma konusunda zorlanmaktadır; bunlar uyuşturucu kartelleri ve terör örgütleridir. Kolombiya'nın geniş, sert coğrafi yapısı ve seyrek nüfus dağılımı uyuşturucu üretimi için denetimden uzak eşsiz bir ortam oluşturmuştur. Tüm dünyada dolaşan kokainin %80'i Kolombiya'da üretilmektedir. (Köseli ve Yaşar, 2010:381)

Uyuşturucunun önemli bir gelir kaynağı olması uyuşturucudan zengin olanların sayısının ve bu kişilerin servetinin artmasına bu da ülkedeki iç politikada yolsuzluğun artmasına neden olmuştur. Ayrıca terör dışındaki uyuşturucu bağlantılı şiddet olaylarında da artış görülmeye başlamıştır. Bunun temel nedenlerinden birisi de uyuşturucu satıcılarının kendileri hakkında soruşturma yürüten kamu görevlilerine karşı düzenledikleri ya da azmettirdikleri silahlı saldırılardır. Nitekim dünyada narkoterör olarak ifade edilen kavramın en iyi anlamlandırıldığı yer de Kolombiya'dır. Zira uyuşturucu bağlantılı terör eylemleri yanında yine uyuşturucu ile bağlantılı siyasal olmayan şiddet olaylarının oranı bu ülkede o kadar yüksektir ki narkoterör kavramı bu olaylar için de kullanılabilir. (Köseli ve Yaşar,2010:381-382)

Uyuşturucu bağlantılı şiddet olaylarının boyutunu anlamak için 1990 yılındaki başkanlık seçim kampanyasına bakmak yeterli olacaktır. Zira bu yıl içinde üç başkan adayı öldürülmüş ve diğer adaylara karşı da suikast teşebbüsünde

bulunulmuştur. Yapılan seçimde Cesar Gaviria Kolombiya devlet başkanı seçilmiş ancak uyuşturucu kartelleri tarafından 1993 yılında öldürülmüştür. Bu yıldan itibaren de uyuşturucu lortları terör örgütlerinin yerini almış ve politik ve sosyal düzene karşı en büyük tehdit haline gelmişlerdir. (Köseli ve Yaşar, 2010: 382)

Ülkede aşırı sol unsurlara mensup terör örgütleri ve uyuşturucu tacirlerinin ortaya koydukları şiddet olayları nedeniyle politik ve sosyal yapı tehlikeye girmiştir. Bu durumun ortaya çıkmasındaki en önemli sebep ise çok büyük bir servete sahip olan uyuşturucu kartellerinin ülkedeki egemenliğidir. Uyuşturucu ticaretinin bir diğer önemli etkisi ise terör örgütlerinde görülmüştür. (Köseli ve Yaşar,2010:382)

Terörle mücadele eden birimler için önemli olan halk desteği de azalmıştır. Bununla birlikte kurumlar arasında işbirliği azalmış, asker ve polis zaten kısıtlı olan kaynakları, kendi personelinin ve tesislerinin güvenliklerini sağlayabilmek için harcamıştır (Alexander, 2005, aktaran Köseli ve Yaşar,2010:383)

Güvenlik birimlerinin terör örgütlerine yönelik uygulamalarında insan hakları ihlalleri, örgütle mücadele adı altında ordunun yetersiz kaldığı durumlarda paramiliter grupların kullanılması ve bu silahlı grupların karıştığı sivil katliamları, hükümetleri halkın gözünde adalet ve güvenliği sağlayan değil şiddetin bizzat sorumlusu olmak gibi bir konuma itmiştir (Kovaleski 2000, Miro, 2.003). Bu da terör örgütlerinin eleman kazanmasına neden olmuştur. (Köseli ve Yaşar,2010:383)

Terör sorunu çerçevesinde Kolombiya'da çok sayıda örgüt yer almakla birlikte ülkede 3 büyük sol terör örgütünün etkisi görülmektedir. Bunlar; FARC (Fuerzas Armadas Revolucionarias, Kolombiya Devrimci Ordusu), Ulusal Özgürlük Ordusu (National Liberation Army-ELN) ve Popüler Özgürlük Ordusu (Ejercito Popular de Liberación EPL)'dur. 1996-1998 yılları arasında FARC ve ELN grupları güçlenerek ülke genelinde etkin oldukları bölgeleri genişletmiş ve buralarda orduyu sindirmişlerdir,(Köseli ve Yaşar, 2010: 384)

Kolombiya'daki en eski, en büyük ve en iyi teçhizatlara sahip terör örgütü olarak bilinen Kolombiya Devrimci Ordusu-FARC, 1964 yılında Kolombiya Komünist Partisi'nin askeri kanadı olarak kurulmuştur (Franco, 2000). FARC'ın temel ideolojisi, Marksist-Leninist temelli bir rejim kurmaktır. Örgüt bir sekreteryaya tarafından yönetilmektedir ve pek çok askeri seksiyonu ile kırsal grupları vardır. Yaklaşık olarak 9.000-12.000 kişi arasında silahlı güce sahip olan grubun çoğu kırsal

alandan olmak üzere halktan da binlerce destekçisi bulunmaktadır. (Köseli ve Yaşar,2010:385)

1920 ve 1930 yıllarda köylü mücadelesiyle başlamıştır. Köylüler ve diğer yerli gruplar kahve yetiştiricilerinin ve arazi sahiplerinin sunduğu zor çalışma şartlarına karşı koymak için bir araya gelerek mücadelelerine başlamışlardır. (Köseli ve Yaşar,2010:385)

Köylü savunma hareketi, köylüleri dışarıdan gelen baskılardan koruyan bir gerilla hareketi olarak kendini göstermiştir. Bu aslında daha sonra FARC oluşturacak silahlı gruplaşmanın da temelini oluşturmuştur. (Köseli ve Yaşar,2010:385)

FARC'ın ideolojik temellerini atan Jacobo Arenas 1982 yılında düzenlenen 7. FARC konferansında FARC'ı halk ordusu olarak adlandırarak örgütsel yapılanmayı da buna göre uyarlamıştır. (Köseli ve Yaşar,2010:387)

Özellikle uluslararası uyuşturucu ticaretine yönelik uluslararası kamuoyunun tepkisi, bu açıdan önemlidir. 1995 ve 1997 yılları arasında FARC, hem silahlı gücünü hem de buna paralel olarak kontrol edebildiği coğrafi alan genişletmiştir. Örgüt, 1999 yılında hükümet yetkilileriyle yapılan görüşmelerde askerden arındırılmış bölgeler adı altında alanlar oluşturulması teklifinde dahi bulunmuştur (Brittain, 2005, aktaran Köseli ve Yaşar,2010:388).

Kolombiya hükümeti her ne kadar bunu örgütle görüşebilme adına bir fırsat olarak kabul etmişse de örgüt ilerleyen dönemde bu alanları koka ekimi ve güvenlik birimlerine saldırmak maksadıyla kullanmıştır. 7 Kasım 1998'de Kolombiya Devlet Başkanı Andres Pastrana tarafından başlatılan barış görüşmeleriyle FARC'a, 42.000 km² askerden arındırılmış alan sağlanmasına rağmen örgüt yine uçak kaçırma, köyve şehirlerde terör eylemleri yapmaya devam etmiştir. 2002 yılında IRA üyesi militanların FARC'a, bomba yapımı konusunda eğitimler verdiğinin ortaya çıkmasıyla 21 Şubat 2001 tarihinde hükümetle FARC arasındaki görüşmeler sona ermiştir (Rabasa ve Chalk, 2001, aktaran Köseli ve Yaşar,2010:388).

Grubun gelir kaynakları arasında adam kaçırma ve haraç alma gibi eylemler bulunsa da ana gelir kaynağı hiç şüphesiz kokain üretimi ve ticaretinden elde edilen gelirlerdir. (Köseli ve Yaşar,2010:388)

FARC bir zamanlar adam kaçırmaktan milyonlarca dolar gelir elde ederdi.2002'de 2 binden fazla kişiyi rehin almakla suçlanan örgüt, 2012 yılında ise 77 kişinin kaçırılmasından sorumlu tutuldu. Dolayısıyla örgütü adam kaçırmaya son

verme maddi olmaktan çok, siyasi açıdan etkileyecektir. Belki uyuşturucu yetiştirilmeyen, kokain kaçakçılığı yollarının üzerinde bulunmayan bazı gerilla birlikleri etkilenebilir. Ancak isyancılar fidyeden kaybettikleri geliri, artık ikinci gelir kaynakları haline gelen haraç toplama ile telafi edecektir.(McDermott,2013)

1990 yılında örgütün fikir babası Jacobo Arenas'ın ölmesiyle birlikte yerine geçen lider kadro, örgütün o zamana kadar uyuşturucudan sadece vergi adı altında parasal destek sağlama stratejisini değiştirerek illegal uyuşturucu ticaretinde aktif rol almaya başlamışlardır. Uyuşturucu kaçakçılığı yapan uyuşturucu kartellerinden vergilendirme adı altında haraç toplayan örgüt, 1990 yılından itibaren bizzat koka bitkisi yetiştiren çiftçiler ile uyuşturucu üreten laboratuvarlar arasında aracı haline gelmiştir. FARC aynı zamanda ABD'ye sınır olan ülkelerdeki uyuşturucu kartelleri ile de işbirliği içindedir (Miro, 2003). Son yıllarda FARC'ın uyuşturucudan aldığı pay arttıkça örgütte meydana gelen değişiklikler de oldukça büyük boyutlara ulaşmış ve örgütün gelir kaynakları artarken etki alanı da genişlemiştir. Bunun yanında Bolivya ve Peru hükümetlerinin uyuşturucuya karşı başarılı mücadeleleri, uyuşturucu üretiminde kullanılan koka bitkisinin ekim alanları için FARC kontrolündeki bölgeleri daha cazip hale getirmiştir. (Köseli ve Yaşar,2010:388, 389)

1990'larda başlayan uyuşturucu karteli ile Rus mafyası arasındaki işbirliği, farklı bir boyut kazanarak FARC ve Rus mafyası işbirliğine dönüşmüştür. Örgütün kullandığı silahların pek çoğu Rusya'dan gelmekte ve omuzdan ateşlenen füzelerden, askeri helikopterlere, karadan havaya roketlere kadar her çeşit silah örgüt tarafından temin edilebilmektedir (Cilluffo, 2005, aktaran Köseli ve Yaşar,2010:389)

Uyuşturucu ile bağlantılı yolsuzluklar terörle mücadele eden birimleri etkisizleştirmekte ve halkın bu kuramlara olan güvenini sarsmaktadır. (Köseli ve Yaşar, 2010: 401)

Kolombiya'da terör örgütleri ve diğer uyuşturucu kartellerinin adam kaçırmaya eylemlerine sıklıkla başvurmaları nedeniyle bu olaylara müdahale etmek üzere adam kaçırmalara müdahalede özel timler oluşturulmuştur. (Köseli ve Yaşar, 2010: 401)

Ülkede terörle mücadele alanında birçok yasal düzenleme yapılmıştır. Özellikle terörle mücadele ya da uyuşturucu ile bağlantılı adam kaçırmaları önlemek üzere yapılan bazı yasal düzenlemeler kamuoyunda eleştirilere neden olmuştur. Örneğin kaçırılan şahıslar için istenen fidyelerin ödenmesi bir düzenleme ile kanunsuz sayılmıştır. Ancak düzenlemenin kaçırma olaylarını azaltmaktan çok

kaçırma olaylarının polise bildirilme oranlarını düşüreceği ve mağdur olan, halkın mağduriyetini ise daha da arttıracığına ilişkin kamuoyunda ağır eleştiriler dile getirilmiştir. (Alexander, 2005, aktaran Köseli ve Yaşar, 2010: 402)

Kolombiya, ABD'nin maddi yardım alabilmek için Marksist gruplar, illegal silahlı gruplar ve değişik suç örgütleriyle mücadelede ABD'nin belirlediği politikalar paralelinde hareket etmeyi tercih etmiştir. ABD, Kongreden 1,3 milyar bütçe ile geçirdiği Kolombiya Planı ile uyuşturucu ile etkili bir mücadelenin yaranda FARC, ELN gibi terörist gruplarla da etkili bir mücadeleyi amaçlamıştır (Alexander, 2005, aktaran Köseli ve Yaşar, 2010: 404)

Kamuoyunda ABD'nin verdiği yardımla birlikte uyuşturucu ve aynı zamanda FARC ve ELN gibi terörist gruplarla mücadelesine karşı çıkanlar da olmuştur. Özellikle ABD'ye çok güvenerek tüm politikaların bu doğrultuda geliştirilmesi, ülkenin egemenliğinin ihlal edilmesi olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca bu politikaların FARC ya da diğer terör örgütlerinden ziyade uyuşturucu kartellerine yoğunlaştığı bunun ise asıl sorundan uzaklaşma olduğu sıklıkla dile getirilmiştir (Zackrisson, 2005). Hükümetin terörle mücadelede aşırı güç kullanımı çoğu zaman terör örgütüne zarar vermektense ziyade halkı mağdur etmiştir. Bu durum örgütlerin taban kazanmasına katkı sağlarken devletle halkın arasını daha da açmıştır. Adeta halkta, devletin teröristleri değil kendilerini cezalandırdığı şeklinde bir düşünce oluşmuştur. (Köseli ve Yaşar, 2010: 404)

ABD'nin Kolombiya politikasının merkezini, uyuşturucu üretiminin ve satılmasının kısıtlanması, demokrasi ve ekonomik gelişimin desteklenmesi oluşturmaktadır (Veillette, 2005). İnsan hakları, yasadışı koka ekim bölgelerinin havadan uçakla yok edilmesi, Kolombiya'ya geri dönecek olan Kolombiyalılar için koruma sağlanması, ABD esirleri konusu ve Kolombiya hükümetine uyuşturucu ile mücadele için mali destek sağlamak gibi konularda ABD ile Kolombiya arasında işbirliği yoğun olarak devam etmektedir (Veillette, 2005, aktaran Köseli ve Yaşar, 2010: 405)

Kolombiya'nın tarihinde demokratik sisteme geçme çabaları ve iç çatışmalar öne çıkan iki unsurdur. Ülkeye yönelik önemli bir dış tehdit olmaması, iç güvenlikte de bir sorun olmaması gerektiği izlenimi vermektedir. Ama aslında realite bundan çok daha farklıdır. Özellikle son 25 yıldır ülke, içinden çıkılmaz güvenlik

sorunlarıyla boğuşmakta, halkın devlete olan güvenini sarsan köklü sorunlar daha da çözülmez hale gelmektedir. (Köseli ve Yaşar, 2010: 405-406)

Yaşanan çatışmaların temelinde ülkenin kurulma sürecinde ve sonrasında yaşanan çatışmalar yer almaktadır ki bu çatışmaların odağında ise gelir dağılımındaki eşitsizlik ve güç dağılımındaki mücadeleler yer almaktadır. (Köseli ve Yaşar, 2010: 406)

Her seçim döneminde adaylar güvenlik sorununu seçim kampanyalarının merkezine oturturken seçilen devlet başkanlarının çok da fazla bir ilerleme kaydedemedikleri görülmektedir. Bu istikrarsızlığın arkasında hiç şüphesiz uyuşturucu ve uyuşturucu üretimi ve satışıyla bağlantılı terör örgütleri ve organize suç örgütleri yer almaktadır. (Köseli ve Yaşar, 2010: 406)

Büyük uyuşturucu kartellerinin alan kazalırna mücadeleleri yanında terör örgütlerinin de uyuşturucudan elde edilen gelirden pay alma çabaları, Kolombiya'nın terörle mücadelesini daha da zorlaştırmaktadır. Başta FARC olmak üzere terör örgütleri ülkenin büyük bir bölümünde etkili olmuşlar ve belirli dönemlerde neredeyse meşru devlet otoritesiyle eşit şartlarda masaya oturma durumuna gelmişlerdir. Aslında terör örgütlerinin halktan bu kadar destek görmesinin temelinde hiç şüphesiz devletin mücadelede yanlış strateji ve yöntemleri yer almaktadır. Terörle mücadelenin uzun yıllar sadece bir güvenlik konusu olarak görülmesi, sorunun temel nedenleri arasında yer alan gelir dağılımındaki eşitsizlikler ve diğer sosyal ve kültürel konuların göz ardı edilmesi, terör örgütlerinin alan kazanmasına ve devletin ise alan kaybetmesine neden olmuştur. (Köseli ve Yaşar, 2010: 406)

Bunun yanında sürekli şiddete maruz kalan insanların, kendilerini koruma refleksi ile şiddete başvurmaları ve bu yöndeki oluşum çabalarını meşru görmeleri, sorunu daha da karmaşık hale getirmiştir. Tarih boyunca hükümetler şiddetin önünü alabilmek amacıyla pek çok çözüm yolu geliştirmiştir. Terör olaylarının önlenmesini amaçlayan uluslararası anlaşmalara imza konulması, köy koruculuğu sisteminin oluşturulması, sınır ötesi operasyonların yapılması, ABD'nin belirlediği bazı politikaların izlenmesi, silahlı kuvvetlerin, polis birimlerinin ve istihbarat birimlerinin yeniden yapılandırılarak işlerliklerinin artırılması gibi uygulamalar Kolombiya'nın terör sorununu çözmeye yönelik attığı adımlardandır. (Köseli ve Yaşar, 2010: 407)

Ancak uygulamalar beklenen neticeleri verememiştir. Bunun arkasında ise yine ülkenin içerisinde bulunduğu yolsuzluk, demokrasinin tam olarak yerleşmemiş olması, ABD gibi ülkelerin etkisine açık olma gibi pek çok sorun yatmaktadır. (Köseli ve Yaşar, 2010: 407)

Şimdi bütün kartları elinde bulunduran hükümet ise barış masasına hemen oturmayı birkaç sebepten istemiyor. Birincisi, FARC'ın 1980 ve 1990'lardaki diyalog süreçlerini askeri ve siyasi anlamda kuvvetlenmek için kullanmış olması.İkincisi, görüşmeler için isyancıların da kabul edeceği bir hukuki çerçevenin var olmaması.1991'de pazarlığa oturan son isyancılar, silahlarını teslim edince tam affa uğramıştı.Şimdi ise uluslararası hukuk, insanlığa karşı suç işleyenlere af çıkarılmasını engelliyor.FARC ayrıca yasadışı sağ milis grup Birleşik Kolombiya Savunma Güçleri'nin 2003-2006 yıllarında hükümete teslim olması sonrasında yaşananları da unutmayacaktır. Bu grubun liderlerinden çoğu, uyuşturucu kaçakçılığından yargılanmak üzere ABD'ye iade edilmişti. (Mc Dermott,2013)

Devlet Başkanı Andres Pastrana döneminde (1999 yılı), bu barış görüşmelerine başladığında dezavantajlı konumdaydı. Ülke topraklarının üçte birini kontrol eden isyancılar büyük askeri üsleri yok edecek, eyalet başkentini ele geçirecek ve ordunun en iyi askerlerini pusuya düşürecek güçteydi.FARC'ı masaya oturmaya ikna etmek için Pastrana gerillaların serbestçe kullanabileceği, 42 bin kilometrekarelik bir güvenli bölge vermek zorunda kalmıştı.Bu bölge 1999-2002 döneminde gerillaların askeri komuta merkezi ve uyuşturucu kaçakçılığı faaliyetlerinin kalbi oldu. Bu sayede FARC yabancı örgütlerden eğitim alabildi, Meksikalı uyuşturucu kartelleri ile bağlantılar kurdu.2012 yılına gelindiğinde ise ortada bambaşka bir tablo var. Kolombiya ordusu son yıllarda örgütün lider kadrosuna ciddi kayıplar verdirdi.Örgüt stratejik olarak yenilgiye uğradı, devleti yıkma amaçları hayal oldu. (McDermott,2013)

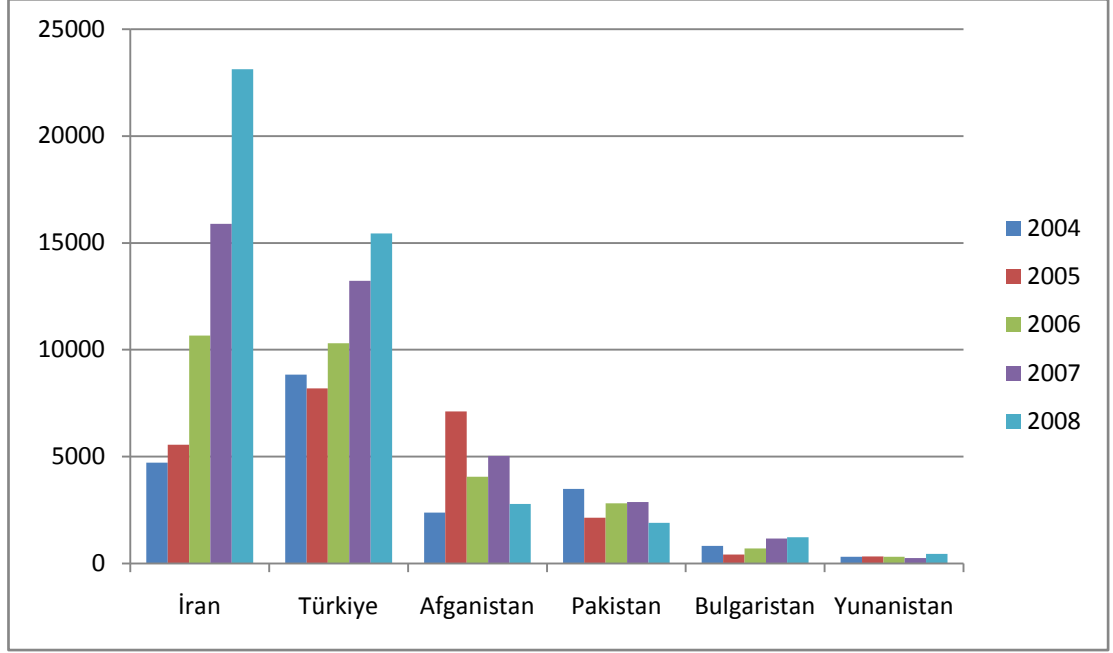
2013 yılına gelindiğinde Güney Amerika ülkesi Kolombiya'da 50 yıldır devam eden çatışmaları bitirmek üzere müzakere masasına oturan hükümet ile Marksist örgüt FARC (Kolombiya Devrimci Silahlı Güçleri), kritik toprak reformu konusunda uzlaşmaya vardı. Tarafların bir araya geldiği dokuzuncu zirvenin sonucunda Küba'nın başkenti Havana'da önceki gün varılan uzlaşma, ülkede yarım asırdır devam eden çatışmaların bitmesi için önemli bir adım olarak görülüyor. Görüşmenin ardından yayımlanan ortak bildiride, *"Bu uzlaşma, kırsal kesimlerde*

radikal bir değişimin başlangıcı olacak.” ifadesi kullanıldı. Varılan anlaşmaya göre hükümet, ülkenin kırsal kesimindeki sosyal ve ekonomik adaletsizliğe çare olması için altyapı hizmetlerini geliştirmeyi ve mülkiyet haklarıyla ilgili iyileştirme yapmayı kabul etti. Görüşmelerde hükümeti temsil eden Humberto de la Calle, müzakere sürecinin devam ettiğini hatırlatarak, bütün uzlaşmazlıklar çözülene kadar verilen hiçbir sözün nihai olarak geçerli olmadığı uyarısında bulundu. Örgüt ise nihai anlaşmadan önce toprak reformundaki belli noktaların yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini ifade etti. FARC ile Kolombiya hükümeti arasında devam eden Latin Amerika'nın en uzun süreli savaşında 100 binden fazla kişi öldü, milyonlarca kişi de yaşadıkları yeri terk etmek zorunda kaldı. Hükümet, iktidarda olduğu 10. yılda FARC'ın iyice zayıflatıldığı bir konjonktürde barış müzakereleri konusunda adım attı. Barışın tesis edilebilmesi durumunda ülkenin atıl kalan imkanlarının ekonomiye kazandırılmasının yanı sıra askerî harcamalardan da ciddi miktarda tasarruf yapılması söz konusu olacak. Bu müzakerelere Küba ve Norveç garantör, Şili ve Venezuela ise gözlemci olarak katıldığı müzakerelerin bir sonraki turu 11 Haziran'da yapılacak. (Zaman, 2013)

19.UYUŞTURUCU MADDE YAKALAMA İSTATİSTİKLERİ

Batı Avrupa pazarına yönelen eroin, Afganistan'dan yola çıkarak, İran, Pakistan ve Türkiye'ye giriş yapar. 2008 yılında bu 4 ülkenin yıllık yakaladığı eroin miktarı dünyada yakalanan eroin miktarının yaklaşık olarak %40'lık bir oranına tekabül etmektedir. Kanun uygulayıcıların bu önemli çabasına rağmen, kaçakçılar yine de son yıllarda bu ülkelerden geçerek Avrupa'da ki uyuşturucu tüketicilere yeteri miktarda eroini götürmeyi başarmaktadırlar. (UNODC World Drug Report, 2010:56, aktaran KOM, 2010).

Grafik.8 Bölgesel Eroin yakalamaları (UNODC World Drug Report 2010, aktaran KOM,2010)

Tablo. 4 Bölgesel Eroin yakalamaları (UNODC World Drug Report 2010, aktaran KOM,2010)

	2004	2005	2006	2007	2008
İran	4715	5554	10665	15899	23129
Türkiye	8844	8195	10312	13228	15447
Afganistan	2388	7112	4053	5038	2782
Pakistan	3487	2144	2819	2873	1900
Bulgaristan	829	416	701	1164	1224
Yunanistan	315	331	312	259	448

İran ve Türkiye’de 2004 ve 2008 yılları arasına bakıldığında da Eroin yakalama oranlarında istikrarlı bir şekilde yakalama oranları artış göstermiştir. İran’da yıllara oranla bakıldığında 2004 yılından 2008 yılına kadar eroin yakalamaları neredeyse 5 katı artış göstermiştir. Her yıl yaklaşık olarak bir kat artmış ve 2008 yılına gelindiğinde eroin yakalamalarında en yüksek yakalama oranıyla birinci olmuştur. Bunda Eroin üretiminin yoğun olarak yapıldığı Afganistan ile komşu olmasının etkili olduğundan bahsedebiliriz.

Yunanistan ve Bulgaristan da eroin yakalamalarında kayda değer bir artış veya azalış görülmemektedir. Buna neden olarak güzergah ülkeleri olan İran ve Türkiye'nin yakalama oranlarının yüksek olmalarından dolayı uyuşturucunun Bulgaristan veya Yunanistan'a ulaşmamış olduğunu söylemenin gerçekçi bir varsayım olmadığını söylemek daha doğru olacaktır. Çünkü yıllık ortalama yakalama oranlarının sevkiyatın tamamına oranının ortalama % 10 olduğu tahmininden yola çıkarsak eğer, geçen % 90 'lık bir orandaki eroin akışı içerisinde bu kadar az yakalamanın olmasını bu noktada uyuşturucuyla mücadelede zaaf olduğunun göstergesi olarak sayabiliriz

Uluslararası raporlardan anlaşıldığı kadarıyla Pakistan ve Afganistan'da eroin imalathanelerinin çok sayıda olmasına rağmen eroin yakalamalarının az olması, bu ülkelerde siyasi istikrarsızlıkların güvenlik politikalarında bir takım sorunlara yol açtığı kanaatini pekiştirmektedir.

Son beş yıl içerisinde operasyon sayısı % 48, şüpheli sayısı ise % 55 artmıştır. 2012 yılında ise bir önceki yıla oranla operasyon sayısında %30, şüpheli sayısında %19 artış söz konusu olmuştur. 2012 yılında Türkiye genelinde 24.599 uyuşturucu operasyonu gerçekleştirilmiştir. Bu operasyonların %85'i kenevir ve türevlerine, %12'si afyon ve türevlerine yöneliktir. Bu süreçte eroin olay sayısında %20, esrar olay sayısında %31 artış söz konusu olmuştur. (KOM, 2012)

2011 yılında Polis bölgesi captagon yakalamaları % 86 oranında azalmış ve 2011 yılında yaklaşık olarak 1 milyon tablete düşmüştür. Yapılan tahkikatlar Türkiye'nin captagon kaçakçıları için riskli bir konuma geldiğini ve captagon üretimi ile kaçakçılığının Ortadoğu ülkelerine kaydığını göstermektedir. (KOM, 2011)

Kokain yakalamalarının 2009 yılından sonra düzenli olarak arttığı görülmektedir. 2007 yılında 113.650 gr olan yakalama miktarı yaklaşık beş kat artarak, 2011 yılında 589 kilografa ulaşmıştır. 2010-2011 yıllarında yapılan kokain operasyonlarının sayısında %57 oranında bir artış yaşanmıştır. 2011 yılında operasyon başı yakalanan ortalama kokain miktarının önemli ölçüde arttığı görülmüştür. Önceki yıllarda kokain genellikle hava kuryelerinde yakalanmasına rağmen, 2011 yılında iki olayda toplam 363 kilogram kokain deniz yolu sevkiyatı sonrasında yakalanmıştır. (KOM, 2011)

Deniz yoluyla yapılan kaçaklıklarda yakalanan uyuşturucu miktarı kara operasyonlarından daha fazladır.

Kokain, 85 milyar dolarlık pazarı olan Güney Amerika menşeli bir uyuşturucudur. (UNODC, 2012:60, aktaran TUBİM, 2012: 147).

Son üç yılda Türkiye’de yakalanan kokain miktarında % 572 oranında bir artış görülmüştür. Yakalanan miktarın artmasında son yıllarda Türkiye’nin hedef ülke olmanın yanı sıra transit olarak kullanılmaya başlamasının da etkisi vardır. (TUBİM, 2012) Türkiye’de deniz yoluyla yapılan kaçakçılıklardaki yakalamaların yüksek miktartlı oluşundan hareketle, Türkiye’nin transit ülke konumunda olduğunu düşünebilmekteyiz.

Bazı eroin organizasyonlarının son yıllarda kokain kaçakçılığı yapmaya başladığı görülmüştür. (KOM, 2011) Bu durum sınır aşan suç örgütlerinin zaman zaman birbirleriyle işbirliği yaparak faaliyet alanlarını genişletme çabasında oldukları yönünde ipucu vermektedir.

Son 5 yıllık süreçte esrar yakalamalarında % 262 artış meydana gelmiştir. 2012 yılında ise yakalamalar, bir önceki yıla göre % 59 artarak 74.605 kilograma ulaşmıştır. 2008-2012 yılları arasında operasyon sayısı % 103, şüpheli sayısı % 78 artmıştır. (KOM, 2012)

Afrika Cumhuriyeti’nden Türkiye’ye uyuşturucu esrar maddesi sokulmaya çalışılması Türkiye’nin esrar konusunda halen tüketici konumunda olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

Esrar yakalamalarına bakıldığında yakalama miktarlarının % 29’unun alınan ihbarlarla yakalandığı görülmektedir. Bu oranın artırılması için toplumun işlenen suça karşı önleyici görev görmesi açısından bilinçlendirilmesi gerekmektedir. % 43’lük oranında risk analizleri ve profillemeye dayalı rakamlar olduğunu görmekteyiz. Bu durumda yapılan yakalamaların %28’lik kısmının güvenlik güçlerinin yaptığı planlı ve projeli çalışmalar sonucunda meydana geldiğini görmekteyiz.

Türkiye’de yakalanan ecstasy miktarı son beş yılda dalgalı bir trend izlemiştir. 2007 ile 2009 yılları arasında %61 oranında daralan ecstasy yakalamaları sonraki iki yıllık dönemde %214 oranında genişlemiştir. Son beş yıl içerisinde KOM birimleri tarafından yapılan operasyonlar ve yakalanan şüphelilerin benzer bir eğilim gösterdiği görülmektedir. 2007-2009 döneminde %76 oranında azalan operasyon sayısı, 2010-2011 döneminde %208’lik artış göstermiştir. Aynı şekilde 2007-2009 döneminde % 78 oranında azalan şüpheli sayısı, sonraki iki yıllık süreçte %234

oranında artmıştır. Bu artışta KOM' un son yıllarda yurtiçi uyuşturucu şebekelerine karşı yürütülen operasyonlara ağırlık vermesinin önemli rolü olduğu değerlendirilmektedir. (KOM, 2011)

Son beş yıl içerisinde yapılan captagon operasyonu sayısı % 530, yakalanan şüpheli sayısı ise % 77 oranında artmıştır. Son yıllarda özellikle sokak operasyonlarında yakalanan captagon miktarında önemli artışlar görülmektedir. (KOM, 2011)

2009 yılından itibaren metamfetamin yakalamaları sürekli yükselen bir grafik çizmiştir. KOM birimleri tarafından 2009-2011 sürecinde yapılan metamfetamin yakalamaları yaklaşık % 100 oranında artmıştır. Aynı süreçte şüpheli sayısı % 157, operasyon sayısı ise % 266 oranında artmıştır. 2011 yılında Jandarma Genel Komutanlığı ve Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü tarafından yapılan yakalamalar eklendiğinde toplam rakam 351 kilografa çıkmaktadır. (KOM, 2011)

Son beş yıl içerisinde yapılan sokak operasyonlarının sayısında %86, bu operasyonlarda yakalan şahıs sayısında ise %93 oranında artış görülmüştür. 2011 yılında KOM birimleri tarafından yapılan sokak operasyonları neticesinde; 3.155 kilogram esrar, 95 kilogram eroin, 1 kilogram afyon, 3 kilogram kokain, 46.207 adet captagon, 165.899 adet ecstasy, 129 gr amfetamin, 397 gr metamfetamin, 1 kilogram bonzai ve 6136 adet kırmızı/yeşil reçeteye tabi tablet yakalanmıştır. KOM Daire Başkanlığı tarafından uluslararası işbirliğine büyük önem verilmekte ve çok sayıda ülke ve kuruluşla operasyonel ve stratejik işbirliği projeleri yürütülmektedir. 2007-2011 yılları arasında 27 farklı ülke ile 107 operasyon gerçekleştirilmiştir. Bu operasyonlar sonucu 585 kişi ile beraber 2,2 ton eroin, 35 kilogram kokain, 110 kilogram esrar, 15 kilogram afyon sakızı, 657.815 taler ecstasy, 14.942.218 tablet captagon, 22.960 lt asetik anhidrit, 217 kilogram amfetamin 19 kilogram metamfetamin, 783 gram bonzai ele geçirilmiştir. (KOM, 2011)

Kontrollü teslimat uygulamaları uluslar arası işbirliğinin en somut olarak yaşandığı platformlardan biridir. 1993-2011 yılları arasında KOM birimleri tarafından toplam 166 kontrollü teslimat operasyonu yapılmıştır. Bu operasyonlardan 96 adedi uluslararası seviyede 19 ülke ile işbirliği içerisinde gerçekleştirilmiştir. Bu operasyonlar neticesinde 3.102 kilogram esrar, 2.650 kilogram eroin, 98 kilogram esrar, 268 kilograbaz morfin, 69 kilogram kokain, 39,5 ton asetik anhidrit, 152.000

adet ecstasy ve 5.612.000 adet captagon ele geçirilmiştir. KOM Daire Başkanlığı terörizmin finansmanına karşı da önemli çalışmalar yürütmektedir. (KOM, 2011)

20. SONUÇ

Uyuşturucu maddelerin insanlık tarihinin bilinen en eski dönemlerinden beri kullanıldığına dair çok sayıda iz, işaret, belge ve delile ulaşılmıştır. Kimi zaman tedavi amacıyla kullanılmış, kimi zaman insanların hastalıklar karşısında insanların acılarını hafifletmek amacıyla, kimi zaman da keyif verici amaçla kullanılmıştır. Ancak ne amaçla kullanılırsa kullanılsın uyuşturucu madde kullanımındaki suiistimal bilerek veya bilmeyerek hem toplumları hem de devletleri uğraştırmıştır.

Uyuşturucunun tedavi amacıyla kullanıldığı dönemlerde bile insanlar kullanım şeklini bilinmeden kullandıkları için sonuçları itibariyle ölmeyecek hastalarda uyuşturucu kullanımı ölümlere neden olmuştur. Yani bir yerde birilerinin hastalığına çare bulmaya çalışırken uyuşturucunun kullanılması o kişilerin ölümüne neden olmuştur.

Narkoterör örgütleri arasında ismi bilinen ve hakkında en çok bilgiye sahip olunan örgüt Selçuklular döneminde varlık gösteren Batınlık ve İsmailiye mezhebinin kurucusu olarak bilinen Hasan Sabbah'ın kurmuş olduğu narkoterör örgütüdür.

Hasan Sabbah'ın kurucusu olduğu ve kendisinin ölümünden sonra bile epey bir zaman varlığı devam eden bu örgüt, günümüzde bile halen bilinen narkoterör örgütlerinin bile en tehlikelisi olarak sayılabilir. Kullandıkları yöntemlerin insanlar arasında korku salacak yöntemler olması ve devlet adamları da dahil gerçekleştirilen suikastlerin en olmadık zamanlarda gerçekleştirilmesi ile bilinen bu örgüt bir devletin yıkılış sürecine girmesinde büyük bir etkiye sahiptir. Bir devlet başkanının öldürülmesi, devletin yönetim kademelerinde bulunan bürokratların suikaste kurban gitmeleri ne kadar tehlikeli bir örgüt olduğu konusunda bir fikir sahibi olmaya yardımcı olmaktadır. Bu ürkütücü tablonun aynısını yüzyıllar sonrasında yine dünya üzerinde aynı tarz yöntemlerle olmasa bile toplu bir şekilde yapılan kıyımlarla görmekteyiz. Kolombiyalı ve Meksikalı uyuşturucu kartelleri toplu olarak adam öldürmekten kaçınmamaktadırlar.

Örnekleri çoğaltmak mümkündür. Uyuşturucudan kazanılan paranın ve uyuşturucu maddelerin kullanılması yoluyla suikast timlerinin oluşturulmasının ülkelerin siyasi ve ekonomik politikalarının değiştirilmesinde araç olarak kullanıldığına şahit olmaktayız. Bu durum sadece günümüz de değil tarihin bazı dönemlerinde de görülmüştür. Tarihin bilinen ilk narkoterör örgütü olan, Hasan

Sabbah'ın kurduğu Haşhaşiler örgütünün, suikast timlerini kullanarak Selçuklu Devleti yöneticilerine suikast gerçekleştirmeleri buna örnek olarak verilmektedir.

Bu olaydan yaklaşık dokuz asır sonra yine bu tarz eylemler yapan bir başka narkoterör örgütü Kolombiya'da ortaya çıkmıştır. Kurucusu Pablo Escobar olan bu örgüt, Adalet Bakanını öldürmüş, içerisinde onlarca masum insanla birlikte kendisini ihbar eden muhbirin de içerisinde bulunduğuna inandığı bir uçağı dahava da bombayla infilak ettirmiştir. Bunun yanında yüzlerce Polis, onlarca hakim, savcı ve bir çok masum insanın ölümüne de yaptırdığı bombalı eylemlerle neden olmuştur.

Pablo Escobar'ın mevcut eylemleri günümüzde narkoteröristlerin ve bu örgütlerin ne kadar tehlikeli oldukları konusunda bir kanaat oluşturmuştur.

Günümüz Meksikalı uyuşturucu kartellerinin hükümete istediklerini yaptırabilmek için ne kadar çok insan katlettikleri ve bu eylemler için gerekli lojistik ve finansal desteği uyuşturucudan kazandıkları bir gerçektir.

Yine El Kaide terör örgütünün finansal kaynağının; bağışlar, şahışların kişisel servetleri olmasının yanında uyuşturucu gelirlerinin yüksek oranda olması, terör faaliyetlerinin devamlılığını sağlamaktadır.

Uyuşturucu kaçakçılarının bilinmeyen yanlarının yanında ayrıca herkes tarafından bilinen bir takım özellikleri vardır. Bunların başında gelen özellikleri; toplumun fakir kesimlerine gıda ve nakdi yardım yapmak suretiyle kendilerine yakın bir kitle oluşturma çabalarıdır. Böylesi durumlarda kaçakçıların amaçlarının, topluma hizmet veya halkın ihtiyaçlarını gidermek olmadığını hareket tarzlarını inceleyerek görebiliriz. Gündüz halka gıda ve erzak dağıtıp okul yaptıran bu şahışlar gece terör örgütlerine silah sağlayabilmektedirler. Bunun birçok örneğini Türkiye'de görebilmekteyiz. Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesinde kaçakçılık faaliyetleri ile uğraşan ailelerin terör örgütüne yardım ettikleri birçok mahkeme zaptı, gazete ve televizyon programlarında gündeme gelmiştir.

Yapılan araştırmalar, bilimsel çalışmalar düzenlenen raporlar ve yapılan gözlemler sonucu ortaya çıkan tabloda; uyuşturucunun toplumlar üzerindeki yıkıcı ve yok edici olduğu gerçeği ortaya çıkmıştır. Uyuşturucu üretimi yapan ülkeler ile uyuşturucunun büyük oranda müşterisi olan ülkeler ile ilgili yapılan gözlemler sonucu şu gerçek ortaya çıkmıştır. Uyuşturucu üretimi yapan ülkelerde genelde iç savaş vardır. Bu ülkelerin ve coğrafyaların halkları sürekli kendi aralarında savaş halindedirler. Devamlı bir surette iç savaş hüküm sürmektedir. Ülkelerde üretilen

uyuşturucudan elde edilen gelirin trilyon dolarları bulmasına rağmen sefaletin açlığın yoksulluğun ve gelir dengesizliklerinin en üst düzeyde olması dikkat çekicidir. Ayrıca terörist faaliyetlerin bu ülkelerde ve bölgelerde yoğunlaşmış olması da önem arz etmektedir. Teröristlerce Terörizmin ve terör faaliyetlerinin varlıklarının devam etmesi için gereken eylem giderleri, silahlanma, barınma beslenme ve giyinme giderlerinin tümü büyük oranda uyuşturucudan karşılanmaktadır. Elde edilen bu gelirle büyük yatırımlar yapılabileceği ihtimali göz önünde bulundurulunca mevcut durumun olması gerekenden daha kötü olduğu görülecektir.

Terör ve Terörizm olgusunun beslendiği ideolojinin zamanla statü ve paranın etkisiyle zayıfladığı görülmektedir. Narkoterörizm olayına bu açıdan bakıldığında uyuşturucudan elde edilen gelirden dolayı terör örgütleri yön değiştirmek durumunda kalmaktadırlar.

Bazı örgüt üyelerinin örgüt adına örgütlerinden gizli bir şekilde uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptıkları ifade edilmektedir. Ancak daha sonra bu durum tespit edildiğinde örgüt tarafından bu şahıslar cezalandırılmaktadırlar.

Organize suç örgütleri finansal ve eleman kazanma anlamında kendilerini geliştirmeye çalışmaktadırlar. Türkiye genelinde Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılıkla Mücadele birimlerinin yaptığı yurtiçi sokak operasyonlarına bakıldığında operasyon sayısının % 100 oranında artması ve şüpheli sayısının % 46 oranında artması, boyutları açısından uyuşturucu madde suçlarında artış olduğunu dolayısıyla uyuşturucu maddenin organize suç örgütlerine maddi anlamda ne büyük katkı sunduğunu ortaya koymaktadır.

Uyuşturucu madde bağımlılarına bakıldığı zaman genel itibari ile sosyal çevrelerinde suç işlemiş kişilerin bulunduğu ve bağımlılarında bundan yola çıkarak gerek uyuşturucu madde tedarik sürecinde gerekse de uyuşturucuyu bulup kullanma aşamalarında suça karıştıkları gerçeği ortaya çıkmaktadır. Bu konuda kişiler arasında bir etkileşim ortaya çıkmakta, kişi hayatının belli dönemlerinde çevresindeki insanları taklit ederken bu insanlardaki iyi ve kötü bütün özellikleri kopyalayarak, bu özelliklere kendi kişiliğinde ve hayatında yer vermektedir.

Uyuşturucu madde organizasyonlarının yapılarına bakıldığında ise çoğunlukla suça meyilli ancak sicili temiz şahısları kullanmaya çalıştıkları gerçeği ortaya çıkmaktadır. Kaçakçıların uyuşturucu madde kullanım oranlarını arttırarak hem pazar paylarını genişletme hem de toplumsal bir baskı oluşturarak bazı

uyuşturucuların kullanımının serbest bırakılması konularında Hükümet ve Devlete karşı baskı unsurlarını oluşturmaya çalıştıkları değerlendirilmektedir.

KOM raporlarına bakıldığı zaman özellikle mevzuat ve kanunlar çerçevesinde henüz suç sayılmayan uyuşturucu madde çeşitlerinin yakalama oranlarının kısa bir süre içerisinde dağınık bir şekilde diğer illere de sıçradığı görülecektir.

PKK-KONGRA-GEL terör örgütünü bu açıdan değerlendirecek olursak; PKK-KONGRA-GEL terör örgütü görünüşte etnik temelli olmasına rağmen örgütün yıllar sonra nasıl bir narko terör örgütüne dönüştüğünün çarpıcı bir örneğidir. Bahoz Erdal kod adlı örgüt yöneticisi Fehman Hüseyin'in; yapılan bir operasyonda toprağa gömülü bir şekilde bulunan, örgütün uyuşturucudan elde edilen parasının güvenlik güçleri tarafından yakalanmasıyla ilgili, örgüt üyelerine paraya sahip çıkamadıklarını gerekçe göstererek telsizden hakaretler etmesi PKK/KONGRA-GEL'in nasıl bir dönüşüm gerçekleştirdiğinin açık bir göstergesidir.

Yoğun bir şekilde uyuşturucu esrar akımına maruz kalan bölge olan güneydoğuda terör faaliyetleri son sürat devam etmektedir. Uyuşturucu eroin maddesinin Türkiye'ye giriş yaptığı Doğu Anadolu bölgesinin sınır illerinde de hakeza yine terör faaliyetlerinin son sürat devam ettiği görülecektir. İster uyuşturucu ticaretinden kaynaklanan yüksek oranda gelirin güvence altına alınması amacıyla alan kontrolü için terörün devam ettiğini varsayalım, ister de terörün devam etmesi için gerekli finansal desteğin sadece bu yolla devam ettiğini varsayalım her iki durumda da ülkelerin uyuşturucudan zarar gördüğü ortadadır. Afganistan'da da durum farklı değildir. Yıllarca devam eden terör faaliyetleri hala devam etmektedir.

El Kaide terör örgütünün de aynı şekilde uyuşturucu madde ticaretini kontrol altında tutan bir terör örgütüdür. Dünya pazarında afyon ve eroinin büyük kısmı Afganistan tarafından üretilmektedir. Bu miktarda uyuşturucu üretimini kontrol altında tutan bu örgüt, dünyanın herhangi bir yerinde eylem yapma kapasitesine sahip oluşunu da uyuşturucudan sağladığı bu finans kaynağını elinde bulundurmasına borçludur. Sadece örgüt militanlarının ihtiyaçlarının karşılanması bir yana çok yüksek maliyetli eylemlerin yapılmasını da bu destekle sağlamaktadırlar. Olaya daraltarak sadece Türkiye ve Afganistan açısından bakıldığında bile uyuşturucunun terörizmin finansmanında ve terörizmin devamlılığında ne derecede önemli rol oynadığı görülecektir.

Yapılan tüm bu değerlendirmelerden sonra diyebiliriz ki; terörizmle mücadelede yapılacak öncelikli iş finans kaynaklarını kurutmaktır. Finans kaynağı kurutulmamış örgütlerle mücadele konusunda düzenli ordu ve güvenlik güçlerinin işleri daha da zorlaşmaktadır.

Mücadele konusunda alınabilecek tedbirler olarak şunları sayabiliriz; Terörizmin Finansmanı konusunda da büyük paya sahip olan uyuşturucu konusunda etkin mücadele sistemleri oluşturulmalıdır. Toplumun geneline uyuşturucuyla mücadele konusunda bilinç kazandırılmalıdır. Bu bilinç sadece kullanımı engellemeye yönelik olmanın haricinde ihbar ve bilgi verme konularını da kapsamalıdır. Toplumun desteği olmadan salt güvenlik güçleriyle sınırlı mücadele güdük kalmaktadır. Bunun yanı sıra ülke sınırların korunması gerekmektedir. Sınırlardan içeriye uyuşturucu madde girmemesi için güvenlik birimleri ile gümrük birimleri koordinasyon içerisinde hareket etmelidir. Uluslar arası hava ve deniz limanlarında kontroller arttırılmalıdır. Kara kontrollerinde ticareti etkilemeyecek şekilde teknolojik imkanlar kullanılmak suretiyle seri kontrol sistemleri kurulmalıdır. Sınırlar içerisinde uyuşturucu ekim alanları olarak tespit edilen kırsal alanlarda denetimler arttırılmalı ve alternatif tarım politikaları geliştirilmelidir. Kırsal bölgelerde yaşayan halkın terör örgütlerinin baskısından kurtarılması gerekmekte, ayrıca tarım alanlarına bölgenin iklim ve durumuna göre ekeceği ürünler ile ilgili teşvik edici tedbirler alınarak, kontroller düzenli olarak sağlanmalıdır. Tüm bu tedbirlerin yanında en önemlisi husus uyuşturucuyla mücadelenin bir devlet politikası haline getirilmesidir. Sonuç olarak bilinmesi gereken; sağlıklı toplumların inşa edilmesi sağlıklı bireylerle mümkündür.

KAYNAKÇA

AKMARAL,T. Kemal,"Anti teröristin El kitabı "hayatta kalmak ve uzun yaşamak için kılavuz kitap" Bilge Karınca yayınları , İstanbul 2004

ALTUN, Nevzat Fatih.Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı ile Mücadele Hatay İli Örneği, S.17, (Polis akademisi güvenlik bilimleri enstitüsü ceza adaleti anabilim dalı, Yüksek lisans tezi,Ankara 2010)

AYDIN, O.,AKCIĞER, Ü., ÇELİK, M., ÖZBAY, S., EKER, H., ÖNER, K.G. (2011). Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Metamfetamin Kitapçığı. Ankara:

AYDIN,T,. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Siyaset Ve Sosyal Bilimler Bilim Dalı, Türkiye’de Narko Terörizm ve PKK/KONGRA-GEL Terör Örgütü’nün Rolü Master Tezi Ankara 2007

BOOTH, M., “Haşhaştan eroine uyuşturucunun 6000 yıllık öyküsü”. Çeviren, Özden Arıkan. s.5 Sabah kitapları,1996 Birinci baskı

ÇORAKLI, S ve diğerleri, 2006, Zararlı alışkanlıklardan sevdiklerimizi nasıl koruruz,İstanbul 2006,İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yayınları,

DOĞAN, G., Güvenlik Stratejileri Dergisi, The Journal Of Security Strategies, Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Terör Suçları Açmazı: Çözüm Açısından Bir Değerlendirme 2012 yılı sayı 15

DOĞAN,G, Stratejik Müttefikten Uluslararası Terörizme IQ kültür sanat yayıncılık, İstanbul 2007

GÖKBUNAR, A.,R ve ULUSAN, M.R, "Terör Ekonomisi" Beta yayınları, İstanbul, 2010

GÜL, T., "Terör Terörizm" Ark kitapları, Özgü Yayıncılık Reklam ve tanıtım hizmetleri San.Tic. Ltd. Şti. 2012 s,43,44,45,46,47.İstanbul, 2012

GÜNGÖR-Kınacı, s.65; Yokuş Sevük, s.46 vd.;Malek-Endriss, s.20 vd.

EMCDDA 2006 yılı raporu EMCDDA 2011 ULUSAL RAPORU (2010 Verileri)
Reitox Ulusal Temas Noktası "TÜRKİYE" Yeni Gelişmeler, Trendler, Seçilmiş
Konular

EMCDDA 2009 yılı raporu Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme
Merkezi,Avrupa'da ki uyuşturucu sorununun durumu,

EMCDDA 2011 yılı raporu EMCDDA 2011 ULUSAL RAPORU (2010 Verileri)
Reitox Ulusal Temas Noktası "TÜRKİYE" Yeni Gelişmeler, Trendler, Seçilmiş
Konular

Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire
Başkanlığı, 1999 Yılı Raporu

Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire
Başkanlığı, 2003 Yılı Raporu

Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire
Başkanlığı, 2005 Yılı Raporu

Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire
Başkanlığı, 2008 Yılı Raporu

Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire
Başkanlığı, 2010 Yılı Raporu

Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire
Başkanlığı, 2011 Yılı Kaçakçılık Raporu,

Emniyet Genel Müdürlüğü, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, 2012 Yılı Raporu

KAPTANAĞASI, S., "Uyuşturucu Gerçeği (Tanıtım,Etkileri,Sonuçlar ve Tedbirler)" Türkiye Yeşilay Cemiyeti Genel Merkezi Yayını, İstanbul1998 s,23

ÖGEL, K.,Doktorlar, Psikologlar, Rehberler ve Diğer ilgilenenler için, Madde Bağımlılarına Yaklaşım ve Tedavi,İstanbul 2001 IQ Kültür Sanat Yayıncılık

ÖZEREN, S.,ve BAL,İ., Dünyadan Örneklerle Terörle Mücadele Usak Yayınları Ankara 2010

ÖZMEN, Ö., Uyuşturucu Veya Uyarıcı Madde Suçları, Bahçeşehir Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2009

SAĞTÜRK,Y.,ve BÜYÜKAKIN, B., "Köstebek Yolu Eroin Dosyası" Kastaş Yayınları, 1. Baskı İstanbul 1997,

TARHAN, N., Psikolojik Savaş, Timaş yayınları İstanbul 2012

TAN,C., "Alevden Küle Eroinle Dans" 3.Baskı, 2007,Altın Kitaplar Yayınevi,

TUBİM Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi 2012 yılı raporu

YAZAR,Nuri, "Üç Büyük Bela İçki Uyuşturucu, Sigara"Alioğlu Yayınevi,İstanbul Mart 1998; s,137

İNTERNET KAYNAKLARI

Çevirimiçi: <http://www.kom.gov.tr/Tr/KonuDetay.asp?BKey=53&KKey=97> Kom Daire Başkanlığı "Neler Narkotiktir?" Erişim Tarihi: 15.04.2013

Çevirimiçi: http://www.pa.edu.tr/APP_DOCUMENTS/D478B2AD-3813-4555-9629-6332F8CF8D33/cms_statik/_dergi/1999/4/155-164.pdf GELERİ, AYTEKİN, Uyuşturucuyla Mücadele ve Polis "operasyonel faaliyetlerin başarısını etkileyen unsurların değerlendirilmesi" Polis Bilimleri dergisi Cilt:1 (4) Erişim tarihi: 28.05.2013

Çevirimiçi: <http://www.kartanesi.info.tr/detay.asp?id=151&kat=menu> UNODC Dünya Uyuşturucu Raporu s,8 Erişim tarihi: 12.04.2013

Çevirimiçi: <http://www.kartanesi.info.tr/detay.asp?id=151&kat=menu> EMCDDA Avrupa Uyuşturucu Ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi 2006 Yılı Raporu S,58 Erişim tarihi: 12.04.2013

Çevirimiçi: www.usakgundem.com/yazdir.asp?i=2&id=1660 Erişim tarihi: 24.12.2011

Çevirimiçi: http://www.zaman.com.tr/gundem_silahlarin-golgesinde-esrar-tarlalari_1349842.html Erişim tarihi: 29.04.2013

Çevirimiçi: Jeremy McDermott, BBC, Bogota, http://www.bbc.co.uk/turkce/haberler/2012/02/120227_colombia_farc.shtml Erişim tarihi: 24.04.2013

Çevirimiçi: <http://tr.docdat.com/docs/index-36437.html>, 2001 Tarihli Uyuşturucu Madde Raporunun Özeti Erişim tarihi: 25.25.2013

Çevirimiçi:<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Asp?MevzuatKod=9.5.11703&Mevzuatlliski=0&sourceXmlSearch=TER%C3%96R%C3%9CN%20F%C4%B0NANSMA NINA%20Y%C3%96NEL%C4%B0K> Resmi Gazete Tarihi: 07.11.2007 Resmi Gazete Sayısı:26693 Terörün Finansmanına Yönelik Şüpheli İşlemlerin Bildirimi Genel Tebliği Erişim tarihi:25.05.2013

Çevirimiçi: http://www.zaman.com.tr/gundem_silahlarin-golgesinde-esrar-tarlalari_1349842.html haber tarihi 25 Eylül 2012 esrar tarlaları "Silahların gölgesinde esrar tarlaları" haberi, Aziz İstegün , İsmail Avcı Diyarbakır Erişim tarihi: 28.05.2013

Çevirimiçi: http://www.zaman.com.tr/gundem_teror-orgutu-amanoslari-da-esrar-tarlalari-ile-doldurdu_1351338.html erişim tarihi 28.05.2013 ABDULLAH ÖZYURT, FAZİLET CANDAN ADANA "Terör örgütü Amanoslar'ı da esrar tarlaları ile doldurdu" haberi

Çevirimiçi:http://www.zaman.com.tr/gundem_esrar-tarlalarina-buyuk-operasyon_1353455.html "Esrar tarlalarına büyük operasyon" Haber tarihi 3 Ekim 2012 Erişim tarihi: 28.05.2013

Çevirimiçi:http://www.ogelk.net/Dosyadepo/tarihce_kogel.pdf, ÖGEL, Kültegin, Sigara, Alkol, Uyuşturucu Ve Diğer Bağımlılıklar, Erişim tarihi 28.05.2013

Çevirimiçi:http://www.zaman.com.tr/dunya_kolombiya-farc-muzakerelerinde-kritik-uzlasma_2094404.html Kolombiya-FARC müzakerelerinde kritik uzlaşma" haber tarihi 28.05.2013 Dış haberler servisi Erişim tarihi 28.05.2013

Çevirimiçi:<http://www.tapdk.gov.tr/tununalkolkontrol/TBMM%20Madde%20Ba%C4%9F%C4%B1ml%C4%B1%C4%B1%C4%9F%C4%B1%20Raporu,%20Kas%C4%B1m%202008.pdf> TBMM, Türkiye Büyük Millet Meclisi Uyuşturucu Başta Olmak Üzere Madde Bağımlılığı Ve Kaçakçılığı Sorunlarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu raporu, 2008 yılı, s. sayısı: 323: s.68 Erişim tarihi 28.05.2013

Çevrimiçi:<http://www.kom.gov.tr/Tr/KonuDetay.asp?BKey=37&KKey=52>
"Uyuşturucu Maddelerin Üretim Bölgeleri" Erişim Tarihi 29.05.2013

Çevrimiçi:http://www.usak.org.tr/analiz_det.php?id=17&cat=365366324#.UbDtJ2-DtngAfganistan Kaynaklı Uyuşturucu Kaçakçılığı ve Uluslararası Güvenliğe Etkileri
Cüneyt GÜRER 28-10-2009 Erişim tarihi 06.06.2013

Çevrimiçi:http://www.sabah.com.tr/Yasam/2011/01/29/rekor_kokain_operasyonu
TAMER OSKAY , "Rekor kokain operasyonu" haberi 29.01.2011 Erişim tarihi
07.06.2013

ÖZGEÇMİŞ

Yasin TOKSOY

1984 yılında Tokat'ta doğdu

İlk, Orta ve Lise öğrenimini Van'da tamamladı

2005 yılında Hatay Mustafa Kemal Üniversitesinden Mezun oldu.

2007 yılında Emniyet teşkilatında çalışmaya başladı.

2009 yılından itibaren halen Narkotik Suçlarla Mücadele biriminde çalışmalarına devam etmektedir.